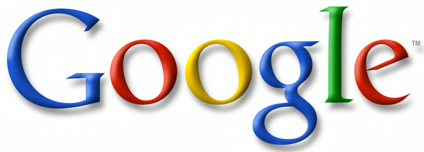
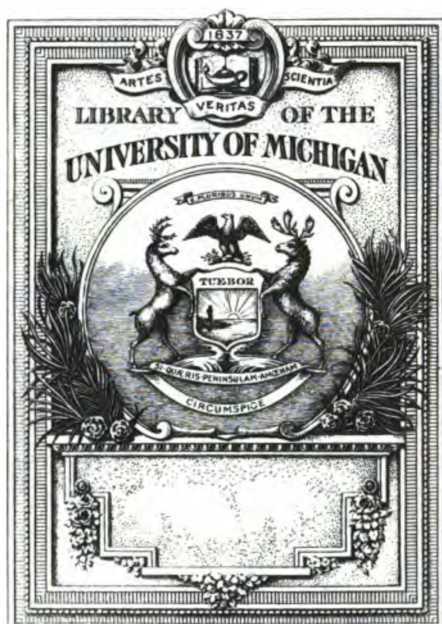
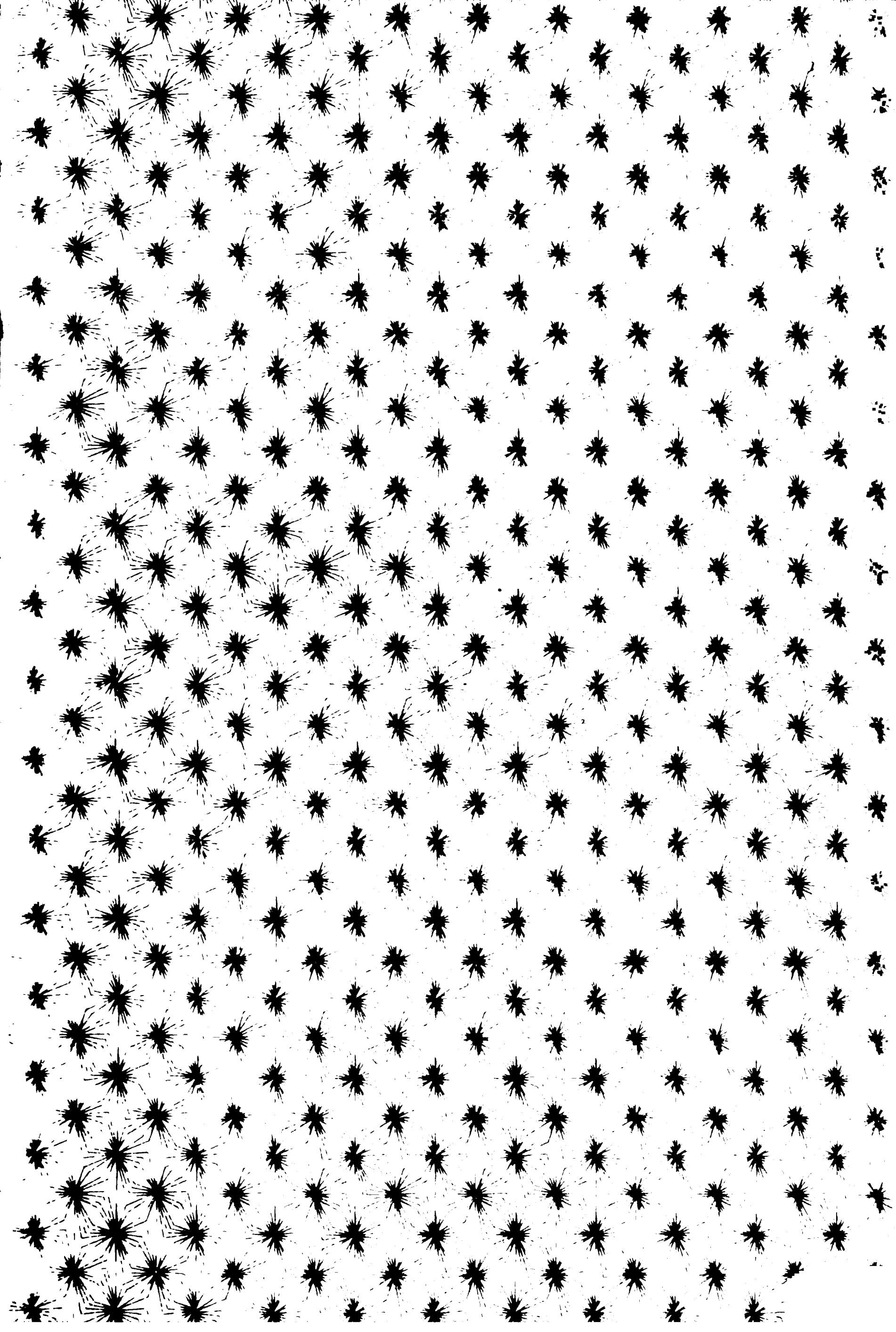

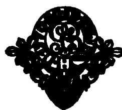

EN PILGRIMSGANG

JOHAN BOJER

EN PILGRIMSGANG

KRISTIANIA OG KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
1918

PRINTED IN NORWAY

CENTRALTRYKKERIET, KRISTIANIA

EN PILGRIMSGANG
(1902)

FØRSTE BOK

I.

Den gamle fødselsstiftelse oppe i Akersgaten er en uanselig, toetages bygning midt inde i en træløs have. Den er dog et ærværdig hus, som mindst tæller sine halvandet hundrede aar; og ned gjennem tiderne har tusener av kvinder med sorg eller glæde søkt hen under dette tak, saa om det gamle hus kunde fortælle sine erindringer, vilde nok det bli mangen en forunderlig saga.

En solvarm marsdag i 1878 stanste et egtepar utenfor dette hus og trak i den rustne jernring til dørklokken. Porten aapnedes, de gik gjennem den tomme have og stod snart inde i gaardsrummet, hvis sne og søle nu dampet i solen og sammen med hospitalsluften utbredde en ubehagelig lugt.

Portneren tok imot de fremmede med en spade i haanden, og da de spurte efter professoren, pekte han mot en dør i den gule fløibygning til venstre og sa: «Paa denne tid pleier han være hos økonomen der borte.»

Manden efterlot sin hustru i gaarden og skyndte sig op trappen til økonomens kontor. Men straks efter kom han tilbake med den besked, at professoren var gaat over til vakthavende kandidat. Portneren støttet sig paa spaden og pekte paa et litet rødt stenhus, som laa for sig selv ved den anden fløi: «Ja, der er kandidaten,» sa han. Manden skyndte sig derhen. Men da han igjen kom derfra, var han helt ophidset: Dette er jo noget sludder!» sa han — «professoren gaar jo netop runde paa sykesalene med studentene!» — «Ja, da maa De vente paa hans kontor der oppe!» sa portne-

ren og lettet sig fra spaden. Han pekte paa en trappe i den graa stenbygning til høire for porten. Manden utstøtte et suk og begav sig derhen, mens fruen fremdeles foretrak at vente her ute i gaarden.

Denne gang blev han længe borte, og fruen begyndte utaalmodig at gaa frem og tilbake. Ventetiden faldt lang, fordi hun var opfyldt av spænding over utfaldet av dette besøk. Hun var over de førti hadde endelig maattet opgi haabet om at faa noget barn, men nu var de blit enige om at adoptere et fremmed spædbarn her fra fødselsstiftelsen, hvor der jo var saa mange at vælge imellem, og hvorved de samtidig kunde gjøre en god gjerning. I over et aar hadde professoren hat i opdrag at ordne saken, men det hadde vist sig ikke at være saa let. For det første maatte det jo være et sundt, velskapt barn, for det andet maatte moren være sund og velskapt, for det tredje maatte vedkommende mor gaa med paa de betingelser, som fruen stillet. Først igaar hadde professoren kaldt dem herind, da han trodde at ha fundet det rette.

Og nu laa den lille gut indenfor disse vinduer, og hvorledes saa den vel ut? I næste øieblik skulde hun se den, kanske faa ta den med straks. Men hadde den vel nogen daarlig, aandelig arv, og vilde den nu ogsaa bli hende en virkelig søn? Meget kunde hænde med et saadant fremmed barn, som man med ett skulde ta ind til sit hjerte.

Hun gik frem og tilbake i sølen og vendte sig og saa utaalmodig mot den dør, hvor manden var forsvundet. Luften herute blev værre, jo høiere solen steg. Tepper og madrasser fra de syke blev bragt herut og banket mellem trærne i bakgrunden. Og hele tiden denne tungsindige lugt av hospital, som siver ut av de store, tause bygninger og likesom fortæller, at indenfor de mørke vinduer er der noget uhyggelig, som sker.

Et skjærende skrik lyder ut fra en sal i anden etage og gjentages om og om igjen. Fruen gaar hen til portneren, der staar og hugger med spaden i en tilfrossen kloakrende, og spør: «Hvem er det, som skriker nu?»

Portneren støtter sig paa spaden, myser mot solen og smiler over et saa enfoldig spørsmaal: «Hvem det er?» sier han. «Ja det er saamæn ikke godt at vite, for her skriker det nat og dag aaret rundt.»

Nu kaldte manden paa fruen; professoren ventet dem paa sit kontor.

Og gaardsrummet blir tomt nogen øieblikke. Portneren er forsvunden, spaden staar lænet op ad væggen, takene drypper, stæren vipper paa takrenden og synger med sit gule neb like mot solen. Saa kommer en jordmorelev, en ung pike med opbrættede ærmer, løpende over gaarden, idet hun roper: «Portner! Portner!» Straks efter stikker portnerens graa hode ut av en dør, og idet han tygger paa noget, sier han ærgerlig: «Ja, aa er der paafærde?» Piken stanser og dæmper uvilkaarlig stemmen: «Kandidaten ber Dem komme op paa nr. 10!» — «Javel, men kan jeg ikke faa en bit mat først? Hvad vil han?» — «Der er et lik, man skal bære ned.» «Javel, nu kommer jeg.» Og portneren trækker sig ind i døren igjen.

Endelig kommer den graahaarete professor ut paa en trappe, fulgt av det fremmede egtepar, alle tre i gemytlig samtale. Professoren stanser paa trappen og sier: «Men siden De absolut vil se det nu straks, frue, saa faar vi gaa diplomatisk til verks. Ja, for I holder vel fremdeles paa, at moren ikke skal vite, hvem I er?»

Begge egtefæller svarte: «Ja, det holder vi paa!» Og fruen tilføiet helt ivrig: «Skal jeg først ta det som mit eget, saa vil jeg føle mig tryg paa, at vi faar beholde det helt for os selv. Moren kunde jo ville komme og besøke det, og saa skal barnet gaa der og ha to mødre; hvem vet, om hun ikke har familie ogsaa, som vilde komme og blande sig op i tingen og . . . nei tak, det vil vi ikke ha noget av.»

Professoren nikket: «Ja, saa faar I spille en liten komedie nu, da. Men pas paa, at De ikke falder ut av rollen, frue, naar De faar se den lille engel.»

Han førte dem over gaarden og op ad en ny trappe. Men pludselig la fruen sin haand paa hans arm: «Hør,»

sa hun lavt, «endnu har professoren ikke sagt os, hvem moren er?»

Professoren tok endnu et par trin i trappen, saa stanste han og dæmpet stemmen: «Hun har hittil negtet at opgi baade navn og hjemsted. Vi kalder hende nr. 47.»

«Men er det da saa sikkert, at hun er villig?»

Professoren saa ned med et selvtilfreds smil: «Jeg tror at ha faat en viss øvelse i at bedømme den slags mennesker,» sa han og nikket som til sig selv. «Tar jeg ikke feil, saa er hun den ulykkeligste av dem alle. Ja, nu kan vi jo se.»

Han gik videre og førte de to andre indover en halvmørk gang, forbi en række dører med nummer paa. Da han stanste og aapnet den ene, sa han unødig høit: «Ja, vi kan jo titte ind her ogsaa.»

Han lot de fremmede gaa foran sig og ind. En eiendommelig kvalm, søtlig lugt slog imøte. Værelset laa i et tungt halvmørke, fordi det vendte imot nord. Først ante man to rader av senge med hodegjærdet vendt mot de to langvægger, saa skimtedes ogsaa to rækker av øine og ansigter, som vendte sig mot de indtrædende. Tre barn skrek samtidig, og mødrene tysset. Nu saa man, at nogen sat opreist i sengen, enkelte gav sit barn bryst, men andre laa i en halvdøs, bleke og utslitte efter de nylig overstaaede lidelser. I den nærmeste seng laa en kvinde paaklædt ovenpaa sengklærne og reiste sig nu, da de fremmede kom.

Professoren stanste og henvendte til hende: «Naa, hvor har De Deres barn, De da?»

Piken, hvis brede, fyldige ansigt hadde en gulagtig farve, svarte rolig: «Det døde jo for tre dage siden.»

«Ja, nu husker jeg, — det var Dem det ja.» Og professoren vilde gaa videre, men fruen henvendte til piken i en interessert tone: «De synes vel, det var bare godt, at barnet fik dø?»

Piken slog øinene ned: «Aaja, det var nok det bedste det.»

Professoren indskjøt ganske ugenert: «De har jo hat tre før jo?»

Piken saa paa fruen, som var det hende, som hadde spurt, og svarte rolig: «Ja, det er tre.»

«Er De tjenestepike?» spurte fruen med et suk.

«Nei, jeg er bokbinderske.»

De gik videre, mens piken atter la sig ovenpaa sengen og stak haandflaterne under nakken.

Alles ansigter hadde vendt sig mot de fremmede og betragtet dem med den eiendommelige blanding av misundelse og beundring, hvormed beboerne av en sykestue ser paa den besøkende. Disse to kom jo like ute fra solskinnet og den friske luft og bragte noget baade av luften og lyset med; men i næste øieblik skulde de igjen gaa derut, og der kunde de være akkurat saa længe de vilde.

Professoren var stanst ved en anden seng, og fruen tænkte: «Tro, om det er hende der!» Men da hun kom derhen, saa hun til sin skuffelse et gammelt, graahaaret hode mellem puterne.

«Denne her har hat en slem fødsel,» forklarte professoren i en forretningsmæssig tone. «Hun er fem og førti og fødte for første gang.»

Fruen, som saa, at vedkommende kvinde sov, hvisket: «Det er da ikke hende? Hun der er naturligvis gift?»

Professoren rystet paa hodet: «Det er en pike,» sa han og fik igjen sit underlige smil. Men da han saa, at dette med en gammel, graahaaret pike, der fik et uegte barn, virket pinlig paa fruen, tok han hende i armen og sa: «Kom herhen, skal De se noget, som er vel saa merkelig.»

Han førte hende over til den anden rad av senger og stanste ved en i midten. En kvinde med et blekt, fordreiet ansigt laa mellem puterne og lo, lo ustanselig, mens hun trykket det lille barn ind til sig. Da hun saa fik øie paa professoren, begyndte hun at tale en mængde uforstaaelige ord, og samtidig vældet en stor skumbølge frem av hendes mund. Men øinene, de store, vasne-øine, straalte av en forunderlig fryd.

«Hun er ikke blot abnorm!» hvisket professoren.

«Men knærne er vokset op under brystet, og slik har hun været fra barn av. Men allikevel — mor, som De ser. Der hænder meget blandt os kristne, som de ikke aner, de gode fruer som sitter og strikker strømper for hedningene.»

Fruen maatte støtte sig til sin mands arm, og med en mine som var hun ved at besvime, hvisket hun: «Det er vel aldrig hende der?» — Hun tænkte kun paa det ene.

Men professoren tok paany hendes arm og fik atter sit tilfredse smil. «Kom nu her hen,» sa han, «saa skal jeg ogsaa vise Dem noget smukt. Jeg ser, hun sover.»

Fruen forstod, det nu gjaldt rette vedkommende, og hendes hjerte begyndte at hamre av spænding.

Professoren førte hende til en seng ved vinduet. Skjønt gardinet var rullet ned, brøt dog en lysbølge igjennem og gav hodeputen en rødlig farve. Og de fremmede saa her et ungt, kraftigt kvindehode, som sov. Det mørke, rike haar var løsnet og fløt ut over puten og forsvandt under skuldrene, mens hodet laa i en øm bøining ned mot det lille barn, som sov paa hendes skulder.

Det saa ut, som søvnen hadde overrasket hende, idet hun gav barnet bryst. Linnedet stod endnu aapent og blottet en hvit, fyldig hals og bryst, som svulmet av melk. Hun saa ut til at være fire—fem og tyve, og det regelmæssige ansigt vilde været smukt, hvis det ikke hadde været saa gustent og træt.

Men det var barnet, fruen saa paa. I førstningen med en viss kritisk følelse som var det en vare, der skulde bli hendes. Den lille sov ogsaa. Det forholdsvis store hode med de tynde haar var paa en gang fint og kraftig. Den lille, fete haand laa utstrakt mot morens bryst, og nu og da jattet den lille mund som om den i drømme endnu suget. Kinderne var to smaa boller. Det var i sandhet en liten engel, rigtig en lækker klat at lægge ind til sin kind og kjæle for. Fruen begyndte uvilkaarlig at smile.

Dette barn skulde altsaa bli hendes, skjønt det nu

saa ut til at sove saa trygt hos sin rette mor. De smaa klær, det var iført, var fattige og lappete, det var stiftelsens bekjendte filler for fattigbarn, og de saa ikke engang helt rene ut. Den gode frue fik trang til straks at ta barnet med og vaske det rigtig godt og iføre det de smaa nydelige ting, som hun i det sidste hadde sittet og sydd.

Men nu maatte hun ogsaa betragte moren, som laa der og sov den lykkelige søvn med et barn paa skuldren, og ikke hadde anelse om, at der stod en anden kvinde her, som vilde ta barnet fra hende. Og for et øieblik slog en liten bølge av medlidenhet op i den gode frues hjerte. Vilde det ikke være synd at skille disse to ad?

Men straks efter styrket hun sig paa sit gamle ræsonnement. Denne pike maatte jo likevel skille sig ved barnet, og for hende vilde det være en skamplet, saa længe hun levde. Like som bokbindersken vilde hun efter den første lille sorg betragte det som en lykke, om det fik dø. Hvorfor ikke likesaa godt gi det bort for altid til hende, som vilde bli det en god mor, gi det og begrave det i sit hjerte som om det var dødt.

Pludselig aapnet den sovende øinene, og et par sekunder saa de to kvinder paa hinanden. Men i næste øieblik vek fruen uvilkaarlig et par skridt tilbake og gav sig til at stirre hen i en anden seng.

Professoren beholdt fatningen og sa i en munter tone: «Naa, De har sovet! Hvorledes har den lille kylling det?»

Uten at svare, rykket piken teppet op til haken og vendte sig bort. Barnet vaaknet og begyndte at sutre, og hun bysset for det med bøiet hode. Men en sterk rødme av skam var faret op i hendes ansigt.

Da den fremmede frue gik, stanste hun ved døren og kastet et langt blik tilbake mot sengen ved vinduet. For hende kjendtes det allerede, som skulde hun skilles fra sit eget barn.

Da de stod nede i gaardsrummet, sa hun til profes-

soren: «Synes De, det er noget galt i dette her, at moren ikke faar vite, hvor barnet blir av?»

Professoren svarte: «Hun faar jo vælge ganske frit. For det første kan hun faa betænkningstid, og for det andet skal saavisst jeg hverken lokke eller true. Nu kan vi jo se.»

Og de tre gik sammen ut av den gamle port, idet fruen begyndte at tale om, at hun gjennem professoren ogsaa vilde gjøre noget for den ulykkelige pike.

II

Der er mange maater at være træt paa. De lykkelige sovner saa blidelig av det, men man kan ogsaa være saa træt, at man føler det i søvne som en ond drøm og vaakner av det. Saaledes var det med nr. 47, den unge pike ved vinduet. Hun var paany sovnet ind et øieblik, men da hun vaagnet, følte hun sig trættere end nogensinde før.

Paa en saadan stor sal med mange spædbarn, var det ikke saa godt at faa ro. Skrek ikke hendes eget barn, saa skrek et av de andres, ofte brølte flere paa en gang. Og jo mere utvaaket hun blev, jo mindre støi taalte hun, og jo mere ophidset blev hun over at vækkes om og om igjen. Var det hendes eget barn, kunde hun bli fortvilet, men var det et av de andres, kunde hun pludselig bli rasende, saa hun maatte bite tænderne sammen. I de syv døgn, hun hadde ligget her, hadde hun neppe faat sove en halv time i træk. Og nu begyndte bakhodet at bli saa forunderlig tungt, Øinene taalte ikke lys, og den haarde, ujevne madras føltes som en pinebænk, fordi ryggen ustanselig smertet. I det sidste kunde ogsaa den mindste, uventede sindsbevægelse faa hende til at briste i graat, skjønt hun stred og kjæmpet imot.

Nu hævet hun sig paa albuen, tittet under gardinet og saa, at solen ikke skinnet saa skjærende længer paa hustakene utenfor. Derfor rullet hun gardinet op og blev saa liggende og stirre sløvt ut mot den gyldne

aftenhimmel, som rødmet over de fjerne skogaaser bak byen. Det var altid bedre at se paa end omgivelserne her inde, skjønt hun begyndte at ønske et andet vindu at se ut av, det vilde kanske gjort øiet godt. Her var altid de samme murer og piper og stygge bakgaarder, de samme utbygninger paa takene, hvorav nogen lignet en kat paa lur. I gaar hadde der været en sneflek paa taket over Justisbygningen, idag var den borte. Langt nede i byen reiste man et kirketaarn, og titt blev hun svimmel ved den tanke, at en arbeider kunde falde ned. Endelig var det dette store, brautende firmanavn i guldbokstaver, som tronet paa et jernstativ høit over et hus borte i byen. «L. B. Hansen, xylograf». Det stod der igaar, og det stod der idag, det plaget hende dette navn, og dog endte det altid med, at hun laa her og stræve med at stave det baklængs. Der hændte kanske ett eller andet i de andre senge, men hvad brydde hun sig om det? Hun visste, hvordan det hele saa ut. Alles øine var vendt mot døren, fordi man ventet kveldsmat og hadde et stille haap om, at denne gang skulde det være noget bedre end igaar.

Pludselig var der nogen, som tok hende i armen, og da hun vendte sig, stod en jordmorelev ved sengen og stak en liten pung hen i hendes haand. Nr. 47 saa spændt paa piken, og denne bøide sig ned og hvisket: «Ti kroner! De vilde ikke gi mer!» Nr. 47 saa paa pungen som vilde hun ikke tro det, og hun hvisket: «Men det var da et guldur?» «De sa, det var saa gammelt.» — Nr. 47 la pungen hen i vinduet og sukket: «Nuvel, tak for umaken!»

Da hun blev alene, laa hun en stund stille og stirret frem; men litt efter stak hun haanden under hodeputen, halte frem et sammenlagt lommetørklæ, og gav sig til at tælle indholdet efter. Nei, her var blot otte kroner. Sammen med denne tier blev det atten. Men regningen paa stiftelsen blev mindst paa fem og tyve. Og den mulighet, som i det sidste hadde pint hende nat og dag, stod atter truende nær, nemlig at stiftel-

sen kunde avtvinge hende navn og hjemsted for at søke sin betaling.

Hun heldte sølvpengene tilbake i pungen, la den under hodeputen og blev saa liggende med de bleke hænder nedover teppet og stirre op mot loftet. «Nuvel!» tænkte hun endelig, «din vinterkaape er jo ganske pen, kanske faar du en tier for den ogsaa, og nu lakker det jo til vaaren. Kommer du bare vel og vakkert ut her fra, saa faar det siden gaa, som det vil.»

Denne tanke føltes helt beroligende, og atter sank øienlaagene i. Det var saa anstrengende at tænke, og alle tanker var desuten bare tunge og sviende, hun orket ikke mer, nei, hun orket ikke at tænke mer.

Men nu aapnedes døren, og to jordmorelever viste sig med hver sit bret av kveldsmat. Det var den samme vandgrøt og blaalige melk ikveld ogsaa, og de mange forventningsfulde ansigter vendte sig uvilkaarlig bort.

Tallerkener og melkekopper deltes om. Enkelte mødre var endnu saa svake, at de maatte gives med skeen, andre sat opreist i sengen og mottok sin portion med barselkvindens vanlige gode appetit.

Nr. 47 laa og saa fra den ene seng til den anden. For et aar siden, — hvem skulde da kunnet sagt, at hun nu skulde ligge her paa laveste forpleining og jevnbyrdig med dette selskap, hvorav de fleste kvinder var bragt herind fra rendestenen.

Den svindende sol sendte en sidste rødlig lysning skraat ind av vinduet og dannet en spraglet lysflod paa den ene vægs tapet, mens den store sal ellers sank hen i skygge, og skikkelserne i sengene saavidt anedes i mørket.

I en krok i bakgrunden sat en attenaars pike og ropte allerede paa mer. «Aa gud!» sa hun lystig, «er der ingen, som vil sælge mig sin portion, jeg vil gi en krone.» Hun var klædd i stiftelsens grove, gulhvite linnet, og ut over hendes skuldre fløt det skjønneste rødblonde haar, som fik et stænk av solstraalerne, hver gang hun bøiet sig frem og rakte sin tallerken ut.

Det ene bret var stanst ved en seng, hvor patienten

negtet at spise, fordi hun laa og hulket. Det var en almindelig gatepike, hvis barn igaar var død av en medfødt sygdom, og til alles forundring var moren utrøstelig. «Spis nu Deres grøt!» sa jordmoreleven, «De skal nok se, alt blir godt igjen.» Men piken i sengen trak teppet opover hodet og hulket sterkere. «La bare mig faa tallerkenen hendes!» sa piken i kroken, «sandelig synes jeg da, man kunde faa æte sig likesaa mæt her som paa Mangelsgaarden.»

Tallerkener og skeer raslet langs begge rader av senge, og den vanlige misnøie med maten begyndte at lyde. En bondepike, som var kommet ind og hadde født igaar, men som allerede følte sig frisk idag, holdt sin melkekop frem til pleiersken, idet hun rotet i den med skeen. «Kalder De dette her melk!» sa hun. «Det her kalder vi vasblæng paa landet!» Og hun skvættet en skefuld henover gulvet og satte koppen bort. «Hvad er dette for opførsel?» sa jordmoreleven og satte hænderne i siden. «Skal jeg kanske klage til professoren?» «Ja,» sa bondepiken, «gaa endelig efter professoren, jeg vilde spørre ham, om kjørene paa disse kanter melker vand.» En mundrap arbeiderkone tok nu ogsaa i: «Aa,» sa hun, «vi kan ikke vente det bedre, vi, som ligger her, for vi er bare støv og lort, og det er ikke saa nøie, om barna vore kreperer. Men de fine fruer paa første forpleining, de ligger nok baade paa silke og dun, og fløten paa vor melk trænges nok til deres mat. Der er forskjel paa folk her i verden.»

Rundt i sengene lød der bifaldsytringer, og piken i kroken, som fremdeles ikke hadde faat mere grøt, begyndte nu: «Ak ja, san! Det er med maten som med professoren. Os hundser han, men de fine fruer ligger han paa knæ for og kysser paa haanden og gir styrkende medicin baade utvendig og indvendig. Ho, ho, san!»

Bokbindersken med det gule ansigt tok nu ogsaa i: «Men neigu, om det er saa sikkert, at de fine damer faar sine unger paa nogen likere vis de end vi, nu svor jeg med.»

Denne uttalelse gjorde lykke, og flere skrattet. Og midt under denne haarde latter lød den dæmpede hulken fra gatepiken, som endnu laa med teppet over hodet.

Her var endnu en gift kone, en kraftig tyveaarig arbeiderhustru, som syntes at være den eneste, som var tilfreds. Paa hendes natbord laa der alskens lækre saker, som hendes mand hver dag bragte hit — epler, appelsiner, chokoladeplater og hvetebrød. Hver gang, hun skulde spise av det, følte hun de mange øine hvile paa sig, saa det formelig satte sig fast i halsen; men her var ogsaa for mange til, at hun kunde dele med dem.

Men nu blev alles opmerksomhet henvendt paa krøplingen, som man benyttet anledningen til at liste barnet fra, idet hun blev matet. Og ikke før la hun merke til det, før hun glemte maten, strakte armene ut og begyndte at sutre, og denne lille sindsbevægelse fik atter hendes mund til at skumme.

Bokbindersken begyndte nu at le av dette, og idet hun stillet sig op ved krøplingens seng, sa hun spydig: «Jasaa, du! tror du, man vil ta ungen fra dig, saa du skal slippe baade skammen og bryderiet. Hva? Aa, vær rolig, du faar nok beholde den — vær bare rolig, — ha, ha, ha!»

Men det arme kræ i sengen merket ikke, at man lo av hende, hun laa fremdeles med utstrakte armer og sutret. Denne kvinde, som altid hadde været gal, og som tit bet sine egne læber tilblods, hun var pludselig blit en øm, varsom mor. Og man forstod, at i den dæmrende forstand, som morfølelsen hadde vækket, begyndte der at blande sig ængstende tanker paa fremtiden. Ti hvem visste, om den lille ikke blev tat fra hende, naar fattigforstanderen kom og skulde sætte dem begge bort.

Endelig kom pleiersken og gav hende barnet tilbake, og atter knuget hun det ind til sig med ømme, varsomme armer og blev liggende og le — le ustanselig, som om brystet ellers maatte sprænges.

Nr. 47 ved vinduet hadde tvunget ned halvparten av sin grøt, resten sendte hun piken i kroken. Og da tallerkener og kopper var samlet sammen, og brettene baaret ut, brættet jordmorelevene ærmerne op og begyndte at stelle samtlige barn til kvelds. En tredje kom ind med en kurv nyvasket barnetøi som hun gav sig til at hænge op foran ovnen, da tøiet ikke var tørt. Ovnen var paa forhaand ophetet, klærne begyndte at dampe, og snart fyldtes rummet av en kvælende os av grønsaape og vask; og luften blev ikke bedre, eftersom de syv barn klæddes av, og de urene bleier kastedes i en haug foran den hete ovn. Flere laa og holdt sig for næsen, andre hostet, samtidig som barnene mellem elevenes forretningsmæssige hænder fyldte rummet med et forskrækkelig leven.

Det var som denne forpestede luft hidset alle op i et avmægtig raseri, men først da barnene kom tilbake til sine mødre, begyndte det at søke uttryk. Den mundrappe arbeiderkone la sit barn foran sig paa teppet og utbrøt: «Nei, nu har jeg gudhjælpe mig aldrig . . .! Er dette her rent! Kom hit De der!» Og hun pekte paa en av elevene, som ogsaa kom. Og nu buldret arbeiderkonen løs om dette barnetøi, som skulde være rent, men som bare var stukket i vand, klint grønsaape paa og saa tørret paa ovnen. Slik gik tøiet omkring fra syke barn og til friske barn, var det vel underlig, at saa mange døde av smitsom sygdom?

I de andre senge laa man ogsaa og lugtet paa barneklærne, og misnøien blev snart til skjeldsord. Jordmorelevene saa først litt paa hinanden, saa begyndte de at støve omkring og forsvare sig med, at det ikke var nogen av dem to, som hadde vasket denne gang, det var nogen av disse fine byfrøkener, som aldrig hadde stukket fingrene i vand før. Men hvad vedkom det dem andre — endog pleierskene hadde altsaa maattet indrømme, de hadde ret, og nu brøt det løs for alvor, nogen laa i sin seng og truet med hænderne mot loftet og skjeldte og svor, og stadig fik luften dem til at

hoste. Nr. 47 laa og holdt sig for ørerne — det var forfærdelig at høre paa.

Da det endelig stilnet, fik de mødre, som selv gav bryst, sine barn lagt til. Og mens de bøide, bleke skikkelser sat og saa ned paa de sugende barn, begyndte atter bemerkningerne at lyde om de fine fruer paa første avdeling, som hadde det anderledes. Hvis det er saa, at man indsuger sin første overbevisning med morsmelken, da maatte disse smaa bli anarkister.

De fleste barn fik imidlertid kunstig ernæring, og for disse bares nu ind en gryte kokt, dampende melk, som sattes midt paa gulvet.

En elev kom nu hen til nr. 47 og spurte: «Skal Deres ha ikveld?» «Ja,» sa nr. 47, med en træt bevægelse, «jeg tror ikke, jeg orker at gi den mere idag.» Saa tok den anden barnet, og snart sat alle tre elever rundt gryten og gav barnene melk med en ske, mens de smaa skrek og ofte fik melken i vrangstrupe.

Da nr. 47 fik sit barn tilbake, tok hun eleven over haandleddet og utbrøt forskrækket: «Er De rent gal! Vet De, hvad De har gjort?»

«Nei! Gjorde jeg noget galt i at gi barnet Deres mat kanske?»

«Først brukte De skeen til det barn, som har en styg sygdom, og saa brukte De den til mit, uten at vaske den først. Er De rent gal?»

Piken lo: «Pyt, saa farlig er det nu ikke!» Og hun rev sig løs og gik.

Nr. 47 fik lommetørklæet frem og begyndte at tørre sit barn inde i munden. Men atter overvældedes hun av et graatanfald og maatte vende sig bort, saa ingen skulde merke det.

En stund efter laa hun igjen med det sovende barn paa skuldren og saa sløvt ut mot den gule aftenhimmel. Solen var borte, og mørket vældet op av byen og gjorde hustakene sorte.

Og i sin utslitte tilstand fyldtes hun av angst ved tanken paa, at hun atter skulde gaa en ny nat i møte.

Luften her inde blev mer og mer uutholdelig, hal-

sen blev saa forunderlig tør, men da hun skulde drikke av sin mugge, var vandet ganske varmt og smakte av saape, saa hun fik trang til at kaste op. Elevene samlet nu skiddentøiet sammen og gik uten at lufte til natten, enten det nu var forglemmelse eller likegyldighet. Ovnen glødet fremdeles ganske uutholdelig, saa man laa i sengene og svedte.

Og nu, da ingen av betjeningen var tilstede, begyndte den vanlige passiar mellem sengene. Bokbindersken fortalte oplevelser fra sine tidligere ophold her paa stiftelsen. En gang hadde en elev undlatt at stelle ordentlig med en kone, som netop hadde født, konen forblødde, og man fandt hende død i sengen. En gang fødte to kvinder samtidig, og i farten blev begge barn lagt hen i den samme seng, men da man skulde ta dem, visste man ikke at skjelne mellem dem, saa de to mødre fik et barn ganske paa slump. Tre aar senere blev de saa enige om at bytte. En ung kandidat gik like fra en obduktion og hen at undersøke en kvinde — kvinden blev smittet og døde. — Og medens bokbindersken fortalte den ene historie værre end den anden, blev det mørkere og mørkere i denne uhyggelige sal, og nr. 47 trak teppet over hodet for ikke at høre mer.

III

«Sov, sov! Det kan jo ikke nytte at tænke mer paa dette her nu. — Sov, sov!»

Nr. 47 presset øinene sammen, men vendte sig ustanselig hit og dit. Det er blit over midnat. Det pusler litt i en seng her og der, en enkelt snorker, et barn vaakner og sutrer, gaten utenfor er stille, og alt tilsammen fremhæver, at det er nat.

Men naar man er for træt til at sove, faar netop tankerne magt, altid de mørkeste tanker, de samme som igaar nat og nætterne før den, og forunderlige syner glir forbi i mørket.

Nu ligger man i rendestenen. Men der er et litet solbeskinnet land ensteds ute i rummet, og der gik man

engang omkring og var anderledes end nu. Nye, smaa gyldne lande dukker frem og glir forbi. Hver erindring faar sit særskilte landskap, og over alt er man selv midtpunktet som i en stor, broget ramme.

Først er det den lille ø ute i skjærgaarden, og det lille fyrvogterhus, hvor hun vokste op. Saa er hun midt i en rik østlandsnatur, og der hændte saa meget. Saa dukker en mørk kvist frem i hovedstaden, og her sat hun i maaneder lænket som i et fængsel. Godt, men nu begynder ansigter at gli forbi, — mænd, kvinder, venner — og nogen, som endnu fylder hende med hat.

Pludselig reiser hun sig over ende, faar fat paa naboerskens ur og holder det hen under natlampen. Ak, klokken er endnu bare 2. Vilde da denne nat aldrig ta nogen ende?

Hun lægger sig igjen, trækker teppet over hodet, kniper øinene i: «Sov, sov!»

Men litt efter vandrer hun atter omkring der ute paa den lille ø. Nu sat de gamle forældre i det lille fyrvogterhus og ante intet.

Hun kaster sig over paa siden og stønner. Men litt efter er hun pike paa fjorten aar og hopper omkring paa øen sammen med fiskernes barn. Havet larmet rundt omkring. Mot vest rullet det ut i selve himlen. Mot øst saaes fastlandet som en sort strek mellem himmel og hav. Rundt i kløftene hækket alskens sjøfugl, og de var hendes gode venner. Ofte kunde hun gaa hen til en edermadam og klappe den paa ryggen, uten at fuglen fløi op. — Og hun følger moren til den lille kirke, hvortil veien snodde sig over smaa torvmyrer og berg, og paa hele øen fandtes ikke et træ, uten en liten forkrøplet bjørk i deres have.

Sammen med sine to brødre læste hun med faren. Han hadde ogsaa et stort bibliotek, og hun lærte snart at læse bøker paa fremmede sprog. Men forældrene var saa forskjellige, moren mørk religiøs, faren sat oppe utover natten med en flaske. Han hadde ved et uheld faat sin avsked som sjøofficer — og kunde ikke glemme det.

Saa kommer ulykken med sønnerne. Den ældste kom i fængsel for en falsk veksel, den anden rømte fra sin gode plads i hovedstaden og bort med en cirkusdame. Moren tok det som et kors fra himlen, faren fik hvitt haar. Saa var hun alene igjen, og hun gik mellem far og mor som mellem to syke, som ventet alt av hende. Selv følte hun det ogsaa som det naturligste i verden at hun skulde gi forældrene igjen av lykke, hvad sønnerne hadde bragt av sorg.

Der kom bare det i veien, at da hun var toogtyve aar, gik hun her endnu mellem de to gamle og var like planløs som før. Aldrig kom her fremmede paa besøk, ikke var der raad til at komme litt ut, og derfor begyndte ensomheten herute mer og mer at føles som et livsvarig fængsel.

Da hænder det, at den rike tante, som sat paa den store eiendom ved Mjøsen, inviterte hende derop for en sommer. Faren bet i sin pipespids og mumlet: «Se, se, man vil kjendes ved os endnu!» Men her var en anledning til at slippe litt ut av buret, og tilslut gav faren efter. Dette var ifjor vaar. Ja, tænk, det er bare et aar siden.

— Men nu farer hun atter over ende i sengen og tar sig om hodet: «Herre, Gud, hvorfor kan jeg ikke faa sove?»

Litt efter ligger hun paany med halvaapne øine. Og hun kommer til den store gaard, fyldt av et par dages indtryk fra hovedstaden. Husene laa paa en bakke og speilet sig i den store indsjø, bekranset av rike bygder og granskoger. Det var i juni, haven stod fuld av blomstrende epletrær, engene bølget under sommervinden. Den friske havluft, hun var vant til, ombyttedes nu med tør duft av græs og løv og alskens blomster. I sit lille værelse kunde hun ligge i timer ut av vinduet og bade sig i den varme natteluft. En gul maane stod over sjøen, men fik ikke skinne, da natten var for lys.

Hvorledes kunde det nu gaa til, at hun allerede fra begyndelsen av følte en viss uvilje baade mot tanten

og mot de to kusiner? Var det, fordi hun var ræd, de skulde se ned paa hende for hendes fars og brødres skyld? Ti tanken paa disse føltes altid som en hudløs plet, hun var ræd, at nogen skulde berøre.

Den dag kom, da hun fik visshet for, at man saa medlidende paa hende. Stik i stik fik hun paa det hudløse sted, av øiekast, av hentydninger, av tonefald i en stemme, kanske gjaldt det ogsaa hendes klær og hendes manerer.

Hun svælget harmen. Ti hun vilde ikke reise hjem endnu. Og fordi harmen maatte skjules, blev den snart til hat. Dryp i dryp samlet det sig i hendes sind. Men det maatte ogsaa skjules. Saaledes lærte hun at hykle. Da hun ikke vilde saare forældrene, skrev hun kun glade breve hjem. Saaledes lærte hun at lyve.

Mange selskaper holdtes i dette hus, og hun merket snart, at man fandt hende smuk, smukkere end de to jevnaldrende kusiner.

En rik gaardbruker fridde, en dyrlæge likesaa. Begge fik nei. Hun begyndte at drømme om at naa høit, ikke blot for at gjøre forældrene lykkelige, men hun vilde høiere end kusinerne og engang ta hevn.

Da kom han — en slegtning av tantens avdøde mand.

Han var netop færdig som medicinsk kandidat og rik, meget rik, sa man. Da hun syntes at merke, at han interesserte sig paafaldende for en av kusinerne, begyndte hun at finde ham smuk. «Jeg vil ta ham fra hende,» tænkte hun, «men det maatte gjøres fint.»

Der fulgte liv med ham. Turer til fjelds, baal i skogen, klang av glas, latter og varme øine. For en sommer! Indtil nu hadde hun bedt sin aftenbøn. Nu glemte hun det.

Men han hadde nok merket, at hun var av en simplere race. For han vilde neppe ha gaat ind til en av de andre, — hin nat, da de to var alene hjemme.

Dagen efter hadde hun en følelse av, at de var mer end forlovet. De var paa en maate viet sammen. Nu saa hun paa kusinerne uten hat. Nu vilde hun ikke hevne, bare triumfere.

Men de to møttes i skogen, og der gik uker i fryd. Hun var varm og glad og lyksalig. Og tænkte hun paa forældrene nu, kom der lyse, kjære drømme om, hvor godt de gamle skulde faa det, naar hun tok dem til sig.

Saa reiser han pludselig. Hun fik ikke talt med ham ved avreisen og følte sig urolig. Hun blev gaaende og vente brev, — saa skrev hun. Men der kom intet svar.

Da hører hun ved bordet en dag, at dr. Folden hadde været forlovet med en hovedstadsdame allerede længe og nu skulde giftes med det første. Aa, den dag — den dag!

— Hun farer atter op i sengen, stryker sig over panden og hvisker: «Aa, jeg blir gal, hvis jeg ikke faar sove nu!»

Naboersken ligger ogsaa vaaken, det er den graahaarete pike, og hun hvisker tilbake: «Tror De, De er alene om det?»

Hun svarte ikke.

Og mens hun sat her med hænderne om hodet, saa hun sig atter hin nat, da hun drev om ute paa jorderne. Høstmørket var begyndt, og det fugtige græs gjorde hende vaat. Hun hadde faat en forfærdelig anelse, og sæt om det var sandt, — sæt om det var sandt!

Da morgenen grydde, slæpte hun sig hjemover. Og om dagen var hun atter nede i stuerne og utførte sit arbeide, mens hun nynnet og spøkte og lo. De skulde ikke merke noget, — nei, den triumf skulde de ikke faa.

Endelig gik det op for hende, at det forfærdelige var sandt. Hun var med barn. — Men nede i stuerne gik hun fremdeles og nynnet viser. Ikke et fnug av mistanke maatte nogen faa. Nøden lærte hende at le istedenfor at graate, og den gjorde hende opfindsom og koldblodig. Der maatte findes en utvei, og gaves der ingen, fik hun skape en.

Men hvor skulde hun nu hen? Hjem? Ja, ikke sandt? Forældrene skulde kanske faa dette slag ogsaa.

— Hun sat en dag og skrev et straalende brev hjem

og bad om penger til at gaa paa husholdningsskolen i Kristiania. Pengene kom, skjønt faren knurret. Og for at tanten eller kusinerne ikke skulde søke hende i byen, gjorde hun sig aabenbart til uvens med dem, før hun reiste, saa de skiltes i fiendskap.

Som et saaret dyr gjemte hun sig bort i den store by. Paa husholdningsskolen gik hun en maaneds tid, saa turde hun ikke længer, hun maatte ikke vække mistanke. Hun leiet sig ind hos en sypike paa en kvist oppe ved Sagene og sat dagen lang og sydde grovsøm, endda det neppe blev til kost og logi; hendes lille sum svandt ind. Ut i byen turde hun ikke gaa, hun kunde jo møte en kjending fra Oplandene. Men hjem til sine forældre skrev hun glade, fornøiede breve, og den ene usandhet drog altid en ny efter. Det blev en lang vinter.

Saa kom den kveld, da hun snek sig langs husvæggene og hen til fødselsstiftelsen. Og mens de første veer gjennemrystet hende, sat hun paa kontoret og forhandlet med reservelægen. Han vilde ha oplysninger og føre ind i en protokol, men hun negtet haardnakket at opgi baade navn og stilling.

Saa blev hun tvunget i bad, og endelig blev hun anbragt i en haard, ildelugtende seng paa fødselssalen. Du gode Gud, aldrig i sit liv hadde hun trodd, at et menneske i den grad kan bli alene og ulykkelig.

Og nu begyndte det værste av alt. To studenter kom og begyndte at undersøke hende. Først trodde hun, hun maatte dø av skam, siden blev hun rasende og utbrøt: «Er det ikke nok, at en av Dere gjør det der?» Den ene student svarte næsten spydig: «De maa undskylde, frøken, men vi studenter er her paa stiftelsen for at lære vort fag. Det ser forresten ut til, at De har hat for liten motion i det sidste.»

Hun tænkte: «Du skal se, man tar dig for en gatepike.»

I femten timer laa hun i fødselsveer. Og hver gang, smerterne gjennemrystet hende, orket hun ikke andet end skrike: «Mor, mor!»

Mellem hvert anfald laa hun og stirret op i det malte loft, hvor gasflammerne lyste og utbredde en ubehagelig lugt.

Ut paa kvelden kom to jordmorelever ind og skulde holde vakt for natten. De skulde ogsaa undersøke hende for at lære. De kaldte senere et par andre piker ind, som ogsaa skulde undersøke og lære. Der kom endnu fler, baade studenter og kvindelige elever. Hun var ikke længer ėt menneske, hun var en ganske almindelig gjenstand, som man behandlet uten anden tanke end at drage nytte av den, selv om det pinte hendes inderste marv. Og her laa hun og kunde ikke protestere. Det var forfærdelig.

Ut paa natten blev en ny barselkvinde bragt ind. En time senere endnu en. Saa laa tre kvinder her og skrek, bare med et skjærmbret imellem sig. De andres skrik rystet hende gjennem marv og ben.

Ut paa natten blev reservelægen hentet, han skulde ogsaa undersøke, mens han hadde de vakthavende elever samlet om sig og docerte for dem om dette specielle tilfælde. Siden kom han med et instrument og sa smilende til hende: «Nu tænker jeg, det er bedst, vi skiller Dem med dette her!» — Og saa begyndte det. Jordmorelevene stod med hænderne i siden og saa nysgjerrig paa. Men saa mistet hun bevisstheten.

Da hun vaaknet, var hun forundret over at leve. Endnu laa de to andre og skrek. Men saa hørtes et litet barneskrik — og i samme øieblik syntes hun, at engler begyndte at bære hende under musik.

«La mig se det!» utbrøt hun. «Er det velskapt? Aa la mig se det!»

«Gratulerer med en søn, frøken!» sa den student, som var ifærd med at stelle hende. Og da det lille væsen laa vasket og paaklædd paa hendes arm, brast hun ut i en lykkelig graat.

Men da hun laa her inde i denne sal, vaagnet hun straks til den sørgelige virkelighet. — Først hadde hun ikke hjerte til andet end at vælge at die barnet selv. Hun orket vistnok ikke at spise synderlig i disse

omgivelser, men sundt som hendes legeme var, sørget dog naturen for, at der blev melk nok til barnet, og dette gik saa ut over hendes egne kræfter. Hver gang, den lille hadde suget, syntes hun ryggen maatte falde sammen, som om barnet hadde suget av hendes rygmarv. Saa maatte hun begynde at vænne av.

Og siden . . . De lange, søvnløse nætter. Tanker paa fremtiden, og de mørke erindringer. Det begravet litt efter litt al glæde over at være mor. Sengen blev en pinebænk, som hun dog grudde sig for at skulle forlate. For hvor skulde hun hen?

— Atter lægger hun sig ned i puterne: «Aa, jeg orker ikke en slik nat til. Jeg blir gal!»

En gul stripe av dagen begyndte at vaakne over byen.

IV

«Naa, høistærede, har De sovet godt?» Det var professoren, som om formiddagen gik runde, fulgt av reservelæge, kandidat, overjordmor, studenter og elever.

«Ja tak, nok saa bra!» sa nr. 47 og prøvde at smile. Professoren var usedvanlig elskværdig idag.

Han saa en smule skeptisk ut og tok hende om haandleddet, idet han saa paa sit ur. «Tja,» sa han, «dette er litt skralt.» Og henvendt til overjordmoren: «Hør, nu har vi jo et ledig værelse her i nærheten med bare én seng. Kunde vi ikke bringe hende der ind nu i formiddag?»

Overjordmoren saa litt forbauset ut, men nikket.

Og professoren smilte til nr. 47, sa venlig godmorgen og gik videre med runden.

Der blev stor opstandelse paa salen, da man en times tid senere kom og gjorde hende færdig til at flyttes. Og idet hun støttedes ut av døren og sa farvel til de andre i sengene, følte hun deres øine lyse baade av nysgjerrighet og misundelse. Hvorfor skulde vel hun pludselig faa det bedre?

Men hun blev bragt ind i et lyst værelse, som vendte mot syd. Her var saa rent, og luften saa behagelig

frisk, sengen hadde rene lakener og smukke røde tepper. Da hun laa i den, fyldtes hun av velvære. Barnet fik en vugge, litt efter blev der bragt hende selv en kop chokolade. Hvad i al verden betydde dette? Var det ikke en misforstaaelse?

Ved middagstiden banket det paa døren, og professoren traadte ind alene. Der fulgte ham en luftning av godt humør, hun følte sig saa taknemmelig for, hvad han hadde gjort for hende, og smilte ham uvilkaarlig imøte.

Han satte sig ved hendes seng, la hænderne overkors, saa frem mot vinduet og begyndte: «Jeg kommer for at tale med Dem om noget, som De ikke behøver at svare paa nu idag. Hvad tror De vel, det er?» Han smilte og nikket som til sig selv. Saa fortsatte han: «Nu er det saa, at jeg ikke vet, hvem De er. Men jeg er gammel praktikus og tror at ha en viss tæft. Vel. De er maaske gift, De er sandsynligvis av bedre folk, — kanske er De ikke gift, det ønsker jeg ikke engang at vite. Men hvad siger De, om Deres lille søn kunde bli kronprins i et eller andet litet kongerike? Hva? Jeg mener, om en rigtig snild, velstaaende og barnløs familie bad om at faa Deres barn som sit eget. Vilde De ha synderlig imot det?»

Og han smilte og nikket atter til sig selv, hvorpaa han fæstet sine øine paa hende. Den anden var vant til at bære maske likeoverfor professoren og aldrig vise nogen sindsbevægelse. Nu kunde hun dog ikke andet end at bli rød. Hun trodde, han spøkte.

Professoren vedblev: «Og nu De selv? De kunde nok ogsaa ha godt av at komme f. eks. paa landet og faa roser i kinderne igjen. Og hvis nu situationen var den, at De kunde ha bruk for nogen slanter til at komme ivei med ett eller andet — det kunde jo tænkes, hva? — nuvel, saa blev der nok en utvei til det ogsaa. Den familie, jeg taler om, er rik, og jeg garanterer Dem, at den lille vil bli kronprins. Nuvel?» — Og han flyttet sig paa stolen med armene overkors og saa spørgende paa hende.

Nei, det kunde ikke være spøk. Hendes øine fyldtes pludselig av taarer. Det var saa længe, siden hun hadde hørt et deltagende ord, og nu kom det hele saa uventet og braat. Var det en eller anden sendelse fra himlen? Hun begyndte at tute.

Professoren strøk hende over haaret. «Sesaa, sesaa — De skal nok se, det hele blir bra igjen. — Men tænk nu paa dette her til imorgen.»

Og han reiste sig og gik.

Først naar lyset tændes, forstaar man, hvor mørkt det i forveien var, og først naar man faar en haandsrækning, ser man tilfulde sin elendighet. Hun, som igaar laa og tumlet med de mørkeste tanker og ikke visste, hvordan hun skulde klare regningen her for at slippe ut paa gaten — hun . . . nei, dette var en drøm. Og hun gned sig uvilkaarlig i øinene: «Hvad ligger du og tuter for,» tænkte hun, «begriper du ikke, at du drømte — det maa være kommet vidt med dig nu!»

Men i saa fald varte drømmen fremdeles. Ti en pleierske kom straks efter ind og spurte, hvad hun ønsket til middag, rødvin eller en halv øl. Nu var hun nok kommet paa første avdeling, som de derinde talte saa meget om.

Og da middagen kom med den rene duk, serviet og de gode retter, da fik hun pludselig lyst til at spise og skynde sig at bli frisk og ung igjen. Solen skinnet saa venlig herind, og en nervøst ophidset følelse av lykke fik hende til at le og tute paa en gang. Naar man har levet længe i en bælmørk kjelder, skal det blot en eneste solstraale til, før man blændes.

Utover eftermiddagen laa hun og prøvde at overveie professorens forslag. Men hvad var her vel at overveie? Hun laa nede i rendestenen, og her kom en mand og vilde hjælpe hende op. Der hadde været øieblikke, da hun hadde ligget og fablet om at bringe barnet ut av verden, naar hun kom ut. Men her kom man og sa: «Vi vil gjøre det til en kronprins, og selv har du stelt dig galt, men vi vil hjælpe dig paa fote igjen.» Det skulde hun kanske si nei til!

Da professoren kom den næste dag, hadde hun kun en eneste betænkelighet. Vedkommende familie maatte ikke spørre om, hvem hun var.

Professoren sat allerede med korslagte armer, men nu strøk han sig over det graa kindskjeg og den fyldige hake og smilte til sig selv. «Det passer jo godt,» sa han, «for barnets nye forældre vil heller ikke, at De skal spørre om, hvem de er.» Og han lo, som om dette var en ubetydelighet.

Der for et litet stik gjennem hendes hjerte, og hun anstrengte sig for at se ind i dette. Men nu hadde hun vænnet sig saa til den tanke, at dette kun var lykke, baade for hende og barnet, at hun formelig vek unda for at opdage noget andet. Hun vilde op, hun vilde reddes, — og hun gik med paa alt.

Professoren reiste sig og trykket hendes haand. «Vel, jeg tænker, den lille prins vil bli hentet allerede imorgen. Samtidig vil der bli stillet en pengesum til disposition for Dem, som De kan anvende uten at avlægge regnskap.» Og han lo, hun maatte le med. Saa talte han litt om den videre avvænning, undersøkte hendes bryster, som han fandt tilfredsstillende, og gik.

Hun blev liggende med foldede hænder og smile. Det surret i hendes hode av smaa gyldne, lysende ord: «Penger, frihet, redning.» — Det var altsaa en Gud allikevel!

Og i sin lykke syntes hun nu at ha raad til at glæde sig litt over barnet de faa timer, som var igjen. Hun tok det op i sengen og lot det sove paa sin skulder, og utover den lange, lyse eftermiddag laa hun og smilte og saa ned i det lille ansigt. Det lignet igrunden hendes far. Da pleiersken kom og skulde stelle det til kvelds, maatte hun faa det litt hen i sengen til sig, mens det var ganske nakent. Det blev en fryd. Den nedtrykte morfølelse vaagnet og blusset atter op i hendes hjerte. Taare paa taare faldt. Det var nok, fordi den lille nu skulde bli et lykkebarn og faa det godt i verden.

Saa slog timen den næste dag, da man kom og hen-

tet det. Stiftelsens klær kom av, og nye broderte smaasaker kom paa. Saa fik moren det hen til sig for at si det farvel, og hun holdt det i sine arme, forvandlet som det var fra et fattigbarn i filler til et rikmandsbarn, som ikke var hendes længer. Hun kastet et blik paa de smaa skjorter — de var haandsydde, den nye mor hadde nok sydd dem — og herefter skulde denne fremmede kvinde sy alt.

Hun kysset barnet og prøvde at le. «Saa faar du leve vel da glutten!» sa hun. «Og saa faar du bli snild mot de nye forældrene. Kanske vi ikke ser hinanden mer vi to. Vil du ikke smile en eneste gang, du lille troll! Farvel da!»

Da man bar det bort, laa hun længe og stirret paa døren, som hadde lukket sig. Saa trak hun teppet over hodet og begyndte at hulke.

Professoren kom nu ind, som hadde han forutset det hele. Han tok frem en bunke sedler, la dem skjelmsk under hendes pute, og satte sig saa hos hende med et opmuntrende smil. «Gratulerer!» sa han og strøk hende atter over panden. «De er en lykkefugl, er De, og barnet især.» Og saa begyndte han at tale om, hvorledes de fleste barn, som fødes her, gaar en ganske anderledes daarlig skjæbne i møte.

Siden spurte han, om hun vilde overlate til de nye forældre at bestemme, hvad barnet skulde hete. Som regel blev de smaa døpt her paa stiftelsen, men denne familie vilde absolut ha barnedaap i sit hjem, og saa fik de faa det. Nuvel? — Hun svarte som han ønsket, nemlig at hun overlot det hele til de nye forældre, og professoren nikket og strøk sig tilfreds om haken.

Saa spurte han: «Og De selv nu da? Hvad agter De at ta Dem til, naar De drager her fra?»

«Det vet jeg ikke.» Hun tørret sine øine.

Han nikket atter til sig selv: «Forstaar! De vil ikke straks begynde at gaa omkring paa gaten. De trænger et aars tid for at glemme.»

Hun smilte tillidsfuldt. Alting ante denne mand.

«Hvis man nu kunde skaffe Dem en god og be-

hagelig plads, f. eks. som husbestyrerinde hos en rik norsk enkemand i en skogbygd inde i Sverige. Kunde De ta paa Dem en saadan stilling?»

Hun tænkte: «Hjem kan du ikke reise paa længe. Men kanske dette kunde gaa an?» Og hun takket professoren, hun følte, at alt, hvad denne kloke mand foreslog, var udmerket.

Saa gik han igjen, efter nok engang at ha strøket hende over haaret som en god far.

— I skumringen et par dage efter steg den tynde bleke kvinde ind i en vogn, som holdt utenfor stiftelsen. Da vognen satte sig i bevægelse, saa hun tilbake paa porten og de lave bygninger inde i den tomme have. Hun syntes hendes ophold herinde hadde varet i aar. Endnu laa unge kvinder der, nu skulde de snart ha grøt til kvelds! — Krøplingen, den graahaarete pike! Aa, kunde hun nogen sinde glemme dette.

Gaterne larmet, vognen rullet op over veien. Hun hadde noget tøi oppe hos sypiken paa Sagene og vilde kanske bli der i nat.

Sent paa kvelden sat hun paa sin kvist og skrev hjem et nyt, straalende brev: «Kjære mor, nu er jeg færdig paa husholdningsskolen, og nu skal du høre: Bestyrerinden hadde i opdrag at skaffe den bedste elev en udmerket plads hos en rik, barnløs enkemand inde i Sverige, og saa valgte hun mig. Jeg vilde jo gjerne tjene litt penger, og desuten var det jo en ære. Bli ikke sint. Men jeg slog til. Om et aar kommer jeg hjem og skal da være saa snild mot Dere begge. Indlagt en liten seddel til dig, mor; jeg har faat litt forskud paa lønnen.»

Og hun skrev videre i den stil.

Men da brevet var lukket, blev hun sittende og stirre frem. Skulde disse usandheter aldrig faa en ende! Hver løgn skar hende i hjertet, og dog var det nødvendig. Sine forældre kunde hun ikke dræpe.

Hun gik ned, la brevet i kassen, og kjøpte med hjem ferske hveteboller og et spand melk. Hun vilde spise aften paa sengen. Du gode Gud, hvor det skulde

smake at ligge i en seng, hvor det ikke lugtet av sykehus og barselkvinde.

Men da hun laa i sin gamle seng med omhæng av smudsig bomuldstøi, glemte hun at spise, og øinene sank i. Hun dalet ned i et stort, tomt intet, hvor det var saa deilig at være. Den næste formiddag vaaknet hun, reiste sig paa albuen og spiste et par boller, — saa sank hun atter ned og sovnet. Om kvelden tænkte hun at staa op, brystene var saa spændt, og det prikket og stak i dem. Men det blev til, at hun spiste litt til melken, — og før hun selv visste av det, sank hun atter ned i puterne og var borte. Endelig, endelig kunde hun faa sove i ro.

V

En dag i april sat hun ved et av kupévinduene, mens hurtigtoget suste nedover Smaalenene. Gaarder og brune, sneflekkede jorder strømmet forbi, og nu og da gik det gjennem sletter av lav furuskog, som tapte sig ute i regnhimlen som i et graalig mørke.

De sidste dage var gaat med til at skaffe sig litt utstyr, de fem hundrede kroner, hun hadde mottat, kom sandelig godt med. Nu kunde hun præsentere sig paa anstændig vis. Og hun begyndte at føle sig frisk og uthvilt igjen, professorens anordninger av maltekstrakt, bokøl og nysilt melk hadde paa kort tid fyldt hende baade med humør og kræfter.

Og endelig fjernet hun sig fra denne by, hvor hun stadig hadde levet i angst for at bli opdaget, og hvor hun hadde gjennemgaat saa meget. I det sidste hadde de mørke erindringer fra stiftelsen fulgt hende som en uhyggelig drøm, hun ikke orket at vaakne av. Hun kunde fare op om natten og indbilde sig, at hun fremdeles laa paa den store sal, og hun kunde bli sved av angst, naar hun ikke straks merket, at det bare var en drøm. — Men nu, nu førte toget hende bort fra hele hendes ulykke, fra alle onde erindringer, — og da endelig det svenske sprog lød i hendes øren, pustet

hun ut som lykkelig befridd. Nu kjendte ingen hendes historie, nu kunde hun rolig se alle i øinene, nu skulde et nyt liv begyndes i et nyt land.

Mens toget iler ind over de svenske sletter, sat hun med lukkde øine og lænet sig tilbake mot puterne i vognen.

Og følelsen av at være underveis fra det mørke mot det lysere fyldte hende stadig med en fornemmelse av lykke. Der kunde nok være ængstende tanker i nærheten, men de fik ingen magt. Hun hadde i en hel maaned ikke hørt fra forældrene, men det kunde jo være et tilfælde. Nu vilde hun være glad. Som ved et mirakel var hun reddet fra at gaa tilgrunde, hvorfor skulde hun ikke være lykkelig! Der inde i Sverige vilde alle agte hende, hun vilde faa det godt, hver kveld skulde hun sitte og skrive til forældrene, bare sandhet, bare kjærlige ord, og det var jo næsten det samme som at være sammen med dem. Det vilde bli deilig.

Hun gav sig til at se ut i landskapet, hvor solen begyndte at lyse op over vaate marker og trær. Og som altid i det sidste bragte hver lys stemning hende til at tænke paa barnet. Hun burde kanske allikevel bestemt, hvad det skulde hete. Karl, Herman, Olav, eller . . . og hun begyndte at tumle med de smukkeste navne.

Skal man vedholdende kunne tænke paa en ting, maa man ha en ramme om den, og litt efter litt satte det sig fast hos hende, at barnet var i Kristiansand. Manden var antagelig stiftamtmand. Høi, elegant, med hvitt kindskjeg og guldbriller. Og fruen? Tyk, streng, klædd i silke. Engang vilde disse to ha en søn, som hun . . . hun hadde født til dem.

Og som hun sat og digtet videre om dette barn, bredde der sig et forunderlig velvære i hendes sind, og uten at vite det, sat hun og smilte.

Henimot midnat naadde hun sit bestemmelsessted. Det var en liten by, hvor lygtene allerede var slukket, mens de smaa træhuse saavidt skimtedes i maane-

lyset. En vogn med to hester ventet hende, og straks efter sat hun med sit tøi omkring sig og rullet opover en bred landevei.

Det gik gjennem en skogtæt dal, i hvis bund en elv larmet avsted. Vognhjulene sang mot den frosne vei, og isen knaste under hestehovene; det gik i flyvende fart. Efter et par timer kom svære fabrikbygninger, hvis mørke piper raget op mot himlen. Saa en hel liten by av arbeiderhuse, og endelig dreiet vognen op ad en bred allé, hvorpaa de svære herskapsbygninger kom tilsyne.

En følelse av beklemthet snørte den unge kvindes hjerte sammen. Hvorledes skulde hun styre dette store hus; hvilket dumdristig eventyr hadde hun ikke vovet sig ut i!

Der saaes lys i et eneste vindu, som næsten skjultes av trærne i haven. Men da hun rullet op ved indgangstrappen, kom en mand ut og præsenterte sig som grosserer Flaten, husets herre, og med et galant buk bød han hende armen og førte hende ind. I spisestuen var lysene tændt, et bord stod opdækket, og han førte hende til bords og gjorde hende selskap med at spise.

Da de saavidt hadde sat sig, brøt han pludselig av i samtalen om hendes reise og sa smilende: «Men undskyld, frøken, endnu har man ikke fortalt mig, hvad frøkenen heter?»

Hun følte, hun blev rød, og bøiet sig over sin tallerken, idet hun svarte: «Mit navn er Aas, Regina Aas.»

Det var længe siden dette navn var kommet over hendes læber, og det føltes som en hel begivenhet. Men grossereren løftet sit glas og klinket med hende, og saa begyndte han at spørge om nyt fra Kristiania.

Det var en femtiaarig mand, tyk, skaldet og med en graa knebelsbart under den krumme næse. Men hans øine var saa gode, og hele hans væsen saa likefremt. Han fortalte, at han var fra Hamar, hadde som tyveaarig mand faat plads paa et kontor i Spanien og

der været heldig. For et par aar siden hadde han kjøpt denne eiendom for skogenes skyld, men da hans hustru ifjor døde, kunde han ikke trives her længer, og nu hadde han mest lyst til at skille sig med det hele og flytte hjem til Norge for altid. Regina glemte, at dette var en fremmed for hende. Hans umiddelbarhet gjorde hende saa tryg, han behandlet hende uten nedlatenhet eller mistro, og det var atter noget nyt og velgjørende. Men da hændte noget, som hun ikke hadde ventet.

De hadde netop reist sig fra bordet, da han strøk sig over panden og sa med en eftertænksom mine: «Aas? — De skulde vel ikke være datter av en marineløitnant Aas, som jeg engang lærte at kjende i Barcelona, han laa der med et norsk orlogsskib?» Og han fæstet sine øine paa hende.

I samme øieblik fløi der gjennem hendes tanker: «Han maa ikke vite det. Maaske har han hørt noget gjennem professoren, og hvem vet, hvad der kan hænde!» Hun var pludselig blit skræmt. Og vant som hun var til at forstille sig, svarte hun ganske naturlig: «Nei, min far var gaardbruker.»

«Jasaa.» — Han begyndte at stelle med sine pipesaker, og mens han stod med ryggen imot hende, fortsatte han som til sig selv: «Ja, det var nu ærlig talt et dumt spørsmaal av mig. Der stod jo igaar et avertissement i norske aviser om, at bemeldte løitnant Aas var død som fyrvogter ute i skjærgaarden et sted. Og i saa fald var De vel neppe her nu.»

Regina støttet sig mot bordkanten, og en stemme hvisket i hende: «Pas paa, at du ikke besvimer!»

Grossereren tændte pipen, og saa heldigvis et øieblik ut av vinduet, idet han løftet rullegardinet til side: «Ak ja!» sa han, «nu haaber jeg, De vil befinde Dem saa nogenlunde vel her da, frøken Aas. Men à propos den løitnant, saa var det en glad og letsindig sjæl, kan De tro, og ved leilighet skal jeg fortælle Dem mange rare historier om ham!»

Han vendte sig ind i stuen og saa litt studsende

paa hende: «Men hvad behager? Ja, nu er det kanske bedst, De kommer til ro, da, frøken, De er nok litt medtat efter reisen. Piken vil følge Dem til Deres værelse.»

Og han rakte hende haanden til godnat.

VI

Grubemanden er lykkelig saa længe han er underveis op imot dagen. Lyset kommer ham imøte, og mørket synker dypere og dypere under den kurv, han sitter i. Men naar han staar ute i den lyse dag og skal blande sig med de frie jordens barn, da merker han, at alle kan peke paa ham og si: «Det er en grubemand.» Han kan skifte klær og vaske sig grundig, men merkerne fra hans helved under jorden sitter der allikevel paa en uforklarlig maate.

Den næste morgen tænkte Regina: «Det er umulig at lægge sig tilsengs idag, det kan vække mistanke, og du faar ikke blot gaa ned, men du faar se ut som om slet intet er i veien.»

Hun sat med de utpakkede klær omkring sig og reiste sig gang paa gang, men satte sig igjen og la hænderne i fanget.

Saa længe hun var underveis op fra den haarde nød hadde hun været opfyldt av glæde over at reddes. Men nu — nu hadde hun atter fast grund under føtterne, nu var hun som en av de andre, men derfor saa hun desto klarere, hvad der var hændt. Hvorfor maatte hun pakke ut? Hvorfor ikke reise hjem til fars begravelse og bli hos mor? Hun følte, det var aldeles umulig, og dog gned hun sig i øinene og syntes, det var utrolig. Hvad var der hændt? Hvorledes var hun kommet hit? Hvorfor maatte hun være i landflygtighet? Hvorfor var hun ikke den gamle Regina Aas? Hun hadde passert en mørk dal, og nu stod hun atter oppe paa høiden, men hvorfor skulde hun derfor være et helt andet menneske?

I næste øieblik skulde hun gaa ned i stuerne og agere

ung, uskyldig pike, le som i gamle dager, være ung og munter. Javel, hun skulde nok klare det. Men lykke? Hun hadde jo drømt om, at her skulde hun begynde at være lykkelig? Hun maatte nu hver dag kjæmpe for at bevare sin hemmelighet likesom den gang hos tanten. Og mor fik sitte der alene, og selv fik hun late som ingen ting og vise et fornøid ansigt. Det skulde bli lykken nu. Det skulde bli lykken nu.

Hun reiste sig og gjorde sig istand. Da hun skulde gaa ned, kastet hun endnu et blik i speilet. Hendes ansigt var, trods al omhyggelig vask, fremdeles ophovnet. Hun dypper haandduken i det kolde vand og trykker den mot de sviende øine, tørrer saa omhyggelig. Det ser litt bedre ut, hun smiler til speilet, jo det gaar an. Ingen skulde se, at hendes far nu laa paa likstraa, og at han kanske hadde hørt noget om hende, før han døde.

Hun kommer ned. Grossereren er paa kontorene. I det store, lyse kjøkken er der to piker i virksomhet, den ene er gammel og er fra Norge. Komfyrene gløder ut av trækullene, under loftet hænger alskens kjøkkentøi og skinner, det hele er moderne og propert og ser formelig lækkert ut. Den fratrædende husholderske gjør hende selskap med at spise, saa følger hun Regina om i huset og gir oplysninger. Ved middagstid er hun allerede reist.

Til middag er Regina alene med Flaten i den lyse, store spisestue. Han sier ikke stort, spiser hurtig og gaar saa ind i et kabinet for at faa en liten lur. Og dagen gaar. Ved vinduet ser hun nedover den mørke, skogtætte dal, hvor spredte gaarder ligger og sender røk op. — Javel, det er nok ganske sikkert, at det hele var kommet hendes far for øre — og saa døde han. Han taalte ikke mer av sine barn. —

Nye dager kommer og gaar. Mens hun gaar ut og ind i stuerne er det ganske nødvendig, at hun ikke synker i gulvet. Det er likeledes ganske nødvendig, at hun smiler og er munter som det anstaar sig hendes alder. Disse fremmede øine er paafaldende mistænk-

somme, og faar de først et glimt ind i én, ser de straks det hele.

Og hun spøkte og lo med tjenerne og viste Flaten et fornøid ansigt.

Klokken otte om kvelden kom han hjem, træt og taus. Efter aften lukket han sig atter inde paa fruens kabinet med en bok, en pipe og et glas. Hun forstod, at han endnu levde i erindringen om den døde hustru, og dette hendes kabinet var for ham som et litet tempel, han søkte ind i for at finde hende igjen. — Her var et stille hus. Nu og da kunde han ha en forretningsven til middag, og da var der kun tale om tømmer, skog og utenlandske markeder. Selv gik han sjelden ut. Regina var ham taknemmelig, fordi han aldrig spurte hende om hendes slegt eller hjemsted. I huset hadde hun frie hænder, og litt efter litt begyndte det at gaa godt.

En dag ved bordet løftet Flaten sine øine fra tallerkenen og saa et øieblik paa hende. «De kan ikke trives her, frøken Aas,» begyndte han. «Gud vet, om De ikke gaar her og blir blekere dag for dag. — Jeg skal i morgen ut paa et par visitter, og da kan De følge med, om De vil, saa faar De nogen bekjendte.»

Men Regina forsikret, at hun hadde det udmerket, og foreløbig hadde hun ikke tid til at reise bort fra huset. Det kom litt klodset, og hun følte, at han fremdeles nu og da fæstet sine øine paa hende. Og fra nu av hadde hun en følelse av, at han gik og iagttok hende og vilde bore sig ind i hendes hemmelighet.

Saa kommer endelig et brev fra moren. Det viste sig at ett maatte være gaat tapt. Dette meddelte hende om begravelsen og bebreidet hende, at hun ikke var kommet hjem.

Hun kunde ikke opdage noget mistænkelig mellem linjerne. Faren hadde gudskelov intet hørt; det var ikke hendes skyld, at han døde. Og nu kunde hun derfor hengi sig til sorgen over ham som i en lykkelig smerte, der ikke var forbundet med nogen ond samvittighet.

Hendes værelse laa i tredje etage i det svære hus. Det var betrukket med blaat tapet og hadde et eneste billede, et kobberstik av Napoleon foran det brændende Moskva. I de lyse vaarkvelder sat hun i en liten gyngestol ved vinduet og saa ut over de bølgende granaaser, den ene høiere end den anden, indtil den sidste blaanet ut mot den gyldne aftenhimmel i vest. Undertiden støttet hun haken i haanden og albuen i vinduskarmen. Og gyngestolen blev staaende stille — saa rykket den pludselig til — saa stanste den igjen, og hun indtok den samme stilling. Saadan sitter en fange og ser ut. Elven sang sin monotone sang i stilheten, larmen var stanset paa brukene, de vældige skorstener aandet en svak, døende røk tilveirs.

Hvad er der dog hændt? Kan jeg ikke pynte mig mer for en ung mand, og hvorfor drømmer jeg ikke mer om den dag, da jeg skal staa brud? Hvad er der hændt? Kan det ikke gjøres om — aldrig?»

Og dagene gaar. Samtidig som hun bærer den lykkelige maske, er hun stadig paa post, først mot sig selv for ikke at falde ut av rollen, dernæst mot alle andre.

Den, som gjemmer paa noget skjæbnesvangert, er stadig mistænksom. Nu og da trodde hun at merke noget hos Flaten, som tydet paa, at han visste alt. Det fyldte hende stadig med en hemmelig skræk. Hun blev gaaende paa vakt, veiet hvert ord, som faldt, tok det frem paany og veiet det en gang til. Det gav mange grublerier.

Denne grætne professor, hvorfor hadde han netop kastet sin medlidenhet paa hende? Var han i forstaaelse med hendes familie, var det kommet familien for øre, var her et skuespil i gang bak et teppe, som hun ikke magtet at løfte?

Sæt nu om det var en slegtning, som hadde tat barnet til sig. Hun hadde en barnløs tante i Nordland. Var det derfor, hun intet skulde vite om, hvor barnet blev av?

Den ene tanke og gjetning bragte en ny. De fulgte

hende ut og ind i dørene, som hun gik i sit arbeide. De holdt hende vaaken. De fik hendes gyngestol til at stanse, og brat rykke til igjen.

Hvorfor valgte professoren netop en norsk enkemand inde i Sverige? Vilde man skaffe hende ut av landet? Man tænkte vel som saa: Hun blir der inde, hun glemmer det hele, endog barnet glemmer hun — og kommer aldrig her mer. Saa er vi gudskelov kvit hende.

Saa langt var det kommen med hende. Skulde de faa ret?

Den hjælp, hun hadde mottat, begyndte at føles mer og mer ydmygende. Hun kunde stræve saa meget, hun vilde — hun gik dog her av andres naade. Hun var en falden pike, som maaatte taale alt, bare hun fik det daglige brød. Var det kommet saa vidt? Og pludselig kunde hun bli blodrød i ansigtet og fare op av gyngestolen og knuge hænderne.

Men hun maatte sætte sig igjen. Der var intet at gjøre — ialfald endnu.

Hvorfor skal dog alt dette overgaa mig? Hvorfor? Hvorfor? — Var det en ond skjæbne, som ingen kunde trodse?

Vaaren skred frem. Svalerne bygget rede utenfor hendes vindu. Blomsterne vævet brogete tepper nedover jorderne mot elven. Solen blev varmere dag for dag.

Der kom nætter, da hun kunde reise sig overende i sengen og hviske halvhøit: «Nei, nu faar det være nok. Nu skal du sove, Regina! Hører du, min Gud. Jeg vil ryste det av. Jeg vil sove!»

Og med sammenknepen mund blev hun liggende og tvinge tanken fast til noget intetsigende — indtil hun om morgenen vaagnet og merket, at hun hadde sovet i flere timer. Det føltes som en opmuntrende seir. Og som hun tvang sig til at sove, begyndte hun at tvinge sig til at spise. Hendes ungdom reiste sig mot ulykken, likesom det kraftige legeme, der jager en sygdom paa dør.

Vaaren blev sommer. I fristundene begyndte hun at stelle litt i den store have. En sterk duft av frodig græs og løv stod i luften. Frugttrærne bugnet av blomster. Undertiden var her saa stilt, at hun glemte, hvor hun var, syntes, hun eiet dette lille kongerike for sig selv og var langt borte. Over hendes hode fløitet fuglene, de hækket under taket i det store hus. Løvet lukket sig bak hende, og hun satte sig i græsset og saa kun løv og blaa himmel, hørte kun fuglestemmer og elvens fjerne sus. Og hele verden med de onde minder gled bort — langt bort.

Saaledes gik hun omkring her nede en søndags kveld, da der samtidig stod én paa verandaen og iagttok hende. Det var Flaten, men hun saa ikke ham, hun gik rolig frem og tilbake, klædd i en lys, løstsittende kjole og med en svær solhat over det mørke haar.

«Guds død,» tænkte han, «det er jo en statelig kvinde!»

Han hadde lagt merke til, hvor hun i det sidste var blit friskere og rødere for hver tid. Og uten selv at tænke nærmere over det, begyndte han at gjøre maaltiderne længere og længere, fordi han i hendes selskap kom i lysere humør og kunde glemme baade forretningssorger og tunge minder.

Nu ropte han ned til hende: «Frøken Aas!»

Hun saa næsten forfærdet op. Hun hadde ikke ventet ham hjem endnu og følte sig som grepet i fusk. Da hun kom opover græsvolden, blusset hendes ansigt under solhatten, og hun smilte forlegen.

«Undskyld,» sa hun — og blev staaende avventende ved foten av trappen, idet hun støttet sig mot en rive. Han hadde ropt paa hende, ganske paa maafaa, og visste i øieblikket ikke, hvad han skulde si.

Men som hun stod der i denne stilling, var hun smuk. Haanden, som holdt riven, var brun og velformet. Ærmet var strøket tilbake og blottet en rund, hvit arm, bedækket av svake, gyldne dun. Hun hadde den blændende klare hud, som unge kvinder faar,

naar de nylig har født, og samtidig hadde sommeren git den et pust av sol og sundhet. De skarpe træk var blit avrundet, den hemmelige lidelse i det kraftige ansigt gav det et skjær av aand. I sin lyse, løstsittende dragt stod hun der foran de grønne løvtrær og sænket de lange, mørke øienhaar, mens hun avventende gravet med spidsen i sandet.

Endelig maatte han si noget. «Frøken Aas,» begyndte han, «jeg er ræd, De gaar og kjeder Dem ihjel heroppe. Imorgen reiser jeg til Gøteborg en trip, og hvis De vil følge med, saa faar jeg et behagelig selskap, og saa kan De faa lufte litt paa Dem. Hvad siger De til det?»

Hun saa ned paa sin skospids og betænkte sig litt. Saa hævet hun de lange øienhaar og smilte: «Jeg siger saa mange tak,» sa hun og blev uvilkaarlig litt rød.

— — —

Men da hun fulgte ham i gaterne i den store by, fik hun sin gamle angst for at møte en eller anden kjending paa det næste hjørne. Hun lo av sig selv, men kunde ikke le det bort. Det fulgte hende som en skygge.

Da hun kom hjem, gik det op for hende, at hun under hele turen hadde været ute av stand til at more sig. Gik hun her i det daglige stræv, kunde de lyse timer komme som uforvarende. Men med vidende og vilje at gaa her og adsprede sig som et andet menneske, — nei, da stod de onde erindringer paatvers og spærret hende veien. Og om hun reiste til verdens ende — det vilde følge med. Vilde evig og altid følge med.

Gyngestolen stanste: «Jasaa, Regina. Og endda gaar du her og lyver hundrede ganger om dagen for at skjule det. Vilde det være synderlig værre, om du rev masken av?»

Men hun for op og blev øieblikkelig rød av bevægelse: «Aldrig! Du faar holde det ut! Mor skal ikke faa denne sorg! Og du selv? — Er du ikke ydmyget nok?»

Grossererens opførsel mot hende blev mer og mer paafaldende. Hun forvirredes over enkelte glimt i hans øine. Hans omhu for hende blev næsten latterlig. Hver gang han kom fra sine reiser, fik hun foræringer, som var hun hans hustru.

Da slog en uhyggelig tanke ned i hende: «Du skal se, at dette er en indledning. En vakker dag kommer han listende og banker paa din dør. Mændene ligner hinanden. Hvem vet, om det hele ikke er planlagt fra først av?»

Og en vild, dump haanlatter arbeidet sig op i hende, men maatte skjules til om kvelden, hun blev alene.

Nede i stuerne var hun som før, men naar hun saa paa ham, tænkte hun i sit stille sind: «Ja, kom bare du. Jeg skal kaste dig paa hodet ned over trapperne.»

I den ene stue hang et stort billede av fru Flaten, omgit av sørgeflor. Grossereren fandt sig oftere og oftere staaende og stirre paa det, som vilde han mane hende tydelig frem i sin erindring. Tit sat han paa en chaiselong under billedet og stirret frem, som vilde han søke ly under det og bede den døde ikke at slippe ham. Den gamle enkemand kjæmpet paa sin vis.

VII

«Hvor længe skal du bli her? Hvor skal du siden hen? Kan du se din mor igjen til næste aar, og kan du nu begynde at længes efter en bestemt dag, uke eller maaned? Nei, det kan du ikke. Den dag, du ser hende ind i øinene og later som ingen ting, er du fræk som en gatepike. Den dag, du sier sandheten og avslører alle dine løgne, den dag dræper du hende. Her gives ingen mellemvei. Du kan aldrig se hende mer.»

Det føltes som at være dømt til en haard, livsvarig straf. Naar det rigtig trængte ind paa hende, kunde hun miste tallerkener i gulvet. Hvad hjalp det, om man her agtet hende, naar ingen kunde faa titte ind i hendes sjæl? En sykelig tanke, som en veninde kan

feie bort med en latter, den maatte hos hende gjemmes dypt under et fornøid ansigt. Men netop derfor satte den sig fast og blev liggende og yngle i mørke.

Utover kveldene sat hun og stirret som ned i et regnebret og spillet spillet om igjen: «Hvis du nu dengang paa Oplandene hadde gjort saadan — og saadan. Det gjælder at spille forsigtig og rigtig her i verden. La ham ikke faa komme ind paa værelset, — slaa skaaten for, det hidser ham op, men han sætter dig høiere. Det er enkelte, som faar gode, lykkelige forældre, god opdragelse, og brødre, som blir én til ære. Og naar man blir forelsket, saa faar man ham, og naar barnet kommer, blir det en fryd for al verden, og man behøver ikke sælge det for penger. Se de faar gaven til at spille rigtig, eller Vorherre spiller for dem. Men enkelte gjør et feiltræk — og hele livet er tapt — tapt — tapt, og evig tapt.»

Og hun spillet om igjen og anstrengte sig for at spille rigtig. Hvis hun hadde gjort saadan — og saadan.

Brevene fra moren kom som smaa varme pust mot hendes hjerte. Og fordi hun intet lyst øinet i fremtiden, begyndte hun at ty tilbake i kjære erindringer, mane morens billede frem, det lille hus paa øen, sjøfuglene, havet.

Det var ogsaa som et offer til moren, at hun begyndte at be sin aftenbøn paany, og her kom hun hende saa forunderlig nær og kunde likesom tale med hende. Siden begyndte hun at gaa til kirken, og her blev den barnlige uskyld endnu mere levende, og atter sat hun mellem far og mor. Det var en liten, tarvelig kirke, og menigheten var for det meste arbeidere fra brukene. Folk begyndte at vænne sig til denne unge, sortklædde kvinde, som hver søndag med salmeboken i haanden vandret til kirken og der satte sig paa en avsides plads. Orglet og salmesangen var for hende det deiligste. Her fandt ulykkesfølelsen en forunderlig lindring, i salmen steg den op med tusen harmoniske røster, i orglet rullet den vidt og dypt, og

her sat hun og sang med og likesom fortalte det hele, uten at hun røbet sig.

Men den gamle prest, hvis dragt var anderledes end hjemme, han talte saa strengt om Guds vilje. «Hvis du for alvor skal omvende dig,» tænkte hun, «saa faar du nok overgi dig paa naade og unaade. Men sæt nu om han vil noget andet, end du vil. For eksempel, at du skal kaste masken og fortælle mor det hele! — Aldrig! Han faar straffe mig, men jeg gjør det aldrig.»

Saa kom salmen paany. Det var en stor, varm forstaaelse, som intet krævde, bare lindret, bare lot hende fortælle.

Her i kirken saa hun hver søndag stedets læge komme indover kirkegulvet, arm i arm med en ældre kvinde. Det kunde neppe være hans mor, hun lignet en arbeiderkone i søndagsklær, men altid fulgtes disse to sammen, satte sig ved hinandens side og sang av den samme bok.

En dag ved bordet bragte Regina disse to paa bane. Lægen var bekjendt som en godgjørende mand. Var denne kone én, han understøttet?

Grossereren tørret sig om munden med servietten og smilte derpaa litt underlig. «Nei,» begyndte han, «hun er saamæn hans kjødelige mor. Rigtignok har hun aldrig været gift, men hun har vasket og strævet for at faa gutten frem, og nu høster hun æren for det.»

«Nei, tænk!» sa Regina og saa end mere interessert ut.

«Ja, sønnen tar hende med overalt og sier til høi og lav: «Det er min mor!» og han lægger slet ikke skjul paa, at formene ikke er saa ganske i orden. Den stakkars gamle pike vil helst gjemme sig unda, men desto mere puffer han hende frem. Det er nu for eksempel ingen tvil om, at han gaar i kirke bare for at glæde den gamle og at vise alle og enhver, at han er hendes søn. Det er nu nærmest en slags grille hos ham.»

— Først saa Regina sit eget barn og begyndte at stirre frem, idet hun glemte skeen i tallerkenen. Men i næste øieblik kastet hun et blik paa grossereren og tænkte: «Tro, om han mener noget med alt dette? Pas dig — pas dig — spis, le, og tal om noget andet!» Og det gjorde hun.

Men inden de sat sammen til kvelds, hadde hun fundet ut, at han ikke hadde ment noget med det. Og nu sa hun som i et pludselig indfald: «Men hvad sier saa folk til lægen og hans mor?»

Grossereren lo. «Folk! Tror De, dr. Lindstrøm bryr sig om, hvad folk sier! Engang hørte jeg ham si ved bordet i et selskap, han sat ved siden av presten: «Jeg takker og priser min mor, fordi hun kom i skade for at faa et barn. Ellers vilde jo ikke jeg været til, og Gud skal vite, jeg sætter pris paa at leve. Hr. pastor — skaal for de kvinder, som ikke blir gift, men som likevel opfylder sin bestemmelse og sætter en efterkommer ind i verden.» Pastoren blev saa forfjamset at han skaalte med. Jeg saa det med mine egne øine.»

Regina brast i en underlig latter og skyndte sig atter at tale om noget andet.

Fra den dag sat hun stadig saa langt tilbake i kirken, at hun kunde ha lægen og hans mor foran sig. Han var en robust, kraftig mand, allerede med graat haar og skjeg, bare den røde nakke hadde mørke, krøllete dun. Moren saa saa liten og tynd og arbeidsslitt ut ved siden av ham.

Fra nu av kunde det hænde, at Regina glemte at synge, disse to gav saa meget at tænke over. Denne kone følte hun isandhet respekt for. Ikke alene hadde hun tat verdens dom og fordømmelse, men hun hadde opdraget gutten til det, han nu var. Og der sat hun ved siden av ham som ved et stort, fuldført verk.

«Og du?» sa det i hendes øre. «Hvad har du gjort? Du kunde ikke gjøre anderledes, end du gjorde — nei. Men hun der? Hun solgte ikke sit barn, og hun

kjøpte sig ikke fine klær for pengene. Men du? Ja, du kunde jo ikke gjøre det anderledes — nei. Men hun der? — hvad tror du, hun vilde si om dig, om hun visste det? Hvad er det, du har gjort? Denne kjole? Denne hat? Disse hansker, — hvor har du faat pengene?»

Og under det fornøiede ansigt begyndte nu nye grublerier at spinde sit uhyggelige net. En vakker dag gaar hun til grossereren, optar forskud, faar summen fuld, sender pengene til professoren og ber ham bringe dem frem. — Men selve denne motbydelige gjerning var dog gjort — den klæbet fremdeles fast ved hendes liv — og det syntes, som om hun aldrig kunde vaske den av.

Hun begyndte at sky kirken. Hun orket ikke længer at sitte og se paa disse to.

— Ingen veninder, ingen adspredelse bragte nogen luftning ind i hendes sind. Dag efter dag det samme arbeide, de samme stuer, den samme maske for verden, og den samme underjordiske kummer.

Hvor var vel barnet nu? Var det saa sikkert, at det hadde det godt? Sæt om hun hadde hat det samme mot som denne kvinde! — Men i næste øieblik lo hun. Det syntes saa alt for umulig. — Amerika? Ja, det var en anden sak.

Gyngestolen gynget længe ut over kvelden nu, hun sat og stirret vestover de blaanende aaser, som kunde det nytte noget at stirre.

Men dette barn, som hun hadde begaat en saa stor brøde imot, det begyndte nu at bli saa forunderlig levende. Og som hun gik her og stirret efter det, begyndte hun at gruble og atter gruble over, hvor det vel kunde være henne nu.

Og i denne fremtid, som hittil hadde syntes saa haapløst mørk, var det samtidig som en liten gnist tændtes, og hun blev gaaende og stirre paa den. Og den lille gnist fik mer og mer liv, samlet smaa lyse drømme, og lyste klarere og klarere.

VIII

Høsten var kommen med varme, blide dager. Eple- og pæretrær stod med røde og gule frugter; løvet rødmet i sollyset. Og som hun gik her nede i de hvitstrødde ganger, kunde hun bli staaende og se nedover den synkende linje av granaaser, hvor soldisen bølget, og hvor gule rosetter av falmet løvskog broderte de lange rygger av gran og furu. Himlen kunde være saa blank og klar, at de enkelte grantrær tegnet sine spidser mot den milelangt borte. Men langt nede mot syd sank alle buer ned i sletten, der tonet ut mot den fjerne himmelrand, hvor havet laa.

Saa fulgte dage med storm og regn, og naar hun løp over det store gaardsrum, kom vinden tit fykende med høvlspaan fra brukene over hendes hode.

Naar saa kvelden kom, gardinene var rullet ned og lamperne tændt, utbredte der sig en uendelig tomhet i disse store rum, hvor der kun var to mennesker til at gi dem liv.

Regina pleide at sitte og sy i spisestuen utover kvelden, mens Flaten opholdt sig i det lille kabinet. Men en kveld kom han ut til hende og sa: «Hør, min gode frøken, her er da uhyggelig nok, om vi ikke skal gjøre det tommere end her virkelig er. Vil De ikke sætte Dem ind til mig, saa er ingen av os alene.»

Hun fulgte taus med. Derinde i det lille hyggelige rum, hvor syskrin, puter, skrivesaker og fotografier mindet om den døde husmor, hadde han tændt op ild paa kaminen, og luerne utbredte en behagelig varme.

Det kunde ikke undgaaes, at som de sat her alene sammen utover høstkveldene, hun bøid over sit sytøi, han med sin bok, — begyndte de at tale nærmere sammen, de var jo ogsaa landsmænd i et fremmed land.

Han fortalte om sin ungdom paa Hamar og sine eventyr i utenlandske byer.

— Hun ventet, at han ogsaa vilde begynde at spørre

hende nærmere ut. Var han diskret, var det straks mistænkelig. Men spurte han, maatte hun jo atter gripe til løgnen.

Men han spurte ikke. Han visste kanske det hele. Ja, sæt, om han nu visste det hele?

Man hadde nok sendt hende hit av beregning. Gjemt hende bort, saa hun og barnet aldrig skulde finde hinanden. Man trodde hun hurtig vilde glemme det under nye indtryk, kanske forelske sig, gifte sig paany, som den, der er overfladisk nok til at glemme alt mulig. Skulde de faa ret? — Og medlidende hadde man puttet hende disse penger i haanden, likesom man betaler en gatepike: «Værsgod, nu er barnet vort! Forsvind nu og vis Dem aldrig mer!» Saa dypt var hun sunket. — Og hun fandt sig i det. Hun spiste, sov, lo. Ja, ved Gud, hun fandt sig i det hele. De tok ikke feil. Hun var ikke bedre. Hun lot sig bruke. Hun eide ikke stolthet.

Grossereren lot som han læste, men glyttet tit og ofte hen paa hende. Hun sat der foran ilden, bøid over sit sytøi, saa ung, saa alvorlig, saa smuk. Det mørke haar faldt enkelt ned til begge sider, skjulte ørerne og samledes i en knute lavt i nakken. Panden var saa hvit. De lange, sænkede øienhaar gjorde blikket saa gaadefuldt, munden var saa stramt lukket. Hun gik til daglig klædd i en mørk, ulden kjole med bluse, uten noget smykke, ikke en naal i halsen, ikke tegn til urkjæde en gang.

«Frøken Aas, hvad sitter De og tænker paa?» Grossereren smilte op fra boken.

Hun vaaknet med et litet ryk. Men straks efter fandt hun sit rette ansigt og smilte: «Jeg? Ikke noget især.»

Saa læste han igjen, og hun sydde videre.

Jasaa, han holdt øie med hende. Han moret sig kanske over, at hun gik her og spilte ung, uskyldig pike og lot som ingenting. Og hvis han nu virkelig visste, at hun hadde kastet sit barn bort til fremmede og tat imot penger for det — maatte han saa

ikke foragte hende. Var det vel underlig, om han en kveld kom og banket paa hendes dør?

Naalen begyndte at gjøre hop i hop.

Grossereren glyttet atter op. Han saa bare hendes hænder i det røde skjær fra luerne, det var unge, glatte fingre, uten nogen ring. Hadde de vel hat nogen? Han hadde lyst til at spørre om tusen ting, men utsatte og utsatte det stadig av en uforklarlig ængstelse for at bli skuffet.

Men nu reiser hun sig pludselig og sier godnat, endda det er usedvanlig tidlig. Han merker, hun er helt ophidset. Hvad kan det være, som hun sitter og grunder paa?

«Godnat, Frøken Aas! Sov godt!»

Saa blev han sittende og lytte til hendes fjed, som svandt ut av dørene og døde hen op ad trapperne. Og luerne faldt sammen i kaminen, fordi han glemte at lægge ny ved paa.

Men Regina sat paa sengekanten og stirret paa en liten lampe paa natbordet.

Det kunde komme som en pludselig sygdom, disse grublerier over, hvor barnet var. I kveld var det slaat ned i hende, at barnets far stod bak. Om det nu var ham, som gjennem professoren hadde faat det anbragt hos paalidelige mennesker, — og av medlidenhet git hende disse penger? Man maa jo være litt gentil mot en saadan pikelil, ikke sandt! — Og barnet vilde han sørge for, men hende ansaa han ikke værdig til at opdra det. Hende stængte han bort. Hende sendte han ut av landet. Kunde det være saa? Krænkelser kunde hun nok taale, men ikke flere av ham. Aldrig i verden taalte hun mer av ham. Hun maatte ha rede paa dette. Hun maatte vite det straks.

Men dagen efter trængte allerede nye gjetninger frem. Alle var like sandsynlige, fordi hun intet visste, uten det, at barnet var ensteds i verden. Og hun saa barnet hos tanten i Nordland og grublet over, hvordan historien kunde være naadd dit. Hun saa det hos tanten paa Oplandene, og denne mulighet gjorde hende

syk av raseri. Hun tænkte paa en av grossererens søstre, som hun visste var barnløs, og som ganske rigtig bodde i Kristiansand. Og jo mer hun tumlet med de forskjellige muligheter, jo mere levende steg barnet op i hendes sjæl, og jo mer utaalmodig blev hun efter at faa vite noget om det. Skulde hun aldrig finde det igjen? Hvem visste, om det hadde det godt?

Men her gik hun ut og ind og lot tiden gaa, spiste, sov, blev rød og fyldig — som om hun aldeles ingen skjændsel hadde at bære paa. Hun kunde nok ærgre sig, sørge, fælde taarer. Men gjøre noget? Nei. — Og hun hidset sig op i selvbebreidelser dag paa dag og nat paa nat — indtil hun en dag sat og skrev til professoren. Hun vilde begynde forsigtig. Hun bad blot om at faa vite, hvorledes hendes barn hadde det nu.

I dager og uker gik hun og ventet i spænding. Men professoren var taus.

«Jasaa, Regina, man tror, det bare er en grille. Man har behandlet dig som et dyr, man tar ungen fra, og man tror, du glemmer det om nogen dager. Jaja, de faar kanske ret. Du er kanske ikke bedre end saa.»

Og hun smilte stramt, idet gyngestolen stanste.

Men efter dette første skridt, var det umulig andet end at gjøre et skridt til. — Dog — hvor skulde hun hen? Alle veier førte gjennem professoren. Og om nu han negtet at røbe, hvor barnet var? Hvad saa? Saa lyktes jo det spil, de hadde sat igang imot hende, og saa kunde hun jo aldrig gjøre sin forbrydelse god. — Men om hun nu reiste til professoren, bad, truet? Og han var ubøielig? Hvad saa? Regina, hvad saa?

«Hvad er det du har gjort?»

Hun stanste gyngestolen og tok sig om hodet. Hun øinet den dag, da hun kunde miste sin forstand. — «Regina, hvad har du gjort?»

Og nu begyndte nogen forunderlige dage. Hun var i den pinligste uro, kastedes fra den ene plan over i den anden. Hun hidset sig mer og mer op i raseri mot dem, som hadde fralistet hende barnet, hendes

brøde mot det føltes tyngre og tyngre, hendes feighet mer og mer beskjæmmende. Grublerierne gav aldrig ro. Længslen efter det blev stadig varmere. Men hvad skulde hun gjøre?

Og midt i denne oprevne sindstilstand, begyndte en følelse av lykke at tændes i hende, hun følte sig sterkere og hadde faat ny lyst til at leve. Fremtiden hadde faat noget, som lokket. Morgendagen var ikke noget at grue sig for; den kunde bringe en gave. Men hvorfor gik hun fremdeles her, hvor jorden brændte under hendes føtter? Hun var som en livsvarig fange, der pludselig opdager en utvei til flugt og frihet — og dog nøler. Hvorfor? Det koster nemlig et sprang, et dumdristig sprang ut i mørke.

Den dag, hun begyndte at lete efter sit barn, kunde det neppe længer skjules. Veien til moren vilde absolut være stængt for altid. Slegten — tanterne, kusinerne . . . en mand, folks agtelse. En mængde ømme røtter maatte rykkes op, og alt hun hittil hadde kjæmpet for at holde det skjult, — det vilde ogsaa være forgjæves.

Men valget presset. Barnet begyndte at lokke fra en kant — en flerhet av røster fra en anden. Fra den ene truet skammen likeoverfor verden, fra den anden skammen overfor sig selv. Nætterne blev lange. Hun hungret efter at komme løs av dette net av løgn og forstillelse. Over sit barn kunde hun maaske graate det hele ut.

Og dagene gaar. Vinteren er kommet.

IX

En dag over jul kom Regina hjem fra en tur og hadde sterke anfald av kuldegysninger og hodepine. Hun maatte straks i seng og fik ut over dagen en voldsom feber.

Og som hun laa paa sit værelse overfaldtes hun atter av den knugende følelse av at være alene. Om hun nu blev dødssyk? Mor kunde ikke komme hit. Om hun nu døde, — hvorledes vilde det gaa hendes

barn? Her laa hun blandt bare fremmede, og det var hendes egen skyld.

Mens tænderne skranglet under frostanfaldene, begyndte hun at tute, og en stikkende smerte flyttet sig fra sted til sted i hendes bryst.

En av pikerne kom op og satte sig hos hende. Det var den graahaarete, bleke pike fra Norge, som hadde fulgt grossereren siden han blev gift. Regina spurte: «Kommer ikke lægen?» Den anden svarte: «Vi har sendt bud efter ham. Men han kunde ikke komme før ut paa kvelden.»

Det blev længe at vente. Værelset blev dunkelt. Napoleon foran Moskva blev en styg fugl. Loftet begyndte at rulle, saa hun blev svimmel — saa begyndte hun at synke ned i et glohett mørke — bestandig at synke.

Hun vaaknet ved, at der var tændt lys, og at doktor Lindstrøm stod ved hendes seng. Han talte med behagelig, dæmpet stemme. Hun var ør i hodet, og en stund hadde hun en forestilling om, at dette var hendes egen søn. Var de ikke i kirken sammen sidste søndag, og var han ikke stadig ved hendes side og hædret hende?

Hun fik et termometer under sin armhule, siden vilde han undersøke hendes bryst. Men da vaaknet hun og blev forskrækket: «Da vil han jo se, at jeg har hat et barn!» tænkte hun — og begyndte krampagtig at holde sit linned sammen med begge hænder.

Men han lo og tok hendes hænder bort og knappet op. Hun maatte sitte opreist i sengen. Da han var færdig, sa han, hun maatte bare bli liggende godt nedpakket, og da han kom ut paa gangen, hørte hun ham si til grossereren, som ventet dernede, at hun hadde lungebetændelse.

Hun tænkte intet ved det, tænkte blot om og om igjen: «Merket han noget? Fortæller han det?»

En mindre lampe blev tændt, og en avis sat foran, saa lyset ikke skulde skjære den syke i øinene.

Om natten drev grosserer Flaten planløst gjennem

alle stuer, indhyllet i sin slobrok. Han var graa i ansigtet. Han hadde i det sidste trodd, at dette . . . dette hadde være noget, som kunde overvindes. Men nu, da hun kanske kunde dø, nu!

Gang imellem stanste han foran det store billede med sørgefloret, men turde likesom ikke se paa det, vendte sig bort og flygtet ind i en anden stue. Saa var han oppe ved den sykes værelse og lyttet ved døren, men vilde ikke gaa ind. Gik saa atter ned trapperne paa de lydløse filttøfler og med lyset i haanden, mens vinterstormen ulte og pep derute i natten.

Saa sendte han en halvpaaklædt pike op for at spørre, og ikke før kom hun i sin seng, før han ringte igjen, og saa maatte hun atter op.

«Hvorledes er det nu?»

«Hun ligger fremdeles og fantaserer.»

Saa drev han igjen ut og ind gjennem de øde rum, med lyset i haanden.

Dagen efter gik han ikke til kontorerne, og da doktor Lindstrøm om formiddagen kom ned fra den syke, rystet grossererens stemme, idet han saa paa lægen og spurte: «Naa?»

Lægen haabet, at ung og kraftig som hun var, vilde hun antagelig staa det over.

I to døgn var Regina for det meste sanseløs. Den gamle pike sat tit og saa paa det unge, halvdøde ansigt med den hvite pande, idet hun tænkte: «Gud vet, hvordan det gaar.»

En nat, hun sat her, slog Regina øinene op og stirret vildt paa hende. «Hør,» sa hun unaturlig høit — «De skal skrive et brev . . .»

«Et brev? Ja, det skal jeg saavisst. Er det til Deres mor kanske?»

Brystet paa den syke gik tungt, men hun stirret fremdeles: «Mor — nei, hun er død. De skal skrive til — jeg skal betro Dem noget, De og ingen anden skal vite det. Ser De — jeg . . . jeg har hat . . .» Men som om hun ikke orket mer, sank hun atter hen i den slappe, tunge døs og lukket øinene.

Hvad hadde hun ment? Den gamle pike blev sittende og grunde. Men ut paa natten begyndte den syke pludselig at hulke: «Lad mig faa det!» sa hun og strakte den ene arm op — «lad mig faa det igjen.»

«Tys, tys,» sa piken, «hvad er det, frøkenen vil ha?»

«Ser De ikke han sitter deroppe og har det i fanget. Han vil ikke la mig faa det igjen. Jeg har dræpt det. Der er ingen naade mer for mig. Nu gaar jeg fortapt!»

Den gamle pike knep munden sammen og begyndte atter at pakke teppet om hende.

En maaned holdt Regina sengen. Da hun begyndte at komme sig og sitte litt opreist mellem puterne, var det allerede februar, og solen lyste i flere timer ind paa hendes gulv.

Hun blev pleiet som en prinsesse. Der kom extrakter og styrkende vine. Hendes mindste ønske satte formelig huset i bevægelse. Grossereren lot sig fremdeles ikke se, men hun ante ham som en god aand i huset, som stadig tænkte paa hende.

Da hun sat oppe de første timer, var det som hadde hun faat et nyt liv som gave, og hun følte sig fuld av glæde og takk. Det var som selvsagt, at hun nu vilde bruke det nye liv til at gjøre det gamle godt. Derfor hadde hun jo faat det. Og saasnart hun nu blev saa pas frisk . . . ja, hvad da? Det var en lys taake at stirre imot.

En dag lot hun sig bringe et speil og fandt, hun var blit styg. «Nuvel,» tænkte hun, «hvad skal du ogsaa med skjønhet herefter?»

Men som hun sat her, kom alle tanker paa fremtiden til at samle sig om barnet. Naar solen randt ind til hende, fulgte barnet med. Alle planer fandt vei til det som av sig selv, likesom planten i kroken, som vokser imot vinduet. Efter hvert som hun vendte tilbake til livet, vokste hun mot det eneste, hun hadde kjært. Det var en varm, lys længsel, som var det sit eget hjerte, hun nu skulde faa igjen. Den, som har været inde i døden, er mer modig. Nu syntes vanske-

ligheterne smaa. Slegten, folks dom, tankerne paa en mand, det var røtter, som det ikke længer behøvdes at rykke op — de visnet av sig selv i skyggen av det andet.

Og som hun sat her og blev pleiet og intet bestilte, flyttedes hendes forestillinger mer og mer sammen med barnet. Hun klædde det av og paa. Hun sydde dets klær. Hun saa ned i dets øine, følte det fine, bløte ansigt mot sit bryst, merket den eiendommelige lugt av barn — alt erindringer fra stiftelsen, som nu vaaknet. Naar nogen kom ind, kunde hun bli forbauset over, at man ikke kom med barnet og sa: «Vi har fundet det. Her er det!» — Og februarsolen skinnet lyst og venlig ind gjennem de isblomstrede ruter, og vaaren nærmet sig, og her sat hun, lykkelig og med glade øine, og saa mot solstraalerne som mot en lys beslutning.

Da hun atter gik om nede i stuerne i sin vanlige gjerning, fulgte barnet hende for hvert skridt. Nu blev det snart et aar. Det lo, det hadde et par smaa tænder, det sa kanske mama — til en anden. Det blev vasket av fremmede hænder, det blev sunget i søvn . . . nei, hun holdt det ikke ut! Alting, hun tok i, mindet hende om det. Billederne paa stentøiet, blomstene i stuen, nipssakene, som kunde være leketøi. Ja, hun behøvet kun at ta naal og traad for at se dets smaa bukser, som skulde lappes.

Og saa skriver hun til professoren paany, denne gang forlanger hun at faa vite, hvor hendes barn er. Hendes plan er færdig. Hun vil ta sin lille gut, reise til Amerika, gjemme sig bort, arbeide, med vask, med søm — hvadsomhelst, bare hun kunde forsørge sig og sit barn.»

Der gik uker, men professoren var taus.

Da blir hun overrasket en dag over at finde et brev ved sin tallerken paa spisebordet.

Grossereren var reist til Gøteborg, men dette var jo hans haand. En urolig anelse fik hendes hænder til at skjælve, idet hun aapnet det. Jo, ganske rigtig — det var et frierbrev.

Hun sat et øieblik og saa ind i det. Hun var kvinde nok til at føle sig smigret. Hun kunde komme til at eie alt dette, — og en høi social stilling! . . . Han var snild og god. Men bekjende for ham? Eller hykle et helt liv for ham? Hun rystet paa hodet. Det hele var umulig.

Men herefter kunde hun jo ikke vedbli i dette hus. Hvor skulde hun hen? Nu maatte hun ta en beslutning. Hun hadde spart sig op et par hundrede kroner. Kanske det vilde strække til at komme over havet.

Da grossereren kom hjem var han blek og saa et øieblik spændt paa hende. De talte litet sammen ved middagsbordet, og saa gik hver til sit.

Om kvelden gik hun ind paa hans private kontor, hvor han hadde tydd hen og sat og skrev.

Han reiste sig spændt. Han forstod, dette var avgjørelsen, men prøvde at smile, idet han bød hende en stol.

Men hun blev staaende: «Jeg maa reise til Norge snarest mulig,» begyndte hun og prøvde at se ham rolig ind i øinene.

Han satte sig tungt ned ved skrivebordet og støttet hodet i haanden. Litt efter saa han op: «Reiser De for — for altid?»

«Ja — og antagelig til Amerika.»

Hun brydde sig nu ikke længer om at gjette hans ansigt. Om han visste alt — vel! Han var for hende en fremmed, og nu skulde hun forsvinde.

«Saa blir jeg jo sittende her alene,» sa han og gav sig til at kradse paa trækpapiret med pennen. — «Nuvel.» Han reiste sig og gav hende haanden, idet hans smilte tungsindig: «Tilgiv mig da. Vil De saa huske paa, at om De en dag kommer i en eller anden knipe, saa vil jeg bli lykkelig, om De henvender Dem til mig.»

Hun takket bevæget. Men hun hadde likesom ikke plads for medlidenhet. Nu, da skridtet var tat, var hun fyldt av utaalmodighet efter at komme avsted.

X

I den gryende marsdag danset trær og huse forbi, mens toget ilet vestover mot hjemlandet. I det ene øieblik syntes hun, toget gik for langsomt — i det andet hadde hun lyst til at hoppe av og vende om. Hvorledes vilde dette gaa? Hvilken skjæbne reiste hun nu imøte? Gik det ikke an at vende om?

Det var som fjernet hun sig fra en strandbred, hvor hele hendes liv hittil laa igjen. Der stod ogsaa mor, slegtninger, folks agtelse, drømmen om en mand. Men hun fjernet sig, hun ofret det hele, hun drev mot en ny strandbred, hvor det lille barn ventet. Men sæt om hun ikke fandt dette barn? Da hadde hun forgjæves vovet det dumdristige sprang ut i mørke. Da vilde hun bli gaaende husvild omkring — og nu kunde det ikke gjøres om. — Hun følte sig syk av spænding.

Da hun stod paa stationen i Kristiania, lot hun sit tøi bli hos portneren, gav sig ikke tid til at søke noget logi, men tok en drosche til fødselsstiftelsen. Men da hun stod i det lave, dunkle kontor, var det reservelægen, som kom imot hende. Professoren hadde i længre tid ligget syk. Regina fik hans private adresse og for ut og avsted gjennem gaterne med en ny vogn.

Det bar utover Drammensveien, derpaa op i villabyen. Nu og da stanste kusken, saa en sporvogn kunde faa passere. Men Regina var saa ophidset av spænding, at hun skjendte paa ham for det. Endelig stod hun i tredje etage i en stor stenbygning og ringte paa. En pike lukket op, hvorpaa hun begyndte at tørre sine hænder paa forklæet. Ingen kunde faa professoren i tale, da han laa betænkelig syg.

«La mig faa tale et eneste ord med ham!» bad Regina. Piken maalte hende litt. Hendes haar og dragt var i uorden efter reisen; — piken fandt, det kunde ikke være nogen fin dame og vilde smelde døren igjen. Men Regina trængte sig imellem. «Jeg maa tale med ham!» sa hun bydende, «gaa og hent fruen!»

«Hvad! Vil De trænge Dem ind med vold! Gaa unda, saa jeg faar lukke døren!» Piken var allerede rasende.

«Gaa og hent fruen!»

Endelig fik hun piken talt til fornuft, og straks efter kom en ældre, hvithaaret kvinde ut i entreen med et stort sjal over skuldrene. Hun talte i en graatefærdig tone: «Hvad ønsker De?»

Regina fik en bønlig mine: «Undskyld, frue, men jeg maa tale med professoren. Bare et eneste ord. Det gjælder noget overordentlig vigtig.»

«Hvad! Jeg faar ikke tale med ham selv engang, og saa vil De! Hvem er De?»

Regina strøk sig over panden: «Han vet ikke mit navn. Men gjør mig den tjeneste at spørre ham — nu straks — spør ham, hvem som fik mit barn! Det er et aar siden.»

Det var første gang, hun tilstod sin hemmelighet, siden hun kom ut fra stiftelsen. Fruen mønstret hende litt og spurte saa i den samme klagende tone: «Ja, jeg skal spørre ham, saasnart lægen gir mig lov. Kom igjen i morgen.»

Og fruen gik.

Regina gik langsomt ned over trapperne. Der var intet andet at gjøre end at vente til i morgen. Men sæt nu, om professoren døde i nat?

Den store by larmet, gaterne myldret av mennesker, og dog syntes Regina, hun gik i en ørken. Hvad angik disse mennesker hende, og hvad var hun for dem? Der var kun ett liv paa jorden, hun nu brydde sig om, men sæt om . . . sæt om hun nu ikke fandt det.

Det blev en lang nat. Den næste dag ringte hun atter paa hos professoren. Piken kom og hvisket, at professoren laa for døden.

Og atter stred Regina saa længe, til hun fik fruen kaldt ut. Da denne kom og fik se hvem det var, vilde hun vende om, idet hun klynket: «Er De nu der igjen? Kan De ikke forstaa, at vi nu har andet at tænke paa?»

Regina blev svimmel. Hun grep fruen i armen, og inden hun selv visste av det, laa hun paa knæ. Fruen studset. Var denne kvinde gal?

«Kjære frue, hør bare et ord. Det gjælder mit barn. Ingen anden end professoren vet, hvor det er. Aa, spør ham for Guds skyld! Jeg har reist fra Sverige og hit. Jeg vil ta mit barn med til Amerika. Jeg har selv skilt mig ved det, men nu angrer jeg det, jeg maa finde det igjen . . . hører De det! Spør ham, før han dør. Ellers blir jeg gal. Jeg springer i elven. Jeg er fortapt. Aa, hjælp mig!» Hun begyndte at hulke.

Fruen saa, hvor denne kvinde var fortvilet, og hun bøide sig ned og klappet hende paa kinden: «Jaja, barn, jeg skal spørre ham, saasandt Gud vil forunde ham bevisstheten saa længe.»

«Lover De det? Ja, nu lover De det altsaa? Gjør det straks!» Den anden var rent ute av sig selv, og hun stirret paa fruen som en gal.

«Ja ja, kjære, naar jeg sier det. Men ophold mig nu ikke længer. Jeg maa være derinde. Kom igjen imorgen.»

Og fruen gik paany.

Det var jo et bestemt løfte. I sin ophidsede tilstand følte Regina sig opmuntret og fuld av haap. I morgen? Da vilde hun altsaa faa det hele at vite. —

Og atter drev hun paa maafaa gjennem gaterne. Hun var ør av nattens sindsbevægelser og spænding og hadde ikke spist siden . . . hun visste ikke naar. Klokken var endnu blot 10. I tre og tyve timer maatte hun vente, før hun atter turde ringe paa professorens dør. — Og til da?

Tiden maatte fordrives med noget, og hun gik hen og forhørte sig om Amerikabaaten, fik saa sin kuffert bragt op i hotellet, den maatte jo pakkes om til den store reise. Men just som hun skulde begynde med dette, holdt hun inde av en overtroisk vane: «Hvis du gjør alting saa færdig,» tænkte hun, «saa lykkes det ikke.» Og hun lot det ligge.

Mot skumringen vandret hun opover mot St. Hans-

haugen. Hun saa ind gjennem vinduene langs husrækken, hvor lamperne tændtes, og ansigter saaes i et glimt, før rullegardinene rulledes ned. «Hvem vet,» tænkte hun, «om min lille gut ikke er inde der — eller der — eller der — og blir stelt tilkvelds nu. Men i morgen kveld? Har jeg ham da?»

Oppe paa høiden sank hun ned paa en bænk, og utslitt som hun var av nattevaak og sindsbevægelser følte hun en lammende smerte langs rygraden. Men snart begyndte hun at fryse. Hun hadde vandret saa længe om i sneslapset, at hendes føtter var vaate. De sidste spaserende heroppe forsvandt. Nedenfor sank den larmende by hen i det graalige mørke, lygterne tændtes, og mot den askebrune himmel raget fabrikspiper og kirkespir tilveirs. Dampskibe ulte ute paa havnen. Spredte gule stjerner kom frem paa himlen.

Den lille skikkelse paa bænken mellem trærne svandt likesom mer og mer bort i mørket. Hun sov ikke. Hun var heller ikke saa vaaken, at hun merket, hvor hun frøs. Minutterne gaar, dryp i dryp — saa pinlig langsomt for den, som venter. —

— Da hun endelig laa og hukret mellem de kolde lakener paa hotellet, vaaknet hun likesom, og den knugende følelse av at være alene snørte atter hendes hjerte sammen. Rundt om var den store, øde verden, og midt i den stod hun ganske alene. Hun kunde fryse inde her, og hun kunde naa frem til et litet varmt hjem. I morgen — imorgen . . . Hvad da? Og uvilkaarlig foldet hun hænderne og begyndte at bede. Hun bad og hulket. Hendes tro blev brændende, og tilslut laa hun og jublet. Det var som steg hun op paa solbeskinnede tinder og fik løfter av Gud selv. Naar hun lukket øinene kom hendes barndoms forestillinger frem, idet hun dengang bad aftenbøn — hun saa stjernehimlen hvælve sig rundt hende og hun svævet ute i rummet. Hvert ord i bønnen var en liten hvit due, hun sendte op til Gud. Nu tvilte hun ikke længer, og hvis hun tvilte, var det synd. Hadde ikke

Kristus opvakt enkens søn fra det døde. Hendes barn levde, hun bad kun om at faa det igjen, og alt, hvad I bede faderen om i mit navn, det skal han give eder. — Og hun sovnet endelig, fuld av lykkelig visshet om, at Gud hørte hendes bøn.

Klokken ni næste morgen skyndte hun sig avsted. Hun hadde været for urolig til at nyde saa meget som en kop kaffe, det skulde komme siden. Da hun nærmet sig professorens hus, blev hun forundret over at se flere vogner staa utenfor, og en hel del mennesker gaa derind. Da hun kom op i entreen, stod dørene aapne, og hun fulgte et par andre gjennem entreen og ind i et stort værelse, hvor flere mennesker opholdt sig. Hvad var dette? En forunderlig frysning gjorde hende stiv, og hun kunde ikke tænke. Nu saa hun den hvithaarede frue sitte i en stol og hulke, mens flere bøide sig over hende. Her var jo ogsaa en seng, og der laa jo professoren, endnu var det altsaa ikke for sent. Hun for hen til sengen, grep den syke i haanden. Den var kold.

Hun vakte opsigt. Men i næste øieblik stod hun foran fruen og spurte blek: «Fik De vite, hvem som har mit barn?»

Man stirret paa hende, nu la ogsaa en haand sig paa hendes skulder. Fruen løftet sit forgrætte ansigt og saa forfærdet paa hende. Reginas øine tydet paa en vanvittig.

Fruen gjorde en utaalmodig bevægelse: «Nei, nei, jeg fik intet vite, jeg fik ikke sagt farvel engang.» Men nu la haanden sig tyngre paa Reginas skuldre, og hun hadde en fornemmelse av at bli ført ut.

XI

Henimot midnat stod en politikonstabel i nærheten av Vestbanestationen og holdt øie med en skikkelse, som vandret frem og tilbake langs kaien ved bugten. Nu og da stanste den og saa utover det sorte vand, hvor spredte lyssøiler vugget. Det maatte være en

kvinde, og det saa ut, som ventet hun, at klokken skulde bli tolv og lygtene slukket.

Med ett tapte han hende avsyne, og han skyndte sig hen paa kaien og begyndte at stirre omkring paa vandet. Men litt efter fik han atter øie paa hende. Hun hadde sat sig ned paa brostenene ved foten av en telefonstolpe.

Nu fandt han tiden inde til at gaa hen og tale til hende: «Undskyld, frøken, er De syk?»

Hun løftet hodet, og en svak lysning fra en gaslygte faldt paa hendes ansigt. «Syk? Nei jeg er ikke syk.»

«Venter De nogen?»

«Kan jeg ikke faa sitte her? Jeg generer da ikke nogen.»

«Hvor bor De?»

«Kan jeg ikke faa sitte i fred?»

«Jo, men jeg vil gjøre opmerksom paa, at det er midnat.»

«Det vet jeg.»

Konstablen fjernet sig nogen skridt og stanste saa. Litt efter hadde hun glemt ham. Minutterne gaar.

Hun stirret sløvt paa vandet: «Nei, Regina, for dig er der ingen naade, derfor behøver du ikke bede, Gud hører det ikke. For dem, som dræper sit barn, er der naade. Men for dem, som sælger det og tar penger, nei, nei! Du kan kaste dig i sjøen, men dermed er ikke dit regnskap færdig. Den eneste redning er at finde det, men nu er jo det umulig.»

Hun reiste sig og begyndte paany at gaa. Hun ravet som en drukken. Hun syntes, det var umulig at vende tilbake til byen, hvor alle mennesker bestod av is. Det var like saa umulig at flygte bort for altid. Der er øieblikke, da livet kaster en ut i mørke, og da endog døden negter at lukke op.

Hun hørte tunge jernbeslaadde føtter efter sig. Det var konstablen. Tilslut var han ved hendes side og sa han skulde finde en vogn til hende.

Han fjernet sig og litt efter kjørte en vogn frem

foran hende; det hele skedde som i taake. Straks efter sat hun i vognen, hun nævnte hotellet, og viljeløst lot hun sig kjøre bort.

Men underveis slog en tanke ned i hende: «Folden — dr. Folden. Han er her i byen! Naturligvis er det ham likevel, som staar bak. Han har barnet gjemt. Han vet, hvor det er. Han vil ikke la sit barn lide nød, derfor har han sørget for det. I grunden har han jo ogsaa ment at sørge for mig. Han skaffet mig jo en plads. Menneskene er bedre end du tror.»

Vognen gynget, og hjulene larmet mot brostenene. Nu skraadde de over Carl Johan, som laa næsten tom i halvmørket. Pludselig skrek hun til kusken: «Hør der! Vet De, hvor dr. Folden bor?»

Kusken stanste og saa ned til hende: «Hæ?»

«Dr. Folden! Vet De, hvor dr. Folden bor?»

Kusken tok frem en lommebok og saa efter ved hjælp av lyset fra en lygte. Han fandt adressen, og Regina bad ham kjøre dit.

Vognen vendte, det bar opover Universitetsgaten, og snart stanste vognen utenfor en port. Regina betalte kusken, som rullet bort.

Hun saa sig omkring. Foldens skilt saaes ved indgangen. Han hadde egen klokke, og før hun selv visste, hvad hun gjorde, hadde hun ringt paa.

Det blev længe at vente. Tilsidst satte hun sig paa en stentrappe i nærheten. Nu og da hørtes en vogn, som duret gjennem byen. Et ur slog ett. Larmen i den store by var ved at dø.

Hun var for træt til at tænke. Hun hadde en fornemmelse av, at hun nu stod paa den yderste grænse av, hvad man gjør. Hun korsfæstet al stolthet, idet hun nu søkte denne mand. Men hvad bruk hadde hun herefter for stolthet!

Endelig lukkes et vindu op i tredje etage. En pike stikker hodet ut og sier: «Hvad er det?»

Regina svarte: «Jeg skal tale med dr. Folden.»

Vinduet luktes. Nogen minutter senere aapnes porten, og hun fulgte piken op de mørke trapper. Piken

gik foran med en lygte. Man trodde utvilsomt, det gjaldt et sykebesøk, og en ung læge har ikke raad til at negte sig hjemme om natten.

Men oppe i trappen sagtnet Regina sine skridt. Hendes hjerte begyndte at hamre: «Hvad er det du gjør!» tænkte hun. «Midt paa natten! Vil han ikke tro, du er gal!»

«Værsgod,» sa piken og aapnet entrédøren. Saa blev Regina ført ind i et venteværelse, og piken tændte en lampe, hvorpaa hun gik.

Det var dødsstille i huset og ingen larm utenfor. En klokke paa væggen pikket. Lampen begyndte at ose, da den manglet olje. Gardinene og den hvitmalte dør var det eneste, som skimtedes i det svake lys. Regina sat sammensunken i stolen. Minutterne gik. Endelig hørtes skridt, som nærmet sig. Døren gaar op, Folden trær ind. Han hadde ikke forandret sig, skjønt et spidst helskjeg hadde avløst knebelsbarten. Om halsen hadde han i farten knyttet et silketørklæ istedenfor snip. Han hilste godaften, stanste midt paa gulvet og sa: «Skal vi saa avsted! Er her fare paafærde?»

«Godaften!» sa Regina og reiste sig. Han syntes, han skulde kjende stemmen og kom nærmere. Saa blev han staaende som forstenet. Regina visste heller ikke at finde ord, derfor blev begge staaende og stirre paa hinanden. Endelig strøk han sig over øinene, som om han vilde forsikre sig om, at han ikke drømte. Saa hvisket han: «Hvad . . . hvad er . . . gaar De ikke feil, frøken! — Eller er det saa, De skulde hente læge?»

Hans ynkelige figur gjorde hende lysvaaken. Først følte hun trang til at briste i latter, siden følte hun sig som den overlegne i øieblikket. Hun spurte, idet hun saa paa ham: «Folden, undskyld at jeg plager dig nu inat. Men jeg maa vite, hvor mit barn er. Har du tat dig av det? Hvor har du det? Hvis jeg ikke faar vite det nu øieblikkelig, saa vet jeg ikke, hvordan det gaar!»

Han hadde gjort et par skridt imot vinduet, saa skyndte han sig at lukke døren ind til stuen og trække portierere for. Nu vendte han sig mot hende og maapet: «Dit barn!» hvisket han. «Har du et . . . et barn? Er du gift?»

Regina brast pludselig i en vild latter. Det sang saa underlig gjennem det stille hus, og Folden kom uvilkaarlig imot hende: «Undskyld!» sa han, «folk sover. Men dette maa du forklare mig. Hvorledes kan du tro, at jeg . . . dit barn?» Han strøk sig pludselig over panden, som om noget begyndte at dæmre for ham.

«Godnat, Folden!» sa Regina rolig. — «Jeg ser nu, at jeg har tat feil. Godnat.» Hun gik videre mot døren.

Men Folden holdt hende tilbake: «Saa fortæl mig dog, hvad dette er! Du er saa blek, Regina. Du har forandret dig, har du hat det ondt? Jeg har slet ikke hørt noget om dig. Kan jeg hjælpe dig med noget?»

«Nei,» sa Regina og frigjorde sig. «Jeg har slet ikke hat det ondt, og du kan ikke hjælpe mig med noget. Godnat. Jeg tok feil.»

Han tilbød at følge hende hjem, men hun avslog det haardnakket. Dog, han maatte følge ned trapperne for at lukke op porten. Da han stod og saa efter hende, som hun gik nedover gaten, tænkte han: «Hun maa jo være gal. Bare du nu ikke faar bryderi av hende.» Han tænkte paa sin kone.

Nede paa Carl Johan møtte Regina en slingrende herre, som talte til hende. Hun la paa sprang, men han kom efter. Endelig fik hun øie paa en konstabel, løp hen til denne og bad ham følge sig hjem.

XII

I det lille hotelværelse var der ganske mørkt, kun en svak lysning fra en gaslygte utenfor trængte ind paa gulvet. Regina laa paaklædd paa sengen. Men skoene hadde hun spændt av, hænderne var stukket under nakken og øinene halvaapne.

Der er nok lidelser, som forløser hjertet i graat, og der er andre, som gjør blek og stum. Men der er ogsaa nogen, som hensætter en ute paa et drivende isflak, hvorfra man forgjæves stirrer efter land, efter en baat, en redning. Denne klager og sukker ikke, og hans øine er uten taarer. Vistnok var han en stund lamslaat. Men om litt graver han med neglene i isen, til han faar løsnet et stykke, og med det begynder han at ro. Var han før en usling, blir han nu en titan. Han kjæmper ikke for livet, han reiser sig kun for at brytes med det umulige.

Efter i flere timer at ha ligget urørlig, reiste Regina sig overende i sengen og gjorde en bevægelse over sine øine: «Det skulde bare mangle, at du ligger og fælder taarer!» sa hun halvhøit. «Som om du ikke har hylt nok endnu. Som om det kunde hjælpe!» Og hun lo en kort, uhyggelig latter. Saa la hun sig ned igjen og stak hænderne under nakken.

Nylig hadde hun staat ved den halvaapne dør, hvor hun likesom kunde titte ind til sit barn. Nu var døren smeldt i, og hun var kastet ut i mørke. Hvor hun vendte sig, var det like haapløst. Barnet kunde være her i byen, paa landet, i en anden by, i nord, i vest, i øst, i syd, her i landet eller i et andet land. Det var umulig at vite. Ingen kunde gi hende et fingerpek, nu da professoren var død. Hun hadde været paa stiftelsen og spurt, men forgjæves. Og dr. Folden — ja, at hun et eneste øieblik kunde tro noget saa hæderlig om den mand!

«Regina, nu faar du gi tapt! Her er en sammensvergelse igang — om det nu er mennesker eller noget høiere — ondt er det. Kan en kjærlig Gud ville kaste dig slik fra den ene elendighet over i en anden? Nei, nei. Det onde har magten. Det onde vil bruke dig til et offerdyr. Og du lar dig visst bruke. Du opgir det visst nu. Du reiser dig ikke til evig motstand?»

Der frøs noget gjennem hendes marv og blod. Hun stod pludselig fremme paa gulvet og stirret ut. Gas-

lygten kastet et blekt skjær over hendes ansigt. Hænderne la hun paa ryggen.

«At vende om, at begynde at leve det daglige liv — nu? Og opgi at søke? — Umulig. Der gives kanske ingen utvei, men du faar skape en. Kan du? Men husk, at hele verden og kanske Gud og hans engler staar dig imot? Kan du muligens likevel?»

Det frøs paany, og hun knyttet hænderne. «Herefter, Regina, fælder du ingen taare mer, ber ingen bøn mer. Det er jo bare at bedra sig selv. Du skal le, men saa koldt som is. Saa blir du ikke skuffet. — Tro, at alle er dine fiender. Da blir du heller ikke skuffet. Og begynd saa . . . begynd saa. Kan du reise dig i trods mot det hele?

Først nu faar jeg kræfter til at holde ut, nu da det ikke er saa nøie med død og liv, folks agtelse og slikt tøv, heller ikke saa nøie med samvittigheten, som er en løgner og bedrager. Har den vel gjort mig andet end ondt? Og Gud? Han kan ta mit liv, han kan kaste mig i helvede, men jeg vil dog anklage ham og si: Du har git mig et glædeløst liv, nu kan du gi mig en pinefuld evighet.» — Hun knuget hænderne sterkere.

«Herefter vil jeg ikke haabe noget, ikke tro noget, ikke elske noget. Men jeg vil, jeg vil, jeg vil finde mit barn. Det skal ogsaa ske. Jeg vil hevne mig paa dem, som har mishandlet mig!»

Som hun stod her, blev hun mer og mer koldblodig, og hun merket, at hun var baade træt og svimmel. «Du har jo hverken spist eller sovet paa lange tider,» tænkte hun og tok sig over panden. «Det første, du faar gjøre, er at samle kræfter.»

Hun tændte et lys paa natbordet, husket nogen smørogbrød, hun hadde lagt i haandvæsken derinde i Sverige, men som hadde faat ligge urørt. Nu fandt hun dem frem og satte sig til at spise. Brødet var blit haardt, men hun tvang det ned og drak vand til. Klokken var fire. Natten endeløs stille.

Saa klædde hun sig av og gik i seng. Og atter tænkte

hun: «Nu er der ikke tid til unyttig grublen og graat. Nu faar du sove, hvis du ikke vil bli gal.»

Og atter tvang hun tanken fast til noget ganske ubetydelig. Og utvaaket, som hun var, sank hun i søvnen ned i en træt bevisstløshet, og hele tiden hørte hun den energiske stemme: «Sov, sov!»

Da hun vaaknet, stod solen ind i hendes værelse, og klokken var elleve. Hun følte sig velgjørende søvnig endnu og sov et par timer til. Da hun saa vaaknet, ringte hun paa kaffe, og da den var drukket, blev hun liggende og tænke.

Nu fik hun ta en beslutning. Nu føltes det som en lettelse, at hun stod alene i verden og ingen hadde at spørre om lov. Hun kunde fatte den dumdristigste plan — ingen kunde lægge sig op i det. Hun blev liggende med hænderne under hodet.

Nei, nei, det var umulig at vende om. Det var at dømme sig til en evig pinebænk. Det var at myrde al drøm om fremtiden. Det var at gi sine fiender ret. Hun kunde det ikke.

Men nu gjaldt det at lægge planer — og ikke begaa feil. Og mens hun nu laa her og veiet og vraket, føltes det som gik hun og famlet sig frem i mørke, hvor det var livsfarlig at snuble.

Hun saa et lyst punkt i det fjerne, og dit skulde hun. Det kostet kanske tid, omveier, skuffelser, forbrydelser, — men hen til det punkt skulde hun. Der gives saa mange maater at gaa frem paa. Betlerveien er én. Man gaar for godtfolks dør, vækker medlidenhet, rækker handen ut, faar av naade, kryper i støvet og gjør sig til nar. Saa sent som hos Folden i nat! Skulde du vedbli? Nei, ved den levende Gud — nei! Nu kan det være nok med ydmygelserne.

Der gives andre maater . . . At overliste? At tvinge? Til begge dele fordres der penger. Det hadde hun ikke. Hun maatte være forberedt paa at reise — reise, kanske langt og længe. Men her krævdes penger. Og at true? Da maatte hun først finde den rette, derhos bevise, at hun selv var den rette. Men hun visste jo

ikke engang, hvad barnet het. — Fandt hun dem, — de kunde jo negte, digte op en historie — professoren var jo av veien.

Nei, det gjaldt at gaa frem med list. At smile og komme uforvarende. Var det nu en av slegten? Da maatte hun ogsaa komme uforvarende, inden de fik tid til at forberede sig. Men om hun nu blev nødt til at reise langt og længe, forfølge en traad og forfølge den i aar og dag. Da maatte hun ha penger. Kanske maatte enkelte folk kjøpes. Penger? Det hadde hun ikke. Her laa hun alene paa et hotel — med et par hundrede kroner. Skulde hun nu begynde med det — og risikere en vakker dag at staa blank — og saa syk — og saa nye ydmygelser. Nei tak.

Hun blev liggende og tumle med alskens vilde planer til at skaffe penger. Indtil grossererens billede steg frem — han vilde jo hjælpe hende i en knipe. Men hun behøvde mange penger, og at be ham, forklare — motta ny ydmygende hjælp — nei tak!

Men om nu grossereren kjendte hemmeligheten? Om det var hans søster?

Da hadde han ikke fridd.

Ja, var nu det saa sikkert? Naar hun rigtig tænkte efter, hadde han ikke dengang — og dengang — sagt mistænkelige ting?

Hun blev liggende og stirre paa denne mulighet som et svakt litet lys i et endeløst mørke. Kanske var det ikke et lys, men da var der heller ikke noget andet at øine.

Eller kanske hun skulde opgi det hele — og la de andre seire. Ja, ikke sandt — det skulde hun kanske gjøre.

— Han var ialfald rik. Det var ogsaa en utvei til at hun selv kunde bli rik — og faa magt. Bak den ting øinedes nu saa utrolig meget.

Der gik en time. Hun kastet sig frem og tilbake i sengen. Hun prøvde andre utveier i en følelse av, at der var noget galt ved denne vei. Men hun øinet ingen anden. Hun kunde gjøre en ende paa det hele og hoppe

i sjøen — ja. Men det var nu endda feigere. Og sæt nu, om grossereren visste det hele — og hun, hun gad ikke prøve det engang.

Det lille lys var kanske ikke noget lys, men der var heller intet andet at øine, og saa længe laa hun her og stirret paa dette, til det forekom hende blændende klart.

Hun stod op og klædde sig paa.

Og som den, der sitter paa et hvælv, ikke behøver lang tid til handling, saaledes sat Regina snart og skrev til grosserer Flaten. Hun angret, at hun var reist fra ham, husket al hans godhet, bad ham om at faa komme igjen.

Med et la hun pennen bort og støttet hodet i hænderne: «Herregud!» tænkte hun — «er der virkelig ingen anden utvei?»

«Jo,» sa en stemme spottende, — «du kan jo hoppe i sjøen.»

Litt efter sat hun atter og skrev. Men snart holdt hun paany inde.

«Hvad har dog denne mand gjort dig, at du vil bruke ham slik?»

Hun maatte op og drive: «Nei, han har intet gjort mig. Men har ikke andre brukt mig ogsaa — og hvad hadde jeg gjort! Først — Folden — han brukte mig for at gjøre sommeren behagelig, han maatte vite, han samtidig knuste et hjerte og la et liv øde, men han brukte mig like fuldt, og Gud lar ham nu leve lykkelig.

Saa brukte man mig paa stiftelsen — de brukte mig for at lære — selv om jeg holdt paa at dø av skam. Og de fremmede og professoren, som listet barnet fra mig, de brukte mig. Ja, om det saa er Gud. Jeg har tryglet ham, men han synes vel ogsaa, det er ikke saa nøie med den piken. Lad hende ynke sig, det gjør ikke stort. Der er et egtepar, som behøver et barn — bruk den piken, hun blir kanske evig ulykkelig, men bruk hende allikevel! Det er ikke saa nøie med den piken! . . .»

Og hun satte sig og skrev videre med sammenknepen mund.

Men da slog pludselig en tanke ned og stanste pennen: «Hør, du hadde jo dengang din fri vilje! Du besluttet jo selv at gi barnet til de folk.»

Hun for op og drev, men hidset sig op og fandt ogsaa beviser mot denne stemme.

«Jeg var igrunden ikke fri. Den onde skjæbne venter altid paa det øieblik, da vi er svake og magtesløse. Da styrter den sig over os. Da avpresser den os det dyreste vi har. Og siden? Naar vi saa angrer og vil gjøre det om? Da gjør den som en pantelaaner, som i nøden har faat vort kjæreste smykke. Han kaster os ut og sier: Du hadde din fri vilje. Det er en ærlig handel! — Aa, aa aa.»

Og hun satte sig og fuldførte brevet, og da det var endt, pustet hun friere ut.

Som hun siden drev paa maafaa igjennem gaterne, glyttet hun hen paa de forbipasserende og tænkte: «Se ikke slik paa mig! Jeg er jo ikke værre end I.»

Saa var hun da ute paa veien mot det lyse punkt, hvor hendes lykke ventet. Nu kunde hun ikke vende om.

Hvorlænge skulde saa dette egteskab vare? Hvorlænge skulde hun være nødt til at lide, taale, begaa forbrydelser og dulme dem, spille komedie og hykle elskov — hvorlænge? Naar skulde hun saa kunne sætte sig ned, trykke det skjælvende barnelegeme til sig og graate sit smuds ut? — Hun orket ikke tænke paa det nu. Hun vilde heller fryde sig over det tagne skridt. Naar man arbeider sig op ad et fjeld, orker man ikke tænke paa, at der ligger et høiere bak det igjen.

Mot skumringen kom hun forbi en kirke, hvis døre stod aapne, og hvor enkelte mennesker gik ind. Uten at tænke nærmere over det, fulgte hun med, tiden skulde jo fordrives. Inde var kirken oplyst, og orglet fyldte rummet med toner. Først nu husket hun, det var søndag, og at dette var aftengudstjeneste. Hun

hadde ikke sittet længe her, før hendes hals begyndte at snøre sig sammen. Her i dette oplyste hus mellem kirkefolk og orgel syntes hun, hun selv var en ond aand, som dukket op paa et hellig sted. Og da presten kom paa prækestolen, snek hun sig stille ut.

Men paa trappen satte hun sig og skjulte ansigtet i hænderne.

Prestens ord lød fjernt som en summen. Det bares hende for, at gode magter strakte hænderne ut og vilde redde hende. De lovte hende at vise hende veien til hendes barn, bare hun kastet sig i deres arme.

Men det? Det vilde jo bli en ny revolution. Og det orket hun ikke nu. Nei, — det orket hun ikke nu.

ANDEN BOK

I

Der hadde været stort selskap hos grosserer Flaten, og i den kolde vinternat fyldtes dalen av de friske dombjelder, mens slæde paa slæde fløi avsted langs de brede veier, og lygterne tilslut tapte sig nede i mørket. Og tilbake oppe mellem de mørke granlier laa det store, oplyste hus, hvis vinduer i begge etager endnu glødet av vandrende lamper. — Saa begyndte det at slukkes, først vindu for vindu i anden etage, derpaa i stuerne under. Tilslut var bare et eneste vindu oplyst paa den store façade.

Hr. Flaten hadde været en runde i huset og kom nu ind i soveværelset med kvasterne paa sin slobrok dansende foran sig. Han var litt blek og slap efter dansen og vinen. Haaret var blit hvitt. Han stanste midt paa gulvet og saa et øieblik paa Regina, som laa henslængt paa en chaiselong i en hvit friserkaape og røkte en cigaret. Hun var blek, med to ophidsede røde pletter paa kindene. Øinene lyste endnu av en forunderlig glød. Men hvor fandt han hende ikke smuk. Den gule silkekjole med den venetianske kniplingskrave laa over en stolryg, og i det svake lampeskjær lyste nogen smykker henne paa en kommode.

«Naa, det gik jo udmerket?» sa han spørgende. «Synes du ikke?»

«Det var hyggelige mennesker,» sa hun og røkte.

Han begyndte at snøre slobrokken op, det svære skjortebryst med diamantknappene og det hvite slips kom tilsyne. Han klædde sig av, sat en stund paa sengekanten og saa spørgende paa hende. Men hun røkte fremdeles og la slet ikke merke til ham.

«Du danser udmerket!» sa han og smilte.

«Jeg har aldrig lært det ordentlig.»

«La du merke til, hvor herrerne beundret din dragt?»

Han smilte som et fornøid barn.

«Men damerne da — jeg hørte nok, hvad de tisket bak min ryg.»

«Hvad sa de?» Hans øienbryn trak sig ængstelig sammen.

«Aa, det kan være det samme, hvad de sa. Men jeg hørte det saamæn — og skal huske det.»

«Skal du ikke komme iseng nu?» Han svinget føtterne op i sengen og trak teppet opover sig. Ute drev sneen i lette kast mot vinduene, og vinden begyndte at tute.

Der blev en pause. Hun rettet sine øine mot ham og spurte litt efter: «Hvis jeg fortalte dig om dem, som har fornærmet mig paa det blodigste, vilde du saa skaffe mig opreisning?»

«Det spør du om!» Og han smilte bebreidende hen til hende: «Hvad er der iveien?»

Hun vedblev at se paa ham. Skjønt hans øine stræsvde med at se interessert ut, vilde dog øienlaagene synke i. Han hadde jo danset, stakkar. Hun var ved at briste i latter.

«Nei,» tænkte hun, «nu faar det dog endelig ske engang.»

I de fem maaneder, de hadde været gift, hadde hun opsat og stadig opsat med at gjøre noget. Mens de var paa de par maaneders reise i utlandet, hadde hun tænkt: «Først naar vi kommer hjem.» Og da de var vel hjemme, vilde hun først faa orden i sit hus. Hun vilde ikke tilstaa for sig selv, at denne hjertensgode, forelskede mand virket paa hende som ilden i kaminen for den, der kommer ind og fryser. Han vakte gode følelser ogsaa i hende. At der pludselig var en, for hvem hun var alt i verden, var ogsaa noget nyt. Hun blev magtesløs. I skinnet av hans lykke, krøp hendes mørke magter i skjul. Først da hun begyndte at opdage forskjellige feil hos ham — da kom de kry-

pende frem igjen. Da vaaknet hun til tusen selvbebreidelser. Men hun utsatte og utsatte. Det var deilig at bli baaret, og hun frygtet det øieblik, da hun skulde vaakne helt.

Nu begyndte han at harke igjen, han led av en kronisk halskatarr og kunde titt være uappetitlig.

«Skal du ikke lægge dig ikveld du da?» sa han, efter at ha spyttet i sit lommetørklæ.

«Nei,» tænkte hun og kastet sig over paa siden, «nu skal det ske.»

Hun begyndte som tilfældig op mot røkskyerne: «Hør, kjære ven — der er noget, du aldrig har fortalt mig.»

«Jasaa.» Det lød en smule søvnig.

Hun røkte og røkte. «Sig mig, hvorledes gik det dog til, at jeg kom hit til dig?» Hun lot, som hun lukket øinene, men kunde dog se hvert træk i hans ansigt.

«Jeg har da visst tusen gange fortalt dig den ting.»

«Nei, det har du slet ikke. Du skjuler alting for mig.»

Han lo. «Jeg har saavisst intet at skjule, kjære dig. Jeg skrev til min ven professor Gregersen og spurte, om han kunde skaffe mig en norsk husholderske — det er alt.»

«Men hvorfor valgte du netop professoren til en slik kommission?»

Hun aapnet øinene og lot som hun saa paa ham for at smile.

«Kjære dig, vennen min — naar nu han var mit bysbarn og en ungdomsbekjendt, og jeg tilfældigvis kom til at nævne det for ham i et brev. — Men skal du ikke iseng i nat, du?» Det lød en smule grættent.

Hun kastet cigaretten. Hun maatte gjøre vold paa sig for ikke at fare op og bryte løs i et utaalmodig raseri. Men hun tvang sig til at smile og saa op i loftet.

«Hør,» sa hun og rystet forundret paa hodet, «en slik professor ved en fødselsstiftelse faar nok mange underlige kvinder under behandling?»

«Ja, du kan da vite det.»

Hun glyttet op paa ham og rystet av spænding.

«Sæt om han hadde sendt dig en av dem?»

Han gispet: «Det var nu ogsaa et indfald.»

— Nei, denne mand visste intet. Og for at faa den sidste rest av tvil feiet ut av sin sjæl, for hun nu hen til ham, satte sig paa sengekanten og tok hans hode mellem sine hænder, idet hun smilte kjærlig ned til ham. Han blev lykkelig og vilde ta hende ind til sig, men hun stred spøkefuldt imot.

«Hør nu, min ven — du er da ogsaa en ganske merkelig egtemand!»

«Er jeg?»

Og dumdristig fortsatte hun: «Ja, netop du. Du bryr dig ikke synderlig om at faa vite noget om mig. Du spør aldrig om, hvad jeg har oplevd!»

Der gled et smertefuldt drag over hans ansigt.

«Nei, du har jo bestandig været saa ordknap om dig selv.» Og idet han strøk hende over haaret, tilføiet han: «Men jeg er saa glad over at eie dig, slik som du er. Jeg kan ikke forlange alt mulig heller, men naar vi faar levd os helt sammen, og du faar mer tillid til mig, saa kommer nok fortroligheten av sig selv.» Han saa paa hende med lykkelige øine.

Og atter virket disse faa kjærlige ord, saa hendes hjerte begyndte at gløde, og en hulken vilde op i hendes hals. Men hun behersket sig og buset ut: «Hør — jeg synes, din ugifte søster i Kristiansand burde ta til sig et adoptivbarn! Det maa da være underlig at gaa alene.»

Og hun saa atter hver linje i hans ansigt og tilføiet smilende: «Naar vi reiser til Norge til sommeren, saa skal vi vel besøke din søster?»

«Ja, hun vil nok bli glad over det, — og da kan du jo foreslaa hende det med barnet.» Han lo, — det var en oprigtig, ærlig latter.

Men nu var der heller ingen tvil længer. Han visste intet, og hans søster, — nei, hende var det ikke.

Hun begyndte at klæ sig av, og da hun var kommet i seng, laa allerede Flaten og snorket. Hun blev

liggende og se paa hans store, fyldige hode. Det sov — sov, sov. Dansen hadde rent ødelagt ham. Han hadde jo ogsaa i det længste sat sig imot, da hun nu ved middagen hadde faat det indfald, at de efter kaffen skulde prøve at danse spøkelserne ut i salene ovenpaa.

Men nu var altsaa dette bragt paa det rene. — Da de stod foran alteret, hadde hun stivet sig op med, at han var hendes redningsmand, den, som kunde bane hende veien ut av elendigheten. Og nu? Nu var det kun rikdommen igjen. Men han selv?

Natlampen kastet sit grønlige skjær over hans ansigt. Adamseplet hoppet for hvert aandedrag, og hun blev liggende og stirre paa det og paa den fyldige strupe.

Ak, hadde hun atter handlet i et øieblik, da hendes dømmekraft var blind av fortvilelse, og skulde hun nu vaakne helt og forfærdes over, hvad hun hadde gjort? Sæt nu om dette egteskap ikke var et eneste skridt nærmere maalet, men at hun i stedet spildte tiden, blev dorsk av gode dage, eller lot sig overvinde av hans daglige omhu og kjærlighet. De hadde kanske regnet med dette — de, som stjal hendes barn. Kanske dette egteskap var et led i beregningen. Og de tok ikke feil.

«Nei, de faar ret!» sang det hidsende i hende. «Du sovner fra dit helligste erend i livet. Bare man klapper dig paa kinden, saa falder du straks tilfote og glemmer al forsmædelse fra igaar. De tok ikke feil. Saa ussel er du!»

Ute tok vinterstormen sterkere i og ulte uhyggelig gjennem natten.

II

Da Regina drev henimot at gifte sig med Flaten, orket hun ikke at overveie, hvorledes hun skulde komme løs fra ham igjen. Men nu kunde dette spørsmaal ikke længer holdes nede. Hvis hun ikke vilde opgi den tanke engang at finde sit barn, at kunne kaste masken og bli ærlig og sandfærdig igjen — da maatte hun nu finde en utvei til at komme løs. Han

var ikke længer nogen redningsmand, og han var ikke blot overflødig; men han stod hende i veien. Hos ham var der jo intet at faa vite, men han bandt hende fast.

I de mørke vinterdage gik hun alene gjennem de store stuer, mens Flaten var paa kontoret. Alt arbeide faldt hende ut av hænderne, fordi det mindet om Flaten og hendes egteskap. Naar stuerne begyndte at bli mørke, kunde hun gaa og vente paa ham. Men naar det lakket til, at han kunde komme, da grudde hun sig. Det var jo hans kjærlighet og omhu, som avvæbnet hende og gjorde hende splidagtig med sig selv. Hvad skulde hun gjøre? Den ene uke fulgte den anden, og her gik hun og lot tiden løpe fra sig og la ikke to pinder i kors.

Til moren skrev hun nu korte, næsten forretningsmæssige brever. I stedet for kjærlige ord la hun en pengeseddel indi. Morens brever stak hun i lommen og kunde gaa i uker uten at aapne dem. Det var, som morens skrift var et ansigt, hun bluedes ved at se ind i.

I de mørke formiddage sat hun i det kabinet, som nu var blit hendes, og fordrev tiden med at drikke te og røke cigaretter. Luerne i kaminen flammet i sølvkanden og det smukke porselæn, og røken spandt sig i fine blaa striper hen i det lille mørke rum.

Og samtidig som hun utsatte og utsatte med at foreta en handling, begyndte hun at flygte ind i skjønne drømme om sit barn. Det kostet ingen forbrydelse, det gav ingen ond samvittighet. Naar hun endelig fandt sin søn — hvorledes skulde hun da ikke opdra ham. Og hun saa sig som den stolte, graahaarete mor, og ham som en fremragende mand, som alle agtet og elsket. De skulde bo i utlandet, og hun vilde anta sit pikenavn og hete fru Aas. Gutten skulde ogsaa bære hendes navn. Hun lukket øinene — og bodde sammen med ham i en villa ved Middelhavet, og hun gik i en stor blomsterhave og dyrket bare de blomster, som hun elsket. Om kvelden, naar maanen stod over de mørke cypresser, skulde de sitte paa en balkong og synge sit hjemlands sange. Hun gik ved hans arm indover

et kirkegulv, orglet tonte i det store hvælv, men nu var det bare fryd. Alle hendes synder var sonet, og hun levde rent og forsagende som en nonne.

— Saa kunde hun fare op ved at høre Flaten dreie nøklen om i entreen. Drømmen var forbi, og virkeligheten kom. Hvor længe skulde vel dette vare? Hvor længe skulde hun hykle en kjærlighet, som gjorde hende mer og mer motbydelig for sig selv og gav hende en følelse av, at hun ikke var et haar bedre end en pike fra gaten.

Her gik hun og dulmet sig ved drømme og tomme forsætter. Og tiden gik, gik. Sæt nu om hendes barn var sykt. — Nu var det halvandet aar og kunde tale og hadde tænder. Men her gik hun. Ja, naar hun fik nye kjoler kunde hun gripe sig i at staa foran speilet og fryde sig, akkurat som disse kjoler ikke var kjøpt med skjændsel.

Hun begyndte at ty til et litet glas for at faa sove. Dagen efter var hun saa blek og slap, hun begyndte at holde sengen til henimot middag, og hun mistet litt efter litt herredømmet over sig selv, saa hendes forfærdelige humør ofte kom tilsyne.

Men Flaten tok det med vanlig overbærenhet. Han visste, at unge kvinder i begyndelsen av et svangerskap kan være næsten sindssyke, og han haabet, at her laa grunden. Saa blev han gaaende og vente paa det salige øieblik, da hun skulde komme og hviske ham i øre, at han var far.

Denne overbærenhet begyndte nu at irritere hende. Hun grudde for hvert av hans kjærtegn, fordi hun var ræd, det skulde gaa hende til hjerte og gjøre hende magtesløs paany. Natten i fælles sovekammer begyndte at bli en pine. Og naar han var reist de vanlige turer til Gøteborg, grep hun sig i at sitte og ønske, der maatte tilstøte ham en ulykke. Saa sat hun med lukkede øine og utmalte sig det øieblik, da hun var fri . . . En uke efter vilde saa barnet ligge i hendes skjøt, og hun kunde faa begynde et nyt liv, kaste denne motbydelige maske og bli sig selv igjen.

Men Flaten kom uskadd hjem, smilende og utaalmodig efter at trykke hende i sine armer, altid med en eller anden foræring. Denne mand, der var saa dygtig og klok blandt mænd, var pludselig blit blind likeoverfor en ung hustru. Hans foræringer føltes som nye baand, nye ydmygelser. Men hun tok dem og smilte for ikke at briste i graat, hun takket for ikke at kaste ham det i ansigtet. — Og tiden gik.

Hun tænkte og overla og grublet dagen lang. Men alle veier gik over Flatens lykke. — At betro ham noget var en latterlig tanke. Men at fortsætte dette liv . . . at fortsætte dette liv!

Hun begyndte at bli ræd sine egne drømme. De var mørke, de dryppet av blod. Og hun vaaknet, sved av angst, men glad over, at det kun var en drøm. Og som for at sone krøp hun saa ind til ham og kjærtegnet ham.

Da brister det ut av ham en morgen, han sat paa sengekanten hos hende, inden han gik paa kontoret.

«Hør,» sa han, «du begynder at faa mistænkelige tegn nu.»

Der gik en skjælven gjennem hende: Hadde hun talt i drømme? Gjættet han hendes tanker?

Da bøide han sig ned og hvisket i hendes øre: «Du skulde vel ikke gaa og forberede os en liten arving?»

Hun var nær ved at briste i haanlatter. Det skulde bare mangle. Ja, det skulde bare mangle det ogsaa.

Da fik hun det indfald at ville drive en grov gjæk med ham, og hun tvang sig til at smile og sa: «Du gjætter da alting ogsaa.»

Han knuget hende ind til sig og formelig danset ut. Han fik det mer og mer travlt i sit arbeide, det gjaldt at samle formue til arvingen.

Og nu talte han i tide og utide om deres lykkelige haap. Det gjorde ham end mer overbærende, end mer forelsket. Og hun lot sig slæpe med i samtalen om dette barn, fordi hun nu ikke gad tilstaa sin usandhet, og fordi det begyndte at more hende at holde ham for nar.

Dog dette vilde jo engang opdages? — Men forinden

vilde der kanske komme en løsning, og den maatte komme, den maatte komme.

Hun begyndte at gaa som i søvne. Hun følte, hun drev imot noget mørkt, og hun prøvde at stritte imot. Naar hun gik alene i stuerne kunde hun tit stanse og gjøre en bevægelse med haanden, som vilde hun jage noget uhyggelig bort fra sine øine.

Og jo mer hun følte sig synke, jo mer klamret hun sig til tankerne paa sit barn. Hun saa det sykt og ingen som passet det. Hun saa det med armene om halsen paa den kvinde, hun hatet. Hun oplevde den scene, da hun skulde træ ind og ta det igjen, hun begyndte at høre dets stemme, at se dets ansigtstræk, dets smil, dets hænder, som straktes ut efter hende. — Men de strakte sig forgjæves — her gik hun jo.

Det begyndte at ligge paa hendes skulder om natten, det krabbet om paa gulvet om dagen, det begyndte at bli saa uhyggelig levende, at naar hun gik i dørene, da kunde hun pludselig vende sig og se efter, at det ikke fik fingrene i mellem.

Vinterdagene gaar imot jul, solen er endnu litt fremme og lyser over snesletter og hvite skoger; et jernbanetog iler avsted langt nede i dalen, og længer oppe krydser veiene hinanden fra brukene ved elven. Trærne i haven staar hvite og bøide av tindrende snelag. Her kommer ikke længer besøk, fordi fruen aldrig tar imot og aldrig gaar ut. Den ene dag ligner den anden. Flaten arbeider længer og længer ut over kvelden, det er ikke mer saa hyggelig at komme hjem.

Gang paa gang kunde hun staa op av sin seng og tænke: «Nei, idag faar det ske. Dette holder jeg ikke længer ut.»

Hun kunde løpe sin vei, men da stod hun der, hun begyndte. Hun kunde be om skilsmisse, men slike indviklede ting orket hun ikke at gaa igang med nu. Der kunde dæmre tanker om, at hans penge aldeles ikke var nødvendige; men hun ante, at bak dette stod der en anger og bak den en hel revolution, saa hun atter maatte begynde fra nyt av. Det orket hun ikke. Der

hadde dannet sig saa mange lag ovenpaa det første skridt — at vrake det hele — nei, hun orket det ikke. Det var bedst slet ikke at se sig tilbake. Slet ikke at tænke, bare ile fremover — fremover.

Hun grep sig i at gaa og tænke over de forskjellige dødsaarsaker, og hver gang blev hun mindre forskrækket. En bestemt tanke hadde sat sig ganske fast og fik mer og mer magt. Det var: «Er det ikke bedre at begaa én forbrydelse, og saa komme løs, finde dit barn, og saa kan du jo straks omvende dig. Men nu? Nu begaar du jo forbrydelser i det uendelige uten nogen nytte.

En dag overrasket hun Flaten foran sin hustrus billede. Det hang nu uten sørgeflor paa hans private kontor, og som han stod der og saa paa det, var det med en mine, som ikke var til at misforstaa.

Regina betragtet ham med en spydig mine, og den gamle herre blev rød, som var han grepet i en forbrydelse.

Men nu la hun merke til, at han var forunderlig blek, og at den runde, trivelige skikkelse var slappet av. Hvor han var blit gammel. Hvor haaret var blit tyndt og hvitt og ansigtet gustent.

Et øieblik blev hun rørt. «Du gode Gud,» tænkte hun, «hvor du maa ha plaget og pint denne mand.» Og nu kunde hun ikke andet end være god og kjærlig mot ham for den dag igjen.

Da hænder noget, som hele tiden av sig selv hadde forekommet hende ganske umulig. Hun opdaget, at hun skulde være mor paany. — Og i flere dage holdt hun nu sengen, likesom lammet av en fiende, som faldt hende i ryggen.

Vel var hun sunket dypt, men hendes morfølelse hadde hittil været hellig og uplettet, tanken paa sit avkom hadde været som et litet tempel, hvori hun søkte ly. Men nu? — Nu?

Og denne mand, som hun gik her og syndet imot — som var hendes onde samvittighet! som hun var færdig til at dræpe! — han tvang hende til at føde en ny

Flaten til verden, kanske en, som vilde reise sig en vakker dag og hevne sin far! Hvem kunde vite det! Og dette barn skulde hun nu begynde at fostre paa og lide for, det skulde kanske skyte hendes første barn tilside og lænke hende til Flaten for livet.

Hun kastet sig frem og tilbake i sengen. Det var som de sidste rester av varme blev til is, og et vildt, utaalmodig hat begyndte at fylde hende som en feber.

III

Den dag hun paany stod op, var hun blek og utvaaket, men forunderlig rolig. Det var som hele den ganske verden var dræpt, kun ett levde, kun ett saa hun og stirret imot. Hvem vilde stanse hende nu? — Hun gik om formiddagen omkring med sammenknepen mund og tok sig nu og da over panden.

Men ved middagsbordet var hun i godt humør, saa Flaten følte sig helt lykkelig, og de talte om løst og fast og lo og spiste og drak.

Med ett brøt hun av i samtalen og fæstet sine øine paa ham. Han holdt inde og saa ogsaa paa hende, som ventet han noget. — «Hør,» begyndte hun saa, «nu skal jeg si Dig noget, som Du ikke vet.»

«Jasaa?» Han løftet sine øine imot hende.

«Jeg har hat et barn, før jeg kom til dig.»

Ordene kom tonløst og under et stivt smil. Flaten lot skeen falde i tallerkenen og hoppet til paa stolen og bleknet.

«Hvad!» utbrøt han endelig og stirret paa hende. «Hvad er det Du sier?» Han begyndte at hviske: «Kjære, hvad er det du sier?» Og han prøvde at smile, som var det hele en spøk.

Men hun syntes rolig som is og gjentok: «Jeg sier, jeg har hat et barn, før jeg kom til dig.»

Han stirret fremdeles paa hende. Og da han endelig fik en mistanke om, at det var sandt, sank han pludselig sammen og begyndte at se sløvt paa hende som var hun langt, langt borte. Der blev en længere

pause. Endelig reiste han sig og vaklet ut. Hun hørte hans trin dø indover gulvene mot hans private kontor.

Regina holdt sig pludselig for ørene, som ventet hun at faa høre et knald. Men der kom intet.

Saa reiste hun sig og gik ind til sig selv, hvor hun tændte en cigaret. Et øieblik efter kom husjomfruen og spurte om ikke herskapet skulde fortsætte maaltidet.

«Nei,» sa Regina rolig, idet hun strævde med cigaretten, «ta bare av bordet De.»

Husjomfruen forsvandt, og Regina la sig paa chaiselongen og begyndte at betragte røkskyerne. Hele hendes legeme rystet. Hvad hadde hun gjort? Hvad vilde nu ske?

Hun følte sig svimmel som paa randen av et gapende svælg. Og atter klamret hun sig til synerne av sit barn, hun tok det paa sit fang, hun saa det smile, hun oplevde det øieblik, da hun endelig skulde faa det at se og løfte det op i sine armer. Og som vanlig virket disse billeder avledende paa hendes forestillinger, saa hun tilslut laa her, fyldt av ømhet og bare tænkte paa det ene, bare saa, følte, visste av det ene i verden.

Der var forfærdelig stille i det store hus. Tjenerne paa kjøkkenet hadde nok ogsaa faat trang til at hviske. Skumringen sivet ind i rummene, fyldte krokene, visket det graa snelys bort fra tapeterne. — Og her laa hun. Hvad hadde hun gjort? Barnet? Javel, men hvad hadde hun gjort?

Efter et par timers forløp holdt hun det ikke længer ut, men trak skoene av og listet sig hen til hans dør. Men ikke en lyd var at høre. Hun kunde ikke dy sig for at lægge øiet til nøklehullet — og der inde foran vinduet saa hun ham i skumringen som en sort masse, bøiet over skrivebordet. Han sat nok med hodet i hænderne.

Da hun atter laa paa chaiselongen, kunde hun ikke bli dette billede kvit.

Denne prægtige mand. — Denne prægtige mand! Hvad hadde hun gjort?

Men straks efter for hun op og blev sittende med sammenknugede hænder: «Nu faar du ikke være sentimental længer, Regina. — Eller kanske du vil gaa her fremdeles i denne elendighet. Fremdeles la dit barn behandle av fremmede, — fremdeles bære den skjændsel, man har kastet dig ut i. Vil du det! Vil du det! Er det endnu ikke nok!»

Hun begyndte at gaa frem og tilbake. Tepperne dæmpet hendes skridt. Der var blit ganske mørkt, og hun frøs. Men hun vedblev at drive her frem og tilbake, frem og tilbake, indtil hun følte sig utslitt og gik ind i sovenværelset.

IV

Han blev borte utover kvelden. Men ut paa natten, da hun for et øieblik var blundet ind, vaagnet hun ved at han stod ved hendes seng og hvisket til hende.

Hun slog øinene op, han var fuldt paaklædt, holdt en lampe i haanden og saa ut til at ha grætt.

«Regina,» sa han og satte saa lampen bort og tok hendes haand, «du skulde fortalt mig dette før. — Men nu kan jo ikke det ændres.» — Og han sukket. «Jeg vil bestræbe mig paa at tilgi dig, jeg vil be til Gud om kraft til det . . . for du er mig saa kjær!» Og hans stemme blev tyk, og øinene fulde av taarer.

«Takk!» hvisket hun og saa en stund hen i væggen. Saa lukket hun øinene.

Disse forsikringer om hans kjærlighet, denne endeløse overbærenhet rørte hende ikke længer. «Naar en gammel mand faar en ung hustru, saa blir han da ogsaa selv en træl,» tænkte hun, idet en følelse av foragt steg op i hende. «Men det skal ikke lykkes — nei det skal ikke lykkes ham . . .»

Lampen sluktes, natlampen blev tændt, og haardnakket blev hun liggende med lukkede øine. Det blev hans sak at tro, om hun sov eller laa og tænkte. Han gik til ro. Men længe, længe hørte hun ham ligge og sukke.

Den næste dag gik han som vanlig til sit kontor. Vilde han arbeide for at glemme? Men de par følgende dage virket atter hans barnlige godhet forvirrende paa hende, og en stemme skrek høiere og høiere i hende: «Jeg holder det ikke ut — jeg holder det ikke ut at gjøre denne mand noget ondt.»

Det saa ut til at ville drive over uten nogen nærmere forklaring. Han bare tilgav — og vilde ikke vite mer, ikke nævne det mer.

Men en dag hadde atter tanken paa det barn, som hun bruktes til at føde ham, hidset hende op, saa hun tok det næste skridt — likesom med lukkede øine og hænderne for ørene.

De sat atter ved middagsbordet, men var kommet i en heftig disput om indbydelsen av et par forretningsvenner, som var heroppe fra Gøteborg. I det sidste var ogsaa han begyndt at bli nervøs og kunde bli hidsig. Men pludselig brøt hun av og sa: «Hør Du . . .»

Han saa spørgende paa hende. Der blev en pause.

Saa vedblev hun koldt: «Der er endda noget, jeg ikke har fortalt dig. Jeg har dræpt det barn, vi talte om.»

Han holdt i det samme paa at drikke av et ølglas, men spilet pludselig øinene op og tapte det i gulvet. Hun prøvde at le. Men i næste øieblik slog han haanden i bordet, saa alting danset, og skrek: «Nei, dette begynder at bli for galt!»

Han kom truende omkring bordet — og hun for pludselig op, krummet sig uvilkaarlig sammen som en kat, der vil springe til, og hun stirret paa hans hals som saa hun noget bore sig derind.

Han grep fat i hende, saa det smertet i armen, og skrek hende ind i ansigtet: «Du lyver, Regina! Si det straks, at du lyver!»

Hun slet og slet for at komme løs. «Nei, jeg sier dig, at jeg har dræpt det. Du har jo aldrig spurt om, hvem jeg var!»

Pludselig lot han hænderne synke som slaat av skamfuldhet over at fare saa haardt frem. Saa grep han sig

om hodet, blev staaende litt og stryge sin pande, og endelig hvisket han: «Du gjør mig gal, Regina. Hvorfor vil du dræpe mig?»

Saa gik han langsomt ut. De samme skridt indover gulvene, den samme dør til kontoret, som lukkedes.

Og atter kom en eftermiddag, da hun uvilkaarlig tyet hen til den tomme chaiselong, mens hun røkte og røkte den ene cigaret efter den anden for at avlede sin sindsbevægelse. Atter hadde de forlatt bordet midt i maaltidet, atter var huset blit dødsstille. Denne gang kom ikke husjomfruen og spurte.

Det blev en ny skumring, en ny spænding over, hvad der nu vilde ske. Og paany grep hun til det gamle middel mot at falde sammen. Hun klynget sig til hensigten med alt dette, til barnet, for hvis skyld hun nu laa og rullet sig i smuds. Og som altid blev hun snart fyldt av skjønne billeder om dette barn, — midt i forbrydelser magtet det at gjennemgløde hendes hjerte med ømhet, saa al angst, al følelse av den onde handling vek unda som rædde skygger. Fuld av en forunderlig ro laa hun der paa chaiselongen og røkte og lot tiden gaa — og turde ikke slippe synerne av barnet, klamret sig mer og mer krampagtig til nye og atter nye billeder, i en følelse av, at hvis hun slap, da vilde hun styrte ut i en avgrund.

Timerne gaar. Hun hørte Flaten drive frem og tilbake der inde i kontoret — frem og tilbake. Der blev aldrig nogen ende paa det.

Om natten laa hun forgjæves og ventet, han skulde komme ind. Utover den næste formiddag blev hun liggende og ryste av spænding. Var der hændt noget? Og hvad var der hændt?

Endelig kom husjomfruen ind og skulde hilse fra grossereren og si, at han tidlig om morgenen var reist til Gøteborg.

I løpet av dagen blev nu Regina gaaende i ny spænding. Vilde han komme tilbake? Hvad vilde der ske? Vilde der i det hele tat ske noget?

Men først den næste formiddag fik hun brev fra ham. Det var skrevet om natten og var et helt opus.

Hun sat i soveværelset og læste, men linjerne danset saa underlig fjernt forbi hende. Denne blødende, fortvilede kjærlighet — hvad angik det hende nu! Da hun hadde læst tre sider om, hvor ondt han hadde det, trak hun paa skuldrene. Saa kom flere sider av selvbebreidelser, saa nye sider av haap om, at der herefter kunde begyndes et nyt liv i gjensidig forstaaelse og tillid. Han tilgav hende ogsaa nu, kunde endog sætte sig ind i, at en fortvilet kvinde kunde begaa en slik handling. Saa kom noget om, at han selv behøvde tilgivelse hos Gud; — saa, at hun var mor for deres barn, — dette barn, han stadig hadde savnet. Endelig, at han kom hjem i morgen . . .

— Regina lot brevet synke. I den sindstilstand hun nu var, virket intet av alt dette. Kun to ting steg levende op for hendes øine — at han talte om deres barn, og at han kom hjem i morgen.

I morgen? — Og hun for op. — I morgen? Kom han her? Vilde han kanske ta hende ind til sig, tale om kjærlighet, om deres barn, om tilgivelse, om Gud, nei, hun orket det ikke, det kunde ikke faa ske.

Hun for ind i sit kabinet paa en maate som hun famlet sig frem i mørke. Her skrev hun hurtig nogen ord paa et papir, fik lagt det i konvolut, ringte, fik et brev avsted til stationen, saa det kunde komme med første tog. Det hele gik i en hvirvel. Saa kastet hun sig ned paa en stol og pustet befridd ut.

Hun hadde skrevet: «Kjære Flaten, nu maa du vite alt — du er ikke far til det barn, jeg gaar og fostrer paa.»

Vilde vel dette være nok! Det var en ny usandhet, hun vanæret sig selv med, men det var ogsaa et nyt dolkestøt mot hans hjerte — vilde det være nok!

Hun for op og drev ind gjennem stuerne — og uvilkaarlig begyndte hun at se paa sine hænder. Inde i spisestuen støtte hun paa husjomfruen, som sa, at en bonde var her med en kalv til salgs. Regina svarte

rolig: «Ja, kjøp kalven, hvis den er frisk.» Saa blev hun atter alene, satte sig paa forskjellige steder, for saa op igjen, tok noget mellem hænderne, tapte det i gulvet, gik paany, men satte sig straks efter og stirret frem.

Ak, denne maate at dræpe ham paa, var dog den værste, hun kunde valgt. Men hun maatte jo ikke risikere noget, maatte ikke faa blod paa hænderne. For hver gang hun slog ham til jorden, reiste han sig igjen og kom kjærlig imot hende, det var ikke til at holde ut. Men hun maatte, maatte være haard. Dette maatte ha en ende.

Og denne gang tydde hun ikke ind i drømmene om barnet, nu syntes hun, det vilde være at misbruke det, at skyte det foran sig i en styg handling, — nei, nu vilde hun ta den hele skyld, vilde føle sig som morderske, vilde la hele samvittighetens rædsel falde over sig — barnet skulde holdes rent og hævet over det hele.

Eftermiddagen skred hen, skumringen faldt, billederne paa væggen begyndte at se ned paa hende som fra mørket — de store, livløse stuer begyndte at fyldes av angst. Ute i kjøkkenet hørtes tjenerskapet rasle med kopper og kar, men det var saa langt borte, og hun turde ikke gaa her alene.

Pludselig slog det ned i hende: «Hvis det sker, saa sker det ikveld, — og da maa jeg ikke se saa paafaldende ut, der maa intet bli at skumle over — for mit barns skyld maa der ikke det.»

Og hun ringte og sa til husjomfruen med sin muntreste stemme: «Skal vi ikke gaa en tur? Ta paa Dem og følg med!»

Selv tok hun ogsaa vintertøi paa, og ute paa den brede trappe stod hun en stund og ventet paa den anden. Luften var mild, snemasserne rutschet ned over takene. Det store gaardsrum laa med sorte veier gjennem det skiddengraa teppe av sne.

Saa gik de to kvinder avsted, opover mot skogen. Bakkerne og den varme, fugtige luft gjorde Reginas

ansigt rødt under skindhuen. De stanste ofte for at puste ut og lo og talte om løst og fast. Regina blev mer og mer munter.

Sneen laa næsten mandshøit opskuflet paa begge sider av veien. Nu og da møtte de en kjører med klingende bjelder. Over det dunkle snelandskap hvælvet en mørk, ulden himmel sig, hvor enkelte klare spalter fremviste en gul stjerne. Nedover dalen saaes lys fra de spredte gaarder, mens brukene endnu laa og glødet med lange rader av oplyste vinduer. Røkmasserne steg op av skorstenene som et tykt, kulsort mørke.

De bøide ind i skogen, hvor de tunge tømmerlass hadde oprotet den smale vei; granerne strakte sine grener over deres hoder. Veien svandt ind i mørket. Husjomfruen begyndte at bli ræd: «Skal vi ikke vende nu?» «Nei,» lo Regina, «vi vil se, om her ikke er bjørn.» Den anden begyndte at skjælve, og Regina blev desto mer lystig. Nu og da skræmte de en storfugl op, der flakset avsted med nedstyrtende snemasser efter sig.

Endelig maatte de vende. Og da de kom hjem var Regina behagelig træt; men da hun sat alene ved bordet i den store spisestue, begyndte hendes hænder at skjælve, mens en klam følelse av angst fik hende til at fryse. «Nu har han brevet!» tænkte hun. — «Nu har han læst det.» Hun maatte frem med vin — drak et glas, følte sig endnu ikke varm, men drak fler. Tilslut begyndte alt at tilsløres — alt, undtagen ett — det var et stort hode med hvitt haar og en graa knebelsbart, — det var borte i væggen, og naar hun vendte sig, var det ogsaa ved den anden væg. Pludselig for hun op og grep sig om hodet: «Nei,» hvisket hun frem mot lampen, «det skal ikke lykkes! Jeg vil ikke bli gal. Vil ikke. Rolig, rolig, Regina. Her er intet at være ræd. Der er jo slet intet der borte i væggen.»

Saa gik hun til sengs — og saa famlet hun hen paa natbordet efter sit lille glas.

Hun maatte ha tat meget av sovemidlet, ti da hun vaaknet, var det langt paa den næste formiddag, og hun hadde intet drømt, bare været nede i et sort, sviende mørke.

Nu blev hun liggende og vente paa et eller andet. Hun ringte og spurte piken, om der var kommet noget telegram. Nei.

Hun stak i en morgenkjole, og med det svære mørke haar opløst nedover ryggen begyndte hun at gaa omkring, tung og kvalm efter sovemidlet. Hun fik gardinene fra. Regnen plasket ned, og en graahvit taake hang lavt over dalen. Hvad vilde vel ske? Ja, hvad vilde vel ske idag?

Endelig banket det paa døren. Hun famlet sig hen og støttet sig mot sengen. Men det var blot piken med den vanlige morgenkaffe. Regina jaget hende ut.

Og timerne gik. Tilslut begyndte hun at vente ham hjem. Naturligvis kom han, — kanske med en foræring.

Litt over middag stod hun i den samme uordnede paaklædning ute paa soveværelsets balkong, da hun endelig fik øie paa et telegrafbud, som kom traskende. — Hun støttet sig et øieblik paa gelænderet — saa ilte hun ind i sengen og trak hurtig tepperne over sig.

Husjomfruen kom med telegrammet. Det var fra verten i Flatens hotel. Grossereren var i nat blit farlig syk, stod der.

Da Regina var alene, blev hun liggende en stund med ansigtet i hænderne. Det var noget, som begyndte at arbeide nede i dypet og vilde op — men støtte paa for meget is og sank igjen.

«Nuvel,» tænkte hun, «du faar bære dette slik, som det fornuftigvis bør bæres. Nu er det vel sidste gang, du bærer masken. — Han er naturligvis død.»

Da hun var kommet til nogenlunde ro, fik hun tilkaldt Flatens kontorchef, sa, at hun selv var syk og bad ham reise ned og se til hendes mand, samt telegrafere underretning straks.

Saa blev hun liggende urørlig og stirre frem. Ti-

merne gik. Hun vandret om paa den lille ø ute i skjærgaarden, hun saa sig som, ung uskyldig pike, moren, kirken! — Og nu? Var det hele en drøm, og var det umulig at vaakne?

Hun tyet til barnet, men nu var det som skjulte det sit ansigt for hende. Hvad hadde hun gjort? Sæt om hun døde i næste øieblik! Herre, min Gud! — Hun kastet sig frem og tilbake. Men at bede? — Nei, nei, først maatte hun se det hele fuldbyrdet — og saa — siden, siden! Da skulde alt gjenoprettes.

Om kvelden kom et langt telegram fra kontorchefen og meldte, at Flaten var død. Hjerteslag. Han hadde selv bestemt, at han skulde bringes til krematoriets likhus og brændes, uten nogen høitidelig begravelse.

«Jasaa,» tænkte Regina og saa tomt frem. «Han vil ikke betro mig at begrave sig. Nei, han kan ha ret. Men hjerteslag? Det er naturligvis en opdigtelse. Men jeg skal saavisst ikke forhøre mig om det. La det være hjerteslag. Der er saa mange, som dør av det.»

VI

Saa bar Regina masken for sidste gang, da hun var tilstede ved den enkle begravelse i Gøteborg. Der var nogen forretningsvenner tilstede, men ingen fra Norge, ingen slegtning. Hans to søstre hadde hun rent glemt at underrette.

For Regina stod alting som i taake. Hun kunde ha lagt sig syk derhjemme og ikke reist hit, men hun syntes, det vilde være for letkjøpt. Nu, da hun hadde seiret, nu fik hun en forunderlig trang til at straffe sig selv og likesom betale litt av.

Da hun i krematoriet saa sin mands kiste bli løftet op paa den malmplate, som skulde føre den ind i luerne, blev hun svimmel, brast ut i en krampagtig graat og maatte hjælpes ut. Litt efter var det hele forbi derinde, og folk begyndte at gaa — man lettet

bare paa hatten for hende, som hun stod der ved kontorchefens arm og saa bevæget ut.

Samme eftermiddag sat hun i kupeen og rullet hjemover. Utenfor byen laa den bekjendte smukke indseiling i tungsindig vintertaake, hvori de mange øer og skjær blev til mørke, utydelige pletter. Og uvilkaarlig søkte hendes blik det sted i byen, hvor krematoriet laa. — Der steg en hvit røk tilveirs og blandet sig med den døsige luft over byen. Denne hvite røk behøvde jo ikke ha noget med Flatens lik at bestille.

Kontorchefen sat like overfor og sa visst et eller andet, men hun hørte det ikke. Hun vilde ikke tænke, hun vilde lukke øinene og leve i dvale, noget farlig langt inde i hendes sjæl maatte ikke faa vaakne og slippe løs. Bare tiden vilde gaa. Bare tiden vilde gaa.

Og endelig blev hun alene og gik om i stuerne paa den store eiendom og eide alt. Kontorchefen styrte driften, til hendes advokat kunde faa solgt det hele.

Men endnu var hun ikke fri. Skjønt hvert skridt mindet hende om Flaten, følte hun sig bundet til dette hus, saa længe hun gik og fostret paa hans barn. At begynde at søke efter sin egen lille gut, saa længe hun bar en ny Flaten under hjertet, det var umulig, det var en motbydelig tanke.

Men først ute i mars vilde det ske — hvorledes skulde vel tiden gaa!

Og dette barn av en mand, som hun hadde dræpt, det skulde hun nu være forbandet til at fostre paa og gi liv og næring. Hun hadde begaat forbrydelser, og hun var istand til flere. Men foran dette stanste hun avmægtig, i en følelse av, at noget overnaturlig stod bak. Hun følte det vilde bli en gut, han vilde vokse op og bli sin fars uttrykte billede, og en vakker dag vilde han komme og kræve hende til regnskap. Nuvel, det fik ske. Vistnok gik det endnu an at gjøre dette væsen uskadelig, men det vilde atter være for letkjøpt. Dette foster skulde vistnok bli hendes haarde dommer, men for tiden var det saa vergeløst, at hun

ikke orket andet end at beskytte det og tænke paa det med en viss ømhet. — Det fik ske. Hun bøide hodet og gyste — men det fik ske.

Hun skaffet sig en selskapsdame, som sov sammen med hende om natten, og hun fandt paa tusen ting for at faa timerne til at gaa. Og det lille liv vokste og vokste under hendes hjerte, det suget mer og mer av hendes kræfter og krævde større og større plads i hendes sjæl. Hver gang det tilkjendegav en selvstændig viljesytring, fik hun likesom et nyt bud fra Flaten, fra den uundgaaelige skjæbne, som en vakker dag vilde komme over hendes hode.

Og for at holde sig oppe klamret hun sig mer og mer krampagtig til drømmene om sin egen lille gut i Norge, som hun snart skulde finde. Dette hendes dyre barn, for hvilket hun hadde rullet sig i saa meget smuds, det begyndte nu at stige op over hendes mørke som en frelsende engel, hvis haand hun engang skulde naa. Naar han blev voksen mand, og hun fik klynge sig til hans arm, — da kunde de komme, alle de straffende magter, for nu hadde hun sin forsvarer. Han vilde si: «Det var for min skyld, mor gjorde det hele, hun handlet av kjærlighet — det var min skyld, og jeg tar det hele paa mig.»

— Dagene gaar, ukerne gaar. Vinteren slæper sig hen med nye snefald og ulende storme. Hver dag den samme kamp om igjen for at mane drømmen og det frelsende haap saa levende frem, at mørket ikke faar overvælde hende, og angsten ikke slippe løs. Hendes ansigt er blekt og stivt. Hun bærer ikke den glade maske længer, men sin kummer lukker hun fremdeles inde. Om hun begyndte at tale, — hvem vilde vel forstaa! Men nu kan hun snart si: «I næste uke!»

Og endelig laa det lille barn i hendes skjød. Det var en gut.

Nu kunde hun ikke føle sig glad over det, endda hun var rik. Hun saa ned i dets øine og prøvde at

smile, men kunde saa føle en underlig frysning om hjertet. Det hadde saa underlige øine, dette barn.

Og i den samme trang til selvpinsel vilde hun ikke gi det flaske, men sit eget bryst. Utslitt som hun var av de lange tiders sindsbevægelse, føltes det som om det varmeste blod blev suget ut av hendes aarer, og hver gang det var over, faldt hun saa forunderlig sammen. Men det fik ske. Hun vilde gi dette barn alle de fortrin, hun kunde, det hadde sin store opgave i verden — det fik ske.

I det graa vinterlys fra vinduet sat hun hver dag med det blottede bryst og saa ned til dette barn, og hendes ryg blev saa forunderlig bøid, efterhvert som den lille suget. —

Lange uker gik, og den lille kom sig udmerket. En vakker dag faar hun saa brev fra den lille kystby, hvor moren hadde slaat sig ned som enke. Brevet fortalte, at moren var død.

Regina la brevet bort og stirret frem. Hun følte ingen synderlig smerte, fordi hun likesom ikke hadde plads, og morens billede var blit saa forunderlig uthvisket i det sidste. — Men hun tænkte som hun sat her og stirret: «Jasaa — nu er det nok bedst, du finder din lille gut, for ellers blir du nok temmelig alene i verden.»

I midten av mai reiste hun saa ned til et pleiehjem i Gøteborg med sit barn, og fik en læge til at føre stadig tilsyn med det. Saa pustet hun befridd ut.

Hendes eiendomme var solgt, og nu eide hun op imot en million. Men nu hadde hun graasprængt haar, og hendes ansigt mindet om en tæringssyk.

TREDJE BOK

I

Sommeren 1880 læste man i hovedstadsbladene følgende usedvanlige avertissement:

«I mars maaned for to aar siden var et egtepar paa fødselsstiftelsen og mottok et barn til adoptering. Den, som kan skaffe oplysning om, hvem disse var, og hvor de nu er, vil faa rikelig belønning. Billet mrk. R. bedes sendt dette blads ekspedition.»

Man var kommet ut i juni, og i den lysegrønne studenterlund kunde man i middagstiden se en ung, sortklædd kvinde gaa frem og tilbake blandt de spaserende, men altid alene. Hun var en av disse fremmede i byen, som man kan se er ledige. Hun saa folk hilse paa hinanden, men ingen hilste paa hende. Hun satte sig paa en av de ledige bænker, naar hun var træt av at gaa, og hun reiste sig igjen, naar hun var træt av at sitte. Undertiden sat hun og skrev med parasolspidsen et litet navn i sanden, men før hun gik, slettet hun det omhyggelig ut. Musikken spiller, unge og gamle spaserer sammen og ler, men for hende er det noget fjernt, der glir likegyldig forbi. Hun tar sit ur frem, det lakker snart til middag paa hotellet, — saa blir det en ny eftermiddag at dovne hen, og ved sekstiden kan hun begynde en ny runde omkring i bladene og høre, om der kanske er kommet en billet idag.

Saa førte Regina den rike, fremmede dames tomme tilværelse paa et hotel. Den dag, hun fik regning, merket hun, at hun allerede hadde været der en maaned. Nuvel, hun har jo tiden for sig, der kan ske noget idag eller imorgen, det gjælder bare at vente

taalmodig, engeng kommer nok en billet. Ved bordet fik hun halve bekjendtskaper, som hun talte med om likegyldige ting. Ellers levde hun som bak en mur. Nu da hun skulde kaste masken og være sig selv, nu kunde hun ikke finde sig selv igjen, og desuten, — hadde hun ikke fremdeles ting i sit indre, som for alt i verden maatte skjules!

Hun hadde betrodd historien om barnet til den advokat, som bestyrte hendes formue, og han hadde ogsaa sat sig i bevægelse for at finde det. Men han hadde samtidig gjort hende indlysende, hvilket spil av tilfældigheter, hun her maatte regne med.

Barnet kan være dødt, pleieforældrene døde eller utvandrede. Eller den ene av egtefællerne kan være død, den anden ha giftet sig paany og faat et eget barn, adoptivbarnet kan saa være kommet paa andre hænder. Hver dag kan hun møte det i en barnevogn paa gaten, men hun vet bare ikke, at det er hendes. Det kan ligge og kravle om i smudset i en bakgaard, fordi det er kommet paa saa mange hænder siden dengang paa stiftelsen. Det kan være havnet i en bondegaard i en fjelddal, eller ute paa en ø — det er der ingen som vet. Men sæt nu, om det fremdeles er det rike adoptivbarn, — da har jo forældrene forlængst vænnet sig til at betragte det som sit eget og vil bli ulykkelige over at miste det. Hvorfor behøver de saa at gi sig tilkjende, selv om de vet, at en fremmed, uvedkommende kvinde gaar og leter efter det? Retslig set er det jo ogsaa deres, hun hadde jo frivillig avstaat det. Under alle omstændigheter er det bedst at være forberedt paa at maatte vente. At avertere kan muligvis føre til noget.

«Ja,» tænkte Regina — «saa faar jeg vente.» Og hun blev gaaende og tumle med alle disse tilfældige muligheter. Advokaten bragte paa det rene, at hverken tanten paa Oplandene eller tanten i Nordland hadde noget adoptivbarn. Det var en lysning mindre. Hver morgen hun stod op, kunde hun ikke andet end ryste av spænding. Hvad vilde muligvis ske idag?

Men den ene dag følger den anden, — og intet sker.

Hendes liv inde i Sverige var en uhyggelig drøm hun kjæmpet for at holde laast nede. Hun vilde kun leve i fremtiden, drømte de gamle drømme om det øieblik, da hun atter skulde forenes med sit barn. Det begyndte at bli en religiøs idé, saa hun syntes, at det at finde barnet var det samme som at finde fred og frelse for sin sjæl. Med barnet vilde hun bli et nyt menneske, angre det onde, faa sine synder forlatte, og saa bare gjøre godt mot alle, alle, og ikke fordre takk engang.

Men tiden gaar, den million hun har kjøpt saa dyrt, den hjælper intet, intet. Troen begynder at bli dunklere og dunklere, og i stedet trækker angsten og de onde erindringer op. Det maa ikke ske. Det maa ikke ske.

Endelig en morgen trær hun ind i en avisekspedition, da damen bak disken smiler og sier: «Idag har vi noget til Dem, frue.»

Det var ikke mindre end to billetter. Hun maatte sætte sig, mens hun aapnet dem. Det var et av de øieblikke, da ens liv eller død skal avgjøres i næste minut, og hendes hænder rystet.

Den ene billet var fra Kristiansand, den anden fra Romsdalen. Begge sa, de hadde fundet vedkommende. En av dem maatte det jo være.

Utslitt som hun var av de lange ukers spænding, virket dette næsten overvældende. Hun rystet over hele legemet. Denne gang var det ikke angst, — det var en ny følelse — det var lykke. Saadan var det altsaa at være lykkelig.

Hun kastet en pengeseddel til piken bak disken og ilet hjem til hotellet for at pakke. Det kom hulter til bulter i kufferten, men nu og da holdt hun inde for at puste ut og smile. Tilslut blev øinene fulde av taarer — saa brast hun i hulken og maatte sætte sig. Saadan var det altsaa at være lykkelig. Det føltes som hun hittil hadde været av is, og at det nu smeltet.

Samme kveld sat hun ombord paa den store Bergensdamper, som pløiet ut fjorden. Der var mange reisende ombord, og Regina hadde været saa heldig at sikre sig en makelig rørstol, hvori hun nu sat lænet tilbake paa salondækket, med et sjal om sig.

Den som vender hjem til fars gaard efter langt fravær, ser ikke før røken av skorstenspipen før han synes han er hjemme. Saaledes syntes ogsaa Regina, at hun nu var ved maalet. I de to timer, siden den første lysstraale naadde hende, var hun formelig blit utslitt av fryd. Barnet sat allerede paa hendes fang, hun hørte det pludre og le, hun løftet det op, hun saa ind i dets øine og fik en lyksalig følelse av, at nu var hendes synd forlatt, nu var hun paa en ny jord, hvor ingen ond samvittighet, ingen av hendes handlinger fra før naadde hende.

Det blev en av disse junikvelder, da Kristianiafjorden er et feland. Og Regina, som om morgenen hadde sittet i en mørk kjelder, hun var pludselig blit midtpunktet i denne lyse, skjønne sommer. Fjorden var et klart speil i guld og blaat, fordi himlen straalte i guld og blaat, men begge dele straalte udelukkende for Regina. Paa de blaanende granaaser, som fulgte fjorden, strødde solen sit gladeste lys, og selv de blaa skygger langs stranden laa og smilte. De hvite badehuse og villaer langs de to strandlinjer laa og vinket til hende, idet de speilet sig. Øene, som svømmet forbi med villaer og duftende løv og barskog — de flaget for hende. Over Askerlandet begyndte solen at synke, omgit av et paradis av skyer — aldrig hadde den sunket i en saadan pragt som nu. Hun sat her og saa det hele og spilet øinene op som en tigger, der dør i et portrum og pludselig vaakner i Paradis. Og hele tiden rislet og rislet en forunderlig varm strøm gjennem hendes hjerte. Saadan var det altsaa at være lykkelig — og hun syntes hun allerede hadde været lykkelig i mange aar.

Menneskene rundt hende var glade og smukke alle uten forskjel, og de saa saa venlig paa hende, akkurat

som skulde de vite det de ogsaa. Om det saa var rorkjættingen, som rullet frem og tilbake langs rælingen, saa var der noget rørende ved den. Stempelslagene blev i hendes øren en munter liten sang. Endelig begyndte et orkester paa kommandobroen at spille, og nu følte Regina sig paa et eller andet triumftog. Hendes hals begyndte at snøre sig sammen, men det gik jo ikke an at graate her, saa menneskene saa det.

Kristiania begyndte at svinde i en taakeplet langt derinde i fjordbunden. «Naar ser jeg den igjen?» tænkte hun. — «Foreløbig tar jeg jo mit barn og reiser til utlandet, men kanske kommer jeg tilbake engang, og da skal jeg gi penger til de fattige og især til de stakkarer paa stiftelsen. Nei, min søn skal forresten gjøre det, for alle skal lære at se, hvor prægtig han er!»

Solen forsvandt, himlen sank hen i en mat, gylden skumring, skumringen blev til et blaalig mørke. Det blev en av disse første lyse nætter, da landskapet med berg og sjø og grønne enge tydelig sees, samtidig som stjernerne saavidt kan træde frem i natten. Dampe-ren pløide avsted med en fossende elv efter sig, saa begyndte den at vugge i dønninger, som stod ind fra havet. Langt ute under himmelranden steg et fyr frem med gult, blinkende lys.

— Naar Regina den næste dag i Kristiansand gav sig tid til at gjøre litt toilette paa hotellet, saa var det, fordi hun vilde være ren og smuk i det øieblik, hun tok barnet op til sig. Men endelig sat hun de i en vogn og rullet opover de brede, lyse gater i byen til den opgivne adresse. Det tok tid, — men endelig fandt hun den navngivne fru Larsen bak disken i en liten papir- og modeforretning ved utkanten av byen. Det var en ældre matrone, tyk, graahaaret, med indfalden mund og smaa, stikkende øine. «Du gode Gud!» tænkte Regina, «det skulde bare mangle, at hun der har hat barnet i al denne tid.» —

Saasnart matronen fik høre, hvem det var, aapnet hun klaffen i disken, smilte, nikket og sa: «Værsgod,

frue — vil De behage at træ inden for, saa vi kan være litt for os selv?»

Hun førte Regina ind i et mørkt litet værelse bak butikken og anviste hende plads i en sofa bak et stort, rundt bord, hvorpaa der stod et par skaaler med fotografier og falmede visitkort. Fru Larsen tok plads i en gyngestol ved den anden side av bordet, foldet hænderne over sin brede mave og begyndte at snakke en hel del om de daarlige tider.

Regina avbrøt utaalmodig: «De tror altsaa, De vet, hvem som har barnet?»

Fruen gynget, stolen knaket under hendes vegt, og hun gav Regina et forskende blik som om hun ante en delikat historie og nu takserte hendes rigdom.

«Ja,» begyndte hun endelig, idet hendes brede underhake skjøt sig frem, — «det er en meget vanskelig sak. Jeg burde jo tie — jeg har lovt taushet, men . . . det er heller ikke godt at sitte i smaa kaar for en stakkars enke. Min mand, skal jeg si Dem . . .»

Regina reiste sig brat: «Kan jeg hjælpe Dem med noget — med penger f. eks., saa nævn summen. Men si nu straks, hvad De vet, jeg vil gjerne skynde mig.»

Fruen gav sig til at pille paa nogen falmede silkesløifer paa sin kjole, idet hun talte om sin modeforretning og saa vemodig ut. Et utenlandsk firma truet med at sætte hende under konkurs, og da stod hun jo paa bar bakke. Men kanske det var en Guds tilskikkelse, som hun maatte finde sig i. Eller kanske Regina nu var en engel, som skulde redde hende — for bedt hadde hun, — og nu begyndte hun at tørre efter taarer.

Regina blev næsten hidsig: «Nævn summen! Jeg har for tiden litt penger, kan De si mig, hvor mit barn er, saa nævn summen!!»

«Jeg skylder firmaet fem tusen kroner!» Matronen saa paa Regina med et ængstelig smil og tilføiet: «Naturligvis mente jeg bare et laan, hvis det var mulig.»

«Har De pen og blæk, De skal faa en anvisning.»

Fruen reiste sig, mens gyngestolen fortsatte at vugge,

og mens Regina skrev stod den anden og saa mildt ut til siden og sukket.

Endelig la Regina sine hænder paa hendes skuldre: «Hvem er det saa?»

Fruen hadde nu faat fat paa anvisningen, dreiet den mellem fingrene og hadde vaate øine. Først og fremst haabet hun, at Gud vilde velsigne hende. Men nu kunde ikke Regina styre sig længer, hun utbrøt: «Nei, nu faar De si, hvad De vet, eller jeg river anvisningen itu.»

Det hjalp. Den anden foldet hænderne, saa ut til siden og sukket: «Ja — det er sandt at si min egen kjødelige bror. Han er kjøbmand heroppe i gaten. Han er en ond mand, om jeg saa skal si det — og var det ikke for barnets skyld, saa hadde jeg aldrig røbet dette. Men De faar sverge mig til, frue, at De ikke røber, hvem som har sat Dem paa spor.»

Regina hørte ikke mer, men spurte aandeløst: «Og hvorledes har den lille det?»

«Den lille? He, he — jo, den har det visst bra nok rent legemlig. Men det er ikke et hus at vokse op i, jeg skal blot nævne for Dem, hvad min egen kjødelige bror har gjort imot mig . . .»

«Hvor bor han?»

Og da adressen nævntes, fløi Regina paa dør.

Da hun stod utenfor huset, hvor hele første etage optoges av en stor kolonialbutik, blev hun et øieblik staaende og se op i anden etage. Der var venlige, hvite gardiner bak vinduene, og blomsterpotter og utsprungne roser saaes. Dér — dér hadde hendes barn levd i al denne tid. Dér var det nu. Endelig skulde hendes lidelse høre op — endelig!

Som en drukken ravet hun op trapperne, ringte paa, gav sig slet ikke tid til at finde ut, hvordan hun skulde gaa tilverks, men hun syntes, det varte en evighet, inden piken kom og lukket op.

«Er fruen hjemme?» — «Nei, hun er gaat ut.» «Er hendes mand hjemme?» «Nei, han er i Kristiania.» — Der fløi en beslutning gjennem Reginas hode: «Da

tar jeg det øieblikkelig.» — Og hun gik ind i entreen og sa, idet hun knappet sin jakke op: «Jeg vil vente paa fruen.» Piken viste hende ind i en stor, lys stue, hvor luften var en smule indestængt. Men i næste øieblik hørte hun i det tilstøtende værelse en liten barnestemme.

Regina grep sig et øieblik for brystet som ventet hun, det skulde springe. Men i næste sekund for hun hen til døren, aapnet den, traadte ind i et stort soveværelse, hvor en pike syslet med noget lintøi paa et bord, og hvor et litet barn i kjole balanserte om paa gulvet.

Regina stirret paa det, sa et eller andet til piken, bøide sig ned og løftet barnet op i sine armer, — og begyndte saa pludselig at le, le som en gal, mens hun rystet over hele legemet — hun trykket den lille varsomt ind til sig og kysset den paa hodet, i ansigtet, i haaret — og hele tiden lo hun krampagtig og vildt, mens taarerne randt og randt. Den lille begyndte forskrækket at hyle.

Piken kom nu hen og tok hende i armen: «Hvad er dette?» sa hun. — «De maa ikke skræmme barnet. Kom hit med det!» Og da Regina ikke gav det fra sig, blev piken forskrækket: «Hvad vil De barnet da — hvem er De! er De rent gal!»

Men Regina skjøt hende bort og fortsatte med at le. «Slip mig!» sa hun — «det er mit barn.»

«Er det Deres? Men er De rent fra Dem selv! Kom hit med barnet, hører De ikke, det er ræd!»

«Jo, det er saamæn mit barn!» sa Regina og begyndte at gaa frem og tilbake med den lille og bysse. «Si mig, hvad han heter. Heter han Olaf? Hvis han ikke heter Olaf, saa vil jeg døpe ham om. Sesaa, se saa, lille søte gutten min! Hvorledes har du det? Hvorledes har du det — aa, aa!»

Piken var nu sikker paa, at denne kvinde var gal og svarte hidsig: «Han! — Det er da ikke nogen gut. Det er da en pike! Hun heter Inga.»

Regina braastanste, stirret et øieblik paa hende og

slap saa pludselig barnet i gulvet. «Hvad siger De — en pike!» — Vil De indbilde mig . . . ha, ha! Saa De sier, det er en pike!»

«Ja, se selv efter da! — Men hvad i Herrens navn vil De her da, menneske? Skal jeg hente folk op fra butikken!»

«Nei, nei,» sa Regina lavt og strøk sig litt over panden. Saa lukket hun øinene og hvisket: «Nei, jasaa, det er en pike. Undskyld mig da. Jeg skal gaa. Det var en — en misforstaaelse. Undskyld! Nu skal jeg gaa.»

Og hun gik langsomt ut som i søvne og begyndte at slæpe sig nedover trapperne.

II

Henimot midnat vandrer hun hjem fra en park, hvor hun har sittet i flere timer. Det hadde regnet, trærne stod og skinnet med det tunge, vaate løv, og fra de ophetede gater steg der en vaat, svidd lugt.

Hun hadde faat et øksehugg i hodet, og en stund hadde hun ligget som besvimet. Men saa reiste hun sig igjen, fordi hun ikke turde bli liggende — der var noget mørkt, som fulgte efter og vilde faa fat i hende, ifald hun blev liggende, derfor maatte hun op. Og hun tok sig likesom til hodet og sa: «Det er over nu. Det var ingen ting. Ja, det er ganske over nu — og jeg faar gaa videre.» Endnu hadde hun jo en billet, der var ingen grund til at tape motet.

Og som hun gaar hjem, begynder hun at hidse sig op til at være glad og forhaabningsfuld over denne billet. I overmorgen vil hun være i Romsdalen, det vil bare bli en deilig lystreise — og tænk! Allerede i overmorgen vil hun ganske bestemt ha sit barn.

Og hun tilbringer en ny nat alene paa et hotel i en fremmed by. Solen staar tidlig op, det maa være den, som gjør, at hun ikke faar sove, kanske et par fluer, som summer, eller kanske hun tænker litt for meget paa Romsdalen og de ting. Huden brænder, øinene svier, bakhodet dunker som efter et slag — øienlaa-

gene synker saa tungt og træt i, men billederne, som drar forbi, er for mange og for levende. Hvorfor blir føtter og hænder saa hete?

Ak den, som endda kunde folde sine hænder og kaste sig i armene paa en het, forløsende bøn. Men da maa hun jo angre, og sæt nu om Guds vilje er den, at hun skal kjøpe forladelse for sin synd ved ikke at faa sit barn. Det kan hun ikke. Nei, først vil hun finde dette barn, for hvis skyld hun har syndet, og da, — da kan hun omvende sig og graate sine smerter ut.

Men der følger noget mørkt efter, som vil faa fat i hende, og for at holde dette paa avstand maa hun haabe og være lykkelig forvisset om, at hun naar frem og finder dette barn. — Det holder forfølgerne paa avstand. Det gjælder ikke at se sig tilbake — bare fremover, fremover.

— Og dagen efter er hun atter paa reise.

Mens skibet hugger i sjøen utenfor Jæderen, sitter hun og holder sig krampagtig fast i et jerngelænder paa agterdækket. Hun merker ikke, at hun er sjøsyk. Der kommer kanske en mindre god nat. Men dagen efter er man i Bergen, og saa gaar det lange stykker indenskjærs i stille sjø. Det er virkelig en lystreise. Den nakne, mørke kyst drar forbi med tusen holmer og skjær, omsværmet av sjøfugl. Lodrette, sorte berg reiser sig mot himlen, hist og her smaa fiskerhytter i en grøn revne, hvortil solen kanske aldrig naar, og utenfor berget vugger en liten baat for taug.

Regina sat paa dæk med en liten reisehue paa hodet og kraven paa den uldne cape slaat op. Der stod en forunderlig kulde av denne mørke natur, og den bragte uvilkaarlig mørke tanker.

«Sæt, om du nu reiser forgjæves denne gang ogsaa. Vil du orke at overleve en ny skuffelse?» Det var som halsen vilde snøre sig sammen og hjertet fryse.

Men da man gled indover bugten til Molde var det klar, het sommerdag, og alting straalte som i en ny verden. Alle passagerer stod langs rælingen og be-

skuet. Den brede bugt løp med lyse, lette bølger ind mot venlige strander. Løvliene fyldte luften med en frisk, kjølig duft. Høiere oppe kom snetinder, som straalte mot den blanke himmel. Fosser skummet frem av kløfter og tok halve fjeldet i et hop. Og nede i dalbunden rike bygder mellem gran og løvskog. Saa kom den lille by frem. Det var en hop villaer i en have. I denne luft, i denne skjønne sommer — hvorledes kunde Regina andet end føle sig vel tilmode.

Ut paa dagen sat hun i karjol og vugget avsted til den gaardbruker, som hadde sendt billetten. Englændere travet langs alle veier i knæbukser, med fiskestang paa skuldren og snadde i munden. Her var stor trafik med reisende op og ned i alle slags kjøretøier, veiene røk under hestehover og hjul.

Skyssgutten kjendte vedkommende mand, og efter en times kjørsel, dreiet de op til en stor, velstelt bondegaard, hvis hvitmalte stue, det svære, røde fjøs og den prægtige have vidnet om velstand. Gaardbrukeren stod i skjorteærmer ute i gaardsrummet, da Regina rullet ind. Det var en hel kjæmpe, med stort helskjeg og en bitte liten skjærmhue paa toppen av en tyk, mørk haarmanke. Han hadde hænderne i lommen og en snadde i munden, og først og fremst gav han sig til at se litt foragtelig paa den lille, blakke skysshest, som straks begyndte at gnave i det græsbevoksede gaardsrum.

Endelig kom han og lettet paa huen for Regina, som var steget ut. «Er det fremmedfolk ute?» sa han og tok snadden av munden.

Da han hørte, hvem det var, satte han straks op et fult ansigt og stak snadden i munden igjen. Saa blev Regina ført ind i en storstue, hvor der lugtet av maling, og hvor vældige mængder av fluer summet. Hun maatte sætte sig i sofaen, en kone kom med melk og glas, — og saa begyndte gubben at drive paa gulvet og kremte.

Regina drak et glas av den lumre melk og begyndte saa at se forventningsfuldt paa ham. Han gik der og

drev og begyndte at lægge ut om den nye sorenskriver — kjendte hun ham? Ja, han skulde ialfald være sørfra. Men han trodde visst, han kunde gjøre med selvhjulpne bønder akkurat som han vilde, he, he! Og gubben tørret sig om munden og saa overordentlig lurt hen til hende. Regina tvang sig ogsaa til at nikke forstaaende. «Jasaa,» sa hun, «er han av de folk?» —

Gubben trængte ikke større opmuntring, før han gav sig til at utbrede sig om sorenskriveren og alle hans forgaaelser mot selvhjulpne bønder. Regina syntes, det varte i timer, og hun hørte saavidt, at han nu agtet at faa sat ind et stykke i avisene om denne stornasen.

Regina avbrøt tilslut: «Er det ham, De mente i billetten ogsaa kanske?»

Gubben skjøt et par listige øine hen paa hende, idet han strævde med at faa tændt sin snadde paany. — «Det har ikke jeg sagt,» sa han, «at det er ham. Men Di kan nu prøve at høre indom, he, he.» Og nu kom han hen og satte sig ved siden av hende i sofaen, idet han dampet av snadden og fegtet ut i luften med den mørke, haarete haand, hvis ene finger var stiv og strittet ut. «Hør bare indom — he, he! Men jeg har ikke sagt det. Jeg vet ingen ting.»

«Har han et guttebarn, og har han det fra fødselsstiftelsen?»

«Det har jeg ikke sagt!» Og han lo — overordentlig sikker paa, at han var ikke av dem, som forsnakket sig. — Der var igrunden heller ikke mer at spørre ham om.

— Da Regina allerede sat i karjolen, kom han efter og fegtet med haanden med den stive finger, idet han holdt snadden med den anden: «Og kan Di faa tak paa ham ad rettens vei, saa klem han tilgagns, klem ham orntlig bare!» Og han lo og nikket efter hende, hvorpaa han lettet paa den lille hue til farvel.

Regina var ilde tilmode. Hvad var det hun laa her og reiste og reiste efter? Naar alt kom til alt, saa hadde fruen i Kristiansand kun villet sin bror tillivs og samti-

dig tjene penger — og denne her, han digtet kanske hele historien op for at erte sorenskriveren. Skulde hun umake sig dit? Akja, hun fik vel det, der var ingen anden raad.

Den lille blakke hest diltet rolig afsted, veien gik langs en liten skummende elv, som titt skjultes under tætte løvhække. Solen begyndte at synke, den tørre, varme granluft avløstes av svale strømme fra heg og dugslaat græs. Til den ene side steg den bratte li, til den anden bølget det bakkete landskap med smaaskog og gaarde hen imot den motsatte li. Veien laa allerede i skygge, men myggesvermene spillet i solen som guldfluer. Gjøken gol, svalerne skjøt frem og tilbake. De grønne enger bølget op fra daldypet og naadde tilslut saa høit, at de fik rødme i den synkende sol.

Da hun stod og ringte paa hos sorenskriveren, rystet hun av uro. Hun turde ikke andet end gaa ind, og dog skalv hun for det øieblik, da hun igjen skulde skuffes. Hun turde ikke være glad, turde heller ikke andet end at haabe.

En ældre, blek dame med hvit kappe over haaret kom og lukket op.

Regina satte op et frimodig ansigt og spurte, om fruen kunde si hende en bondegaard her i nærheten, hvor man tok imot sommergjester.

Fruen syntes litt forundret, men bad hende træde indenfor. Regina blev ført ind i en stor, lys havestue med aapne døre ut mot dalen og fjeldene midt imot. Regina nævnte sit navn, og da begge var kommet til sæte, begyndte den anden at nævne flere gaarder, hvor man pleide at ta imot gjester.

Regina prøvde at tale med om disse ting, men tænkte hele tiden: «Hvad skal jeg gjøre — om litt maa jeg gaa. Og hvad saa?» Den gamle frue var venlig og hadde et godt, vindende ansigt. Stemmen var saa bløt og ren. Regina begyndte at blues over at spille denne komedie for hende, og fik lyst til at kaste sig om hendes hals og fortælle alt. Da blev hun forhindret, idet

fruen sa, mens hun strøk sig over øinene: «De maa undskylde, at jeg er litt træt.» Det betydde: «Nu maa De gaa.»

Regina reiste sig uviss. Da tilføide den anden med et tungt smil: «Vi har nemlig vaaket om natten i den sidste tid.»

«Jasaa!» utbrøt Regina — næsten aandeløst.

Fruen sukket: «Ja, vi hadde et litet barn — og inat døde det. Den sommerkolerine er en slem gjest.» Og fruen tok frem sit lommetørklæ av en silkepose og tørret sine øine, idet hun smilte vemodig.

Regina tvang sig av gammel øvelse til ro, og spurte i en diskret tone: «Var det kanske et barnebarn?» — «Nei, det var ikke det heller.»

Regina rakte haanden ut: «Ja takk da for gode oplysninger. Hadde jeg visst dette, hadde jeg selvsagt ikke uleiliget fruen.» Og idet hun lot som hun vilde gaa, vendte hun sig pludselig og sa: «Ja, jeg har selv mistet en liten i sommerkolerine. Var Deres gammel?»

«Aa, bare et par aar.»

«Det var kanske et fattigbarn, De hadde tat til Dem?« Regina tænkte: «I næste øieblik synker jeg sammen.»

Men fruen svarte: «Ja, vi fik det fra fødselsstiftelsen for et par aar siden. En husjomfru, vi holdt saa av, — kom til hovedstaden og . . . naaja, det er jo intet mer at si om det nu.»

Regina slukte de sidste ord, det føltes som en velgjørende lettelse. «Han er ikke død!» for det gjennem hende. «Gudskelov, det var ikke ham!»

Men høit sa hun: «Ja takk endnu engang da, frue. Jeg kommer nok til at ta en av de gaarder. Farvel!»

Fruen fulgte hende ut.

— Om kvelden sat Regina paa hotellets balkong og saa ut i det lyse landskap. Inde i spisesalen larmet en ny bordsætning, nogen kom herut og satte sig ved smaabordene og fik kaffe servert. De lo og støiet, talte i flere sprog, de reiste, moret sig, spiste, drak, sov godt om natten og hadde ingen stor, dump ulykke i sit hjerte.

Var dette med husjomfruen opspind? Turde hun tro, at hendes eget barn . . . at hun ganske forgjæves . . . nei, hun holdt det ikke ut. Fik hun engang visshet for det — hvad da? — Da vilde jo hendes føtter bli lammet, hun hadde intet længere at flygte imot — og de mørke magter, som fulgte hende i hælene — de vilde faa fat i hende . . . ja, da vilde de faa fat i hende.

«Nei, nei, min lille gut lever. Det var jo husjomfruens barn, den prægtige frue løi ikke. Gudskelov, du kan endnu reise, og du har jo en million at reise for. — Og om det nu blir en tornefuld vei, saa faar du ta den og gaa den. Har du vel fortjent andet? Er det ikke godt, at du faar lov at sone litt?

Men hvor skulde hun nu vende sig? Om hun endda hadde hat en eneste fortrolig at spørre tilraads. Men her gik hun, rykket ut av alle forbindelser, alene likeover en hel verden, med hver tanke indestængt, hver sorg uten en trøster. Og saa blev hun kanske et bytte for sine egne vildfarelser. Ti hvorledes kunde hun tænke klart, overlægge rigtig og vælge de bedste veier — hun, som næsten ikke orket mer at holde en tanke fast.

Det blev midnat og hun sat her endnu og var blit alene. Byen var stilnet av. Susen av elver og bækker og bølgernes lek mot stranden var mere tydelig. Natten var lys som om dagen. Solskyerne paa himlen glødet fremdeles.

«Ak, herre min Gud.» —

— Fra Kristiansand hadde hun telegrafert og bedt at faa sin post sendt til Molde. Dagen efter gik hun til posthuset. Der fik hun til sin store overraskelse to nye billetter fra bladene.

III

De to billetter førte hende til Trøndelagen og til Nordland. Underveis til det første sted blusset nye haab frem, og hun følte sig lykkelig over igjen at

kunne haabe. Men hun blev skuffet, og det virket som et nyt, bedøvende slag. Men billetten til Nordland var vel den mest sandsynlige, og kanske stod likevel hendes tante bak denne, det var ialfald i den samme fjord. Og hun reiste sig, fattet nyt haab og drog nordover. Men en dag sat hun i en baat der nord og lot sig ro ut til dampskibsbryggen. Hun var atter skuffet, men hadde her faat et nyt fingerpek, og hun orket ikke andet end at reise dit ogsaa.

Og nu begyndte Regina et forunderlig liv. Hun kunde ikke mer slaa sig til ro, hun var kommet i en bevægelse, som hun ikke orket at stanse, hun reiste uavladelig, tumlet omkring fra en ny skuffelse mot et nyt haap, om og om igjen, fik slag paa slag, som hun trodde var det sidste, men reiste sig paany og atter paany, hvileløs og ustanselig.

Ut paa høsten sat hun i karjol opover Gudbrandsdalen. Løvskogen stod gul langs veien. Elven fløt stor og larmende i dalbunden mellem enger og gaarder. Det var en læge med et pleiebarn, hun vilde overraske.

Da sneen var kommet, sat hun indpakket i slæde opover de brede veier paa Toten. Bjelderne klang vidt gjennem de rimede skoger, og op av de hvite snemarker laa store gaarder og røk. Det var en kaptein det gjaldt at komme uforvarende paa. — Nu var hun blit fuldstændig klar over, at rette vedkommende vilde holde det skjult, og at man visste, hun for omkring og lette. Man gjemte sig, og man gjemte hendes barn, kanske førte man hende ogsaa paa vildspor bare for at haane hende. — Og hun begyndte nu at reise i et utaalmodig raseri efter at finde disse mennesker, som hadde fyldt hendes liv med saa mange kvaler, hun reiste som med knyttede hænder, hun kunde ikke hvile.

Over jul sat hun i toget opover Østerdalen og saa ut over de endeløse granskoger, belæsset med straalende hvit sne. Det var en sakfører paa Tønset, hun vilde titte ind i huset hos.

Og denne kvinde, som hadde baaret sin hemmelighet saa gjemt og sin kummer saa stolt og uten en saar

mine, hun begyndte nu at utlevere sig til den ene efter den anden, naar hun trodde, det kunde hjælpe. Hun henvendte sig til en ny sakfører og saa atter til en ny, og hun lot pengene springe til høire og venstre. Hver gang hun hørte en ny jurist rose for sin duelighet, henvendte hun sig ogsaa til ham. Alle henvendte sig til fødselsstiftelsen, hvor der intet fandtes i protokollerne om saken, og hvor professoren hadde været alene om at vite noget. Og selv kunde hun jo ikke engang oplyse, hvad barnet het, hvad pleieforældrene het, hvor de var, om de var i Norge eller et andet sted.

Sakførerne sa, hun fik vente, de skulde nok arbeide. Men vente! Det var netop det, hun ikke kunde længer. Hun maatte skynde sig at naa sit barn, inden det var for sent. Hvem visste, hvor længe hun hadde igjen at leve.

«Nei,» tænkte hun tilslut, «du faar stole paa dig selv. Og hvis du var rigtig lur, saa vilde du nok finde det ut.»

En vakker dag begynder hun at stræve med en utydelig erindring fra stiftelsen. Hvorledes var det — hadde hun ikke en gang vaaknet og set to fremmede sammen med professoren? De stod et stykke borte paa gulvet rigtignok, men det var hende de saa paa. Hvorledes saa de ut? Fruen? Manden? — Og hun brøt sit hode med at erindre, her var naturligvis nøklen, hvis hun orket at erindre rigtig — og hun strævde krampagtig med at mane denne scene paa gulvet rigtig lyslevende frem. Ja, hvorledes saa de egentlig ut? — Dér stod professoren, og — dér stod de to. Manden? hans næse, skjeg, dragt, hans haar? Nu hadde hun ham snart. — En dags tid senere var hun ogsaa sikker paa at ha fruen. Nu saa hun dem begge to. Men hvor var de? Nu gjaldt det at træffe dem — og træffe dem skulde hun. Og nu naar hun kunde beskrive deres utseende var det jo saa meget lettere for andre at gi hende raad.

Hun faldt i hænderne paa folk, som benyttet anledningen til at presse hende ut. Og hun lot det vil-

lig ske, kjøpte gjerne for dyre penger et nyt haap, selv om hun hadde en mistanke om, at det var falsk, hun kunde jo atter faa reise. Og efterhvert som hun reiste og reiste og skuffedes, blev hun mer og mer møisom med de nye fingerpek, de var jo de oljedryp, som stadig fik hendes lille ild til at blusse op paany, hver gang den truet med at slukne — det gav ny utsættelse, hun kunde atter reise, atter flygte videre for det, som fulgte hende i hælene.

Et spor førte hende til en ingeniør, som var utvandret til Sydafrika, et andet til en postembedsmand, som var reist til Amerika paa grund av kassemangel, et tredje til en norsk konsul i Australien. Hun opdrev tilslut deres adresser for at ha dem i bakhaanden, om alle reiser i hjemlandet skulde slaa feil.

Og uker og maaneder gaar.

Hver ny skuffelse ridset en ny fure i hendes ansigt og strøk en ny lysning gjennem det engang saa rike, mørke haar. Ved bordet paa hotellet kunde ingen andet end lægge merke til denne sortklædde kvinde med det bleke ansigt og de lange, smukke øienhaar. Hun var blit av en ubestemmelig alder, hun kunde være ung og hun kunde være gammel, det var umulig at se.

Alt hendes øine faldt paa og hendes øren opfattet, satte hun i forbindelse med kun det ene, utenfor hvilket intet længer var til i verden. En tilfældig samtale i en jernbanevogn kunde gi hende en ny udmerket idé, som førte til et nyt spor, aapnet en ny utvei. Hvor hun færdedes mellem mennesker stirret hun mekanisk efter at finde de to, som hun nu saa tydelig erindret, og fandt hun dem — skulde hun saamæn ikke genere sig. — Og efter hvert som tiden gik, og hun ante, at hun nærmet sig den avgrund, da hun maatte stanse, opgi det hele og tilstaa, at hun hadde myrdet en uskyldig mand til ingen nytte, — begyndte hun at bli mer og mer hidsig og utaalmodig paa reiser, skysshestene gik for langsomt, jernbanerne var i uorden, dampskibene gjorde hende rasende ved at komme fem minutter for sent.

Men hun hadde jo endnu sin rigdom, og tiden hadde hun ogsaa for sig — endnu, det gjaldt bare at holde ut, det gjaldt bare at holde ut.

Da kommer en dag et brev fra en av sakførerne og gjør hende for et øieblik ganske forvirret. Det berettet, at hendes barn aldeles bestemt var død nogen maaneder gammelt, pleieforældrene var en sorenskriverfamilie i Drammen. Men manden var ogsaa død, og enken hadde siden tat ophold i utlandet. Sakføreren var sikker paa, at her laa hemmeligheten — og nu vilde han prøve at finde enken.

Men en dags tid efter syntes Regina, det var en altfor umulig tanke, at hendes barn skulde være dødt. Nei, der fik være mening i alt. Disse sakførere — dem kunde man aldrig stole paa, hvem visste, om denne her ikke stod i forstaaelse med rette vedkommende og bare vilde føre hende paa avveie. Nei, det skulde ikke lykkes at faa hende til at opgi det endnu — det skulde saamæn ikke lykkes.

Og hun reiste paany, men herefter aapnet hun ikke længer brevene fra denne sakfører, hun vilde ikke vite, om han fandt fruen. Det var ingen ting at tro paa, hun fik stole paa sig selv.

Men samtidig som lidelser og møie gjorde dette barn mer og mer kostbart, begyndte ogsaa hendes forestillinger om det at flyttes fjernere og fjernere i eventyrlige drømme. Det stod for hende paa en liten solbeskinnet plet, det var i et litet forjættet land, som hun engang skulde naa for at faa hvile ut for evig, det blev tilslut i et ubestemmelig paradis, hvor ingen synd eller anger naadde længer end til porten, og hvor hun vilde være frelst, bare hun naadde derind. Det gjaldt bare at holde ut, — det gjaldt bare at holde ut.

Endelig begyndte det at gaa op for hende, at hun paa de forskjellige steder, hvor hun allerede hadde været, ikke hadde gjort de rigtige spørsmaal, ikke set tilstrækkelig skarpt i folks øine, da de svarte. Hun kunde ligge en hel nat og græmme sig over, at hun ikke hadde spurt — saadan og — saadan. Tilslut be-

gyndte hun at reise om igjen til disse folk — og om igjen til atter andre.

Da faar hun en dag underretning fra den advokat, som bestyrte hendes formue, at Flatens søstre hadde gjort skridt til, at den efterlatte formue skulde deles med hans søn, inden moren fik sat det hele overstyr. Den ene av Flatens søstre bad ogsaa om lov til at ta gutten til sig og opdrage ham. Regina gik med paa alt, utaalmodig efter at faa være i fred fra den kant. Men hun følte det dog som et optrækkende uveir, det første selvstændige bud fra den lille Flaten, som vokste ustanselig — ustanselig nærmet sig den tid, den dag, da han kunde komme. Og komme vilde han. — Det gjaldt nu at skynde sig, mens det var tid.

IV

Og tiden gaar.

Under de raakolde hotellakener ligger hun og skjælver og ser ut i mørket.

Hun er ikke vaagen, men det er heller ikke søvn. Hun reiser, men skibet gaar saa altfor langsomt, hun reiser uavlatelig, men toget stanser og blir staaende, det er for galt, men det staar og negter at gaa længer. Nei, det er ikke jernbane denne gang, hun gaar henover en vei, hun løper, men føtterne er saa altfor tunge at faa med. Det er ute paa en mo, det er ganske mørkt, og over hende en gulglimtende stormhimmel, hvor store, sorte skyer jager avsted i rykende hvirvel.

Hun presser sig frem mot den kolde blæst. Bak sig hører hun fottrin, og hun kjender dem godt og begynder at løpe. Hun tør ikke se sig tilbake, og dog ser hun hele tiden dette fyldige ansigt med den graa knebelsbart og de gode øine. Han vil hende slet ikke noget ondt nu heller, han vil bare si hende, at han tilgir hende ogsaa dette . . . dette, hun vet nok. «Vent litt, løp ikke saa hurtig, min kjære hustru, du hører jo, jeg vil bare omfavne dig og si, jeg tilgir alt.

Vistnok strør du nu for vind og veir de penger, jeg samlet ved et helt livs arbeide. men det gjør intet, du hører jo, jeg sier, jeg tilgir dig.»

Og hun løper og løper for at komme unda. Over hende følger en flok fugler, javel, det er hendes erindringer, det er det og — det — og det. Nogen lokker saa mildt, andre skriker saa stygt, og de kan slaa ned, bare hun stanser, men stanse, det maa hun ikke. Og dog vil ikke føtterne med, de hænger fast, og hun kommer ingen vei.

Hun farer pludselig op i sengen og frem paa gulvet, faar tændt et lys paa natbordet og blir saa sittende paa sengekanten.

«Uf, jeg drømte visst noget ondt, og klokken er endnu bare ett. Regina, hvorfor omvender du dig ikke, denne mare maa du nu ryste av.

Men da maa du angre det hele. Da maa du kaste dig i hans favn paa naade og unaade, gjerne være villig til at ofre det dyreste. Og da? Da har du jo gjort alt dette forgjæves. Da staar du, hvor du begyndte. Nei, jeg orker det ikke — jeg maa finde gutten først.

Men sæt om du nu dør i nat. — Og at møte—ham—igjen og høre av hans mund, at han tilgir dig, det blir værre end alt, jeg orker det ikke, jeg vil ikke holde det ut.

Ak den, som endda var sikker paa, om der gives noget liv efter dette? Om man kunde forsvinde — som en hvit røk — du gode Gud! Men ingen vet, ingen vet.

Dette liv — det er en forunderlig broget duk. Løkke paa løkke trær jeg selv, traaden holder jeg i min haand, men et eneste feilgrep, det kan aldrig gjøres om, det ødelægger ubønhørlig den dyre duk....

— Hvor stor er dog min skyld fra først? Dengang — hadde jeg hat fem kroner til, saa stiftelsen kunde faat sit — kanske det hele hadde været anderledes nu.